

Република Србија
ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И
ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

ИЗВЕШТАЈ
О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И
ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Београд
март, 2022. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ПОВЕРЕНИКА	4
1. КРАТАК ПРЕГЛЕД ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА 2021. ГОДИНУ	11
2. СТАЊЕ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ПРАВА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ	24
2.А. ПРАВО НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА	24
2.А.1. Правни оквир	24
2.А.2. О остваривању права јавности да зна у 2021. години и препрекама	28
2.А.3. Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама	30
2.А.3.1. Немогућност управног извршења решења Повереника	30
2.А.3.2. Неадекватна одговорност	30
2.А.4. Карактеристични случајеви неадекватног поступања органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама у 2021. години	31
2.Б. ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.....	35
2.Б.1. Правни оквир	35
2.Б.1.1. Међународно-правни оквир	35
2.Б.1.2. Унутрашњи правни оквир	37
2.Б.2. Основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности.....	39
2.Б.2.1. Недостаци ЗЗПЈ	39
2.Б.2.2. Неусклађеност других закона са ЗЗПЈ	39
2.Б.3. Израда Стратегије заштите података о личности	40
2.Б.4. Илустративни случајеви у вези са правом на заштиту података о личности	40
2.Б.4.1. Илустративни случајеви превентивног деловања Повереника.....	40
2.Б.4.2. Илустративни случајеви у вези са остваривањем права лица на које се подаци односе у поступку притужби	45
2.Б.4.3. Илустративни случајеви кршења права на заштиту података о личности утврђени у поступку надзора	54
3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА	58
3.1. ПРИКАЗ УКУПНИХ АКТИВНОСТИ.....	58
3.1.1. Радне групе, акти, мишљења, иницијативе и предлози Повереника	64
3.1.1.1. Учешће у раду радних група за израду закона и стратегија и других аката	64
3.1.1.2. Мишљења Повереника	65
3.1.1.3 Иницијативе и предлози.....	69
3.1.2. Извештавање	70
3.2. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА.....	72
3.2.1. Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника	72
3.2.1.1. Решавање жалби	72
3.2.1.2. Принудно извршење решења Повереника	80

3.2.2. Заштита права пред Управним судом и другим судовима	81
3.2.3. Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност	86
3.2.4. Активности Повереника у вези са објављивањем информатора о раду	95
3.3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ	96
3.3.1. Поступање Повереника у вршењу надзора	96
3.3.1.1. Контролне листе	100
3.3.1.2. Евиденције о лицима за заштиту података о личности.....	102
3.3.1.3. Обавештавање Повереника о повреди података.....	103
3.3.2. Поступање Повереника по притужбама/ жалбама	104
3.3.2.1. Разлози за подношење притужбе Поверенику	105
3.3.2.2. Повређена права због којих су подношене притужбе Поверенику	106
3.3.2.3. Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику	106
3.3.2.4. Решене притужбе/ жалбе Повереника	107
3.3.3. Пренос података у друге државе или међународне организације	109
3.3.4. Поступање Управног суда по тужбама против одлука Повереника у заштити података о личности	110
3.3.5. Поступање Уставног суда по тужбама против одлука Повереника у заштити података о личности	111
3.3.6. Поступање тужилаштва по кривичним пријавама Повереника	111
3.3.7. Поступање прекршајних судова по захтевима Повереника за покретање прекршајног поступка	112
4. САРАДЊА ПОВЕРЕНИКА	114
4.1. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ПОСЛОВНИМ УДРУЖЕЊИМА	114
4.1.1. Конференције	114
4.1.2. Састанци	115
4.1.3. Пројектна сарадња	120
4.1.4. Догађаји	122
4.1.5. Именовање представника иностраних компанија	126
4.1.6. Активности Повереника на афирмисању права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности	129
4.2. МЕЂУНАРОДНА И РЕГИОНАЛНА САРАДЊА	132
4.3. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА И ПРИКАЗ АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У МЕДИЈИМА	136
5. СЛУЖБА ПОВЕРЕНИКА И СРЕДСТВА ЗА РАД	144
5.1. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА	144
5.2. РАЗВОЈ СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА	145
5.3. ОБЕЗБЕЂЕНА СРЕДСТВА И ИЗДАЦИ ЗА РАД СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА	146
6. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА	154
6.1. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	154
6.2. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	155

ПРИЛОГ 1 - ПРЕГЛЕД решења Повереника донетих у 2021. години која нису извршена или по којима орган власти није обавестио Повереника да је поступио по налогу из решења (стање на дан 25.2.2022.)

УВОДНА РЕЧ ПОВЕРЕНИКА

Извештај Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2021. годину је **седамнаести** по реду годишњи извештај о раду Повереника на спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја¹ (ЗСПИЈЗ) и **тринаести** о спровођењу Закона о заштити података о личности² (ЗЗПЛ) који Повереник подноси Народној скупштини Републике Србије.

Народна скупштина Републике Србије је на Деветој посебној седници у Дванаестом сазиву, одржаној 29.12.2021. године у пленуму размотрила Извештај о спровођењу ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ за 2020. годину. Том приликом Народна скупштина Републике Србије је донела Закључак у којем је констатовала да је Повереник у свом извештају дао општу оцену стања и квалитета ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ у 2020. години и подржала је Владу у предузимању активности и мера на континуираном спровођењу правног оквира ради побољшања управног извршења Повереника, спречавању злоупотреба права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и побољшању системског приступа области заштите података о личности. Такође, позвала је Владу да редовно подноси Народној скупштини извештај о спровођењу овог закључка.

Стање у области људских права која штити Повереник и даље није на потребном и жељеном нивоу.

Међутим, у 2021. години започето је стварање неопходних предуслова за побољшање овог стања, пре свега у нормативној сфери, као основ за бољу заштиту.

Тако је, после више година, донет Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама, који је ступио на снагу 16. новембра 2021. године, а у примени је од 17. фебруара 2022. године.

Усвојене измене и допуне закона на значајно квалитетнији начин регулишу област слободног приступа информацијама од јавног значаја, омогућавајући лакше, брже и ефикасније остваривање овог права, са једне стране, али и отежавајући злоупотребу овог права, која је последњих година била посебно изражена, са друге стране.

Такође, изменама закона прилично су проширена овлашћења Повереника, што се нарочито огледа у могућности да подноси захтеве за покретање прекршајног поступка и издаје прекршајни налог за прекршаје из закона.

Осим тога, проширен је и круг органа власти који подлежу обавезама из закона, детаљније је уређен поступак када се захтевају тајни подаци и прописана је нова садржина обавезних Информатора о раду органа власти. Ефекти наведених измена закона показале се већ у 2022. години.

У области заштите података о личности започето је решавање кључног проблема који се састоји у неадекватном правном оквиру, а пре свега у недостацима Закона о заштити података о личности, који у приличној мери отежавају, а у појединим сегментима и онемогућавају спровођење овог људског права у пуном обиму.

¹ „Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010, члан 1.

² „Службени гласник РС, број 87/2018

У сврху решавања овог проблема Повереник је иницирао а Влада РС прихватила да се, по први пут, ефективно донесе Стратегија заштите података о личности која би требала да омогући решавање постојећих проблема, насталих услед неодговарајућег нормативног (правног) оквира, како због несавршености самог ЗЗПЛ тако и услед недостајања закона који би регулисали поједине, посебно осетљиве, видове обраде података о личности које доноси ново доба, као што су: видео надзор, дигитализација и вештачка интелигенција.

Уверен сам да ће Стратегија бити донета у 2022. години као и да ће, као један од најважнијих и приоритетних циљева стратегије, бити измењен ЗЗПЛ на начин да буде јаснији и применљивији са једне стране, и да регулише сада нерегулисане области, са друге стране.

Што се тиче бројчано исказаног извештаја о раду Повереника у 2021. години, посебно је уочљиво значајно повећање броја предмета у раду и то у обе области поступања Повереника.

Тако је у области слободног приступа информацијама од јавног значаја примљено 7.244 предмета (наспрам 5.201 предмет у 2020. години), у области заштите података о личности 3.366 предмета (наспрам 2.952 у 2020. години), и у обе области заједно 1.611 предмета (наспрам 1.065 у 2020. години). Све укупно примљено је 12.221 предмет што је за 3.003 предмета више него у 2020. години.

Истовремено је у 2021. години решено 12.210 предмета, што је за 2.713 предмета више него у 2020. години.

Општи подаци

- **Назив органа:** Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (Повереник)
- **Статус:** Самосталан државни орган, независан у вршењу своје надлежности
- **Адреса седишта:** Булевар краља Александра бр. 15, 11 000 Београд
- **Матични број:** 17600524
- **Порески идентификациони број:** 103832055
- **Адреса за пријем поднесака:** Булевар краља Александра бр. 15 11000 Београд
- **Адреса за пријем електронских поднесака:** office@poverenik.rs
- **Оснивање:** Повереник је као самостални државни орган који је независан у вршењу своје надлежности, установљен Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (ЗСПИЈЗ)³ из 2004. године. Законом о заштити података о личности (ЗЗПЛ)⁴ из 2008. године проширена је надлежност Повереника на област заштите података о личности.

Надлежност Повереника

Надлежност Повереника распоређена је на два нивоа: један се односи на заштиту права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у складу са ЗСПИЈЗ, док се други односи на заштиту података о личности и надзор над спровођењем ЗЗПЛ.

1. По Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја Повереник⁵:

- прати поштовање обавеза органа власти утврђених овим законом и извештава јавност и Народну скупштину о томе;
- даје иницијативу за доношење или измене прописа ради спровођења и унапређења права на приступ информацијама од јавног значаја;
- предлаже органима власти предузимање мера у циљу унапређивања њиховог рада уређеног овим законом;
- предузима мере потребне за обуку запослених у органима власти и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима на приступ информацијама од јавног значаја, ради делотворне примене овог закона;
- решава по жалби против решења органа власти којима су повређена права уређена овим законом;
- обавештава јавност о садржини овог закона, као и о правима уређеним овим законом;

³ „Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 97/2008, 104/ 2009 - др. закон, 68/2012 - УС, 107/ 2012, члан 1. став 3.

⁵ Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ („Службени гласник РС“, број 105/21)

- даје мишљење на нацрте закона и предлоге других прописа, као и докумената јавних политика, ако се њима уређују питања која су од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;
- покреће поступак за оцену уставности и законитости закона и других општих аката којима се уређују питања од значаја за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја;
- издаје и ажурира приручник са практичним упутствима за делотворно остваривање права уређених овим законом, на српском језику и на језицима који су, у складу са законом, одређени као језици у службеној употреби и путем штампе, електронских медија, интернета, јавних трибина и на друге начине, упознаје јавност са садржином приручника за примену закона;
- издаје упутство по којем се израђује и објављује информатор о раду и пружа савете, на захтев органа власти, у циљу правилног, потпуног и благовременог испуњења обавезе објављивања информатора;
- води и одржава јединствени информациони систем информатора о раду;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако орган власти пропусти да ажурира и изради информатор о свом раду;
- ближе прописује образац и начин достављања годишњег извештаја органа власти о радњама тог органа, предузетим у циљу примене закона и подноси захтев за покретање прекршајног поступка за прекршај против одговорног лица, у случају да орган власти пропусти да поднесе годишњи извештај Поверенику;
- подноси Народној скупштини годишњи извештај о радњама предузетим од стране органа власти у примени ЗСПИЈЗ, као и о својим радњама и издацима у складу са чланом 36. став 1. ЗСПИЈЗ;
- налаже органу власти да опозове тајност траженог податка и доноси решење којим се жалба усваја и налаже органу власти да подносиоцу захтева омогући приступ том податку, у поступку по жалби против решења о одбијању захтева који се односи на тајни податак из члана 9. тачка 5. Закона, ако утврди да су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, односно да податак није одређен као тајни у складу са законом којим је уређено одређивање и заштита тајних података, након што изврши увид у списе предмета на који се жалба односи ради потпуног утврђивања чињеничног стања неопходног за решавање по жалби;
- издаје прекршајни налог, у складу са законом којим је регулисан прекршајни поступак, за прекршај, након што утврди да је жалба, изјављена због непоступања по захтеву (ћутање управе), основана;
- спроводи управно извршење својих решења принудном мером, односно изрицањем новчаних казни извршенику - органу власти због неиспуњења обавеза из решења Повереника;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје, предвиђене Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај;
- обавља и друге послове одређене овим законом.

По Закону о заштити података о личности Повереник:

- врши надзор и обезбеђује примену ЗЗПЛ у складу са својим овлашћењима;
- стара се о подизању јавне свести о ризицима, правилима, мерама заштите и правима у вези са обрадом, а посебно ако се ради о обради података о малолетном лицу;
- даје мишљење Народној скупштини, Влади, другим органима власти и организацијама, у складу са прописом, о законским и другим мерама које се односе на заштиту права и слобода физичких лица у вези са обрадом;
- стара се о подизању свести руковаоца и обрађивача у вези са њиховим обавезама прописаним овим законом;
- на захтев лица на које се подаци односе, пружа информације о њиховим правима прописаним овим законом;
- поступа по притужбама лица на које се подаци односе, утврђује да ли је дошло до повреде ЗЗПЛ и обавештава подносиоца притужбе о току и резултатима поступка који води у складу са чланом 82. ЗЗПЛ;
- сарађује са надзорним органима других држава у вези са заштитом података о личности, а посебно у размени информација и пружању узајамне правне помоћи;
- врши инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ, у складу са ЗЗПЛ и сходном применом закона којим се уређује инспекцијски надзор;
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако утврди да је дошло до повреде ЗЗПЛ, у складу са законом којим се уређују прекршаји;
- прати развој информационих и комуникационих технологија, као и пословне и друге праксе од значаја за заштиту података о личности;
- израђује стандардне уговорне клаузуле из члана 45. став 11. ЗЗПЛ;
- сачињава и јавно објављује листе из члана 54. став 5. ЗЗПЛ;
- даје писмено мишљење из члана 55. став 4. ЗЗПЛ када сматра да би намераване радње обраде могле произвести ризик ако се не предузму мере за умањење ризика;
- води евиденцију лица за заштиту података о личности из члана 56. став 11. ЗЗПЛ;
- подстиче израду кодекса поступања у складу са чланом 59. став 1. ЗЗПЛ и даје мишљење и сагласност на кодекс поступања у складу са чланом 59. став 5. ЗЗПЛ;
- обавља послове прикупљања доказа о независности и стручности правних лица као и о непостојању сукоба интереса у поступку акредитације правних лица која контролишу примену кодекса поступања у складу са чланом 60.ЗЗПЛ;
- подстиче издавање сертификата за заштиту података о личности и одговарајућих жигова и ознака у складу са чланом 61. став 1. и прописује критеријуме за сертификацију у складу са чланом 61. став 5.ЗЗПЛ;
- спроводи периодично преиспитивање сертификата у складу са чланом 61. став 8. ЗЗПЛ;
- прописује и објављује критеријуме за акредитацију сертификационог тела и обавља послове прикупљања доказа о независности и стручности правних лица, као и о непостојању сукоба интереса у поступку акредитације сертификационог тела, у складу са чланом 62. ЗЗПЛ;

- одобрава одредбе уговора или споразума из члана 65. став 3. ЗЗПЈ којим се обезбеђују мере заштите података о личности приликом њиховог преноса у складу са законом;
- одобрава обавезујућа пословна правила у складу са чланом 67. ЗЗПЈ;
- води интерну евиденцију о повредама овог закона и мерама које се у вршењу инспекцијског надзора предузимају у складу са чланом 79. став 2. ЗЗПЈ;
- сачињава годишњи извештај о својим активностима у складу са чланом 81. ЗЗПЈ и подноси га Народној скупштини;
- обавља и друге послове одређене овим законом.

Инспекцијска и друга овлашћења

Повереник је овлашћен да:

- наложи руковооцу и обрађивачу, а према потреби и њиховим представницима, да му пружи све информације које затражи у вршењу својих овлашћења;
- проверава и оцењује примену одредби закона и на други начин врши надзор над заштитом података о личности коришћењем инспекцијских овлашћења;
- проверава испуњеност услова за сертификацију у складу са чланом 61. став 8. ЗЗПЈ;
- обавештава руковооца, односно обрађивача о могућим повредама ЗЗПЈ;
- затражи и добије од руковооца и обрађивача приступ свим подацима о личности, као и информацијама неопходним за вршење његових овлашћења;
- затражи и добије приступ свим просторијама руковооца и обрађивача, укључујући и приступ свим средствима и опреми.

Повереник је овлашћен да предузме следеће корективне мере:

- да упозори руковооца и обрађивача достављањем писменог мишљења да се намераваним радњама обраде могу повредити одредбе ЗЗПЈ у складу са чланом 55. став 4. ЗЗПЈ;
- да изрекне опомену руковооцу, односно обрађивачу ако се обрадом повређују одредбе ЗЗПЈ;
- да наложи руковооцу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем његових права, у складу са ЗЗПЈ;
- да наложи руковооцу и обрађивачу да ускладе радње обраде са одредбама ЗЗПЈ, на тачно одређени начин и у тачно одређеном року;
- да наложи руковооцу да обавести лице на које се подаци о личности односе о повреди података о личности;
- да изрекне привремено или трајно ограничење вршења радње обраде, укључујући и забрану обраде;
- да наложи исправљање, односно брисање података о личности или ограничи вршење радње обраде у складу са чл. 29. до 32. ЗЗПЈ, као и да наложи руковооцу да обавести о томе другог руковооца, лице на које се подаци односе и примаоце

којима су подаци о личности откривени или пренети, у складу са чланом 30. став 3. и чл. 33. и 34. ЗЗПЛ;

- да укине сертификат или да наложи сертификационом телу укидање сертификата који је издат у складу са чл. 61. и 62. овог закона, као и да наложи сертификационом телу да одбије издавање сертификата ако нису испуњени услови за његово издавање;
- да изрекне новчану казну на основу прекршајног налога ако је приликом инспекцијског надзора утврђено да је дошло до прекршаја за који је овим законом прописана новчана казна у фиксном износу, уместо других прописаних мера прописаних или уз њих, а у зависности од околности конкретног случаја;
- да обустави пренос података о личности примаоцу у другој држави или међународној организацији.

Повереник је овлашћен и да:

- израђује стандардне уговорне клаузуле из члана 45. став 11 ЗЗПЛ;
- даје мишљење руковоцима у поступку претходног прибављања мишљења Повереника, у складу са чланом 55. ЗЗПЛ;
- даје мишљење Народној скупштини, Влади, другим органима власти и организацијама, по сопственој иницијативи или на њихов захтев, као и јавности, о свим питањима у вези са заштитом података о личности;
- региструје и објављује кодекс поступања, на који је претходно дао сагласност, у складу са чланом 59. став 5. ЗЗПЛ;
- издаје сертификате и прописује критеријуме за издавање сертификата, у складу са чланом 61. став 5. ЗЗПЛ;
- прописује критеријуме за акредитацију, у складу са чланом 62. ЗЗПЛ;
- одобрава уговорне одредбе, односно одредбе које се уносе у споразум, у складу са чланом 65. став 3. ЗЗПЛ; одобрава обавезујућа пословна правила, у складу са чланом 67. ЗЗПЛ.

1. КРАТАК ПРЕГЛЕД ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА 2021. ГОДИНУ

Кратак преглед Извештаја о раду Повереника за 2021. годину приказује стање у вези са применом ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ, мере и активности које је предузео Повереник, као и препреке и изазове у остваривању права на приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности.

У 2021. години Повереник је укупно примио 12.221 предмет, од чега се 7.244 односило на слободу приступа информацијама, 3.366 на заштиту података о личности а 1.611 на обе области деловања Повереника.

Повереник је окончао поступак у 12.210 предмета, од чега 7.341 из области приступа информацијама, 3.261 из области заштите података о личности и 1.608 предмета која су се односила на обе области.

Највећи број предмета се односио на: решавање жалби због повреде права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (**5.246**); вршење надзора (**303**) над обрадом података о личности и давање стручних мишљења у вези са доношењем и изменом прописа или њиховом применом. Значајан део активности се односио на: држање обука за примену новог ЗЗПЛ најчешће путем конференцијске везе због пандемије; сарадњу са одговарајућим органима на међународном и регионалном нивоу и допринос активностима извештавања у вези са процесом придруживања Србије Европској унији, као и обуке и упознавање стручне и опште јавности о процесу измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Пуна видљивост улоге и рада Повереника, како у области слободног приступа информацијама од јавног значаја, тако и у области заштите података о личности, стални је задатак који је и 2021. године Повереник остваривао путем медија, интернет презентације, Портала отворених података, друштвених мрежа и слично. Пажњу медија су посебно привлачиле изјаве Повереника које су се односиле на рад радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, предложена решења у Нацрту закона, динамици рада радне групе, а потом и изјаве које се односе на само усвајање Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и новинама које тај закон доноси.

Повереник је током 2021. године дао **707 мишљења** о правилној примени ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ.

Повереник је у току 2021. године дао **52 мишљења** на нацрте закона затражених од органа власти, сва са становишта надлежности Повереника. Једно мишљење дато је на сопствену иницијативу, а 51 на тражење органа власти. Повереник је дао и **39 мишљења** на нацрте и предлоге других аката, од којих једно мишљење на сопствену иницијативу, а 38 на тражење органа власти. Повереник је током 2021. године дао укупно **482** образложена мишљења у вези са применом ЗЗПЛ.

На Четвртој седници Првог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије одржаној 25. марта 2021. године **Сања Унковић** изабрана је за заменицу повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности - за заштиту података о личности⁶.

У Служби Повереника систематизовано је 100 радних места са укупно 129 извршилаца. Кадровским планом Повереника за 2021. годину предвиђено је да Служба Повереника у 2021. години има 116 запослених. У Служби Повереника систематизовано је и једно радно место саветника повереника са 2 извршиоца, а у складу са чланом 5. став 5. Одлуке о раду Службе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности⁷ којим је предвиђено да Повереник може имати до три саветника повереника од којих неки могу бити у радном односу код Повереника. Закључно са 31.12.2021. године у Служби Повереника запослена су **104 лица** (98 на неодређено и 6 на одређено). Такође, четири лица ангажована су по основу уговора о привременим и повременим пословима.

Успорена динамика попуњавања упражњених радних места код Повереника била је условљена објективним разлозима: епидемиолошком ситуацијом изазваном корона вирусом (COVID-19) и обезбеђивањем потребних финансијских средстава.

У 2021. години, 4 запослених је обновило сертификате, прошло процедуру провера и добило прописане сертификате Канцеларије Савета за националну безбедност за приступ тајним подацима у складу са Законом о тајности података⁸, и то за приступ подацима степена „строга поверљиво“. Служба Повереника тренутно има укупно **32** запослених са сертификатом за приступ тајним подацима.

Рад Повереника и његове службе се по закону финансира из буџета Републике Србије. Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину^[1] Поверенику су одобрена средства за извор финансирања 01 – приходи из буџета у износу од 263.572.000,00 динара, што је за 17,16 % мање у односу на Предлог финансијског плана Повереника за 2021. годину.

Повереник поседује сертификат о увођењу система менаџмента безбедношћу информација према захтевима стандарда ISO 27001:2013. Ресертификација ISO/IEC 27001:2013 и сертификација за ISO/IEC 27701:2019 (PIMS), извршена је у фебруару 2021. године.

И поред успешно окончаног тестирања веб портала „**еУправа Повереника**“, из објективних разлога исти није ушао у продукциону фазу у 2021. години, што се очекује у првом кварталу 2022".

Током 2021. године Повереник је наставио да одржава **Портал отворених података**, на адреси <https://data.poverenik.rs>, путем којег бројне податке проистекле из

⁶ Одлука Народне скупштине „Службени гласник РС“, број 30/2021

⁷ Службени гласник РС", број 46/2013

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 104/2009.

^[1]Закон о буџету РС за 2021. године („Службени гласник РС”, бр. 149/2020, 40/2021 и 100/2021).

његовог рада, у машински читљивом формату и путем визуелизација, чини доступним целокупној јавности преко интернета. Током 2021. године Портал отворених података Повереника додатно је унапређен, у виду израде Јединственог контролног панела за напредну претрагу података, њихово селектовање, филтрирање и приказ добијених резултата у виду интерактивних визуелизација.

Повереник је у 2021. години наставио да остварује успешну сарадњу са међународним организацијама и форумима⁹ као и са представништвима међународних или транснационалних организација у Србији.¹⁰ Повереник је посебно сарађивао и са надлежним институцијама из региона и са простора бивше Југославије, у области заштите података о личности и у области слободног приступа информацијама од јавног значаја.

Повереник је 2021. године, као и сваке претходне године, поднео Народној скупштини Годишњи извештај о раду и објавио га на својој интернет страници. Народна скупштина је на деветој посебној седници, одржаној **29. децембра 2021. године**, донела Закључак поводом разматрања Извештаја о раду Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2020. годину.

Најбројнији извештаји које Повереник доставља надлежним органима власти су извештаји, односно прилози за извештаје који се односе на остваривање интеграционих процеса Републике Србије у ЕУ.

I Активности Повереника у области слободног приступа информацијама

• Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника

У области слободе приступа информацијама, Повереник је у 2021. години **имао у раду 10.074 предмета** у вези са заштитом и унапређењем права. Од тога, 2.830 предмета је пренето из претходне године, а 7.244 предмета је примљено у 2021. години. Повереник је **решио 7.341 предмет**, док је у раду остало 2.733 предмета по којима није окончао поступак и који су пренети у 2022. годину.

Најзаступљенији део активности Повереника у овој области било је **решавање по жалбама грађана, новинара и других тражилаца информација од јавног значаја због непоступања органа власти по захтевима за приступ информацијама или недобијања информација**.

Друге активности су се односиле на: помоћ грађанима у остваривању овог права путем писаних мишљења и појашњења за поступање, као и помоћ органима власти у примени закона, нарочито кроз мишљења и спровођење обука; праћење спровођења законске обавезе органа у погледу проактивног објављивања информација односно информатора о раду и предузимање мера у вези са тим; давање мишљења у вези са

⁹ Савет Европе, Међународна конференција повереника за информације (ICIC) и Глобална скупштина приватности (GPA).

¹⁰ UNDP, OEBS, Делегација Европске уније у Републици Србији, Канцеларија Савет Европе у Београду, USAID Пројекат за одговорну власт.

доношењем прописа и других законских иницијатива; мере у вези са управним извршењем решења; израду публикација и друге начине објављивања ставова из праксе Повереника; учешће на конференцијама и другим стручним скуповима; комуникацију у вези са захтевима тражилаца информација поднетим или прослеђеним Поверенику. Повереник је поступао и по захтевима за приступ информацијама којима су грађани и представници медија тражили информације од јавног значаја настале у раду Повереника.

Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама и у 2021. години биле су: **немогућност управног извршења решења Повереника, неадекватна одговорност и отежано спровођење овлашћења Повереника, велики број случајева злоупотребе права из ЗСПИЈЗ, али и значајно повећање неоснованог позивања органа јавне власти на злоупотребу права из ЗСПИЈЗ („злоупотреба злоупотребе права“).**

- Решавање жалби

Број формално изјављених жалби Поверенику због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја је константно висок и показује тенденцију раста из године у годину. У 2021. години примљена је **5.181** жалба, што је у односу на прошлу годину увећање за **36,58%**, док су 2.482 жалбе пренете из претходне године по којима није био завршен поступак.

Подносиоци жалби, односно тражиоци информација у 2021. години у највећем броју били су **грађани појединачно и адвокати, организације цивилног друштва и друга удружења грађана и медији.**

Повереник је у 2021. години **решио 5.246 жалби. Највећи број решених жалби, њих 2.042 или 38,93% изјављене су против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење; затим 2.035 или 38,79% изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација тзв. ћутања управе; 924 или 17,61% због достављања негативног односно непотпуног одговора, без доношења решења са разлозима одбијања захтева и поуком о правном леку, како закон налаже; док су у 245 случајева или 4,67% жалбе изјављене на обавештење органа власти са елементима одлуке.**

Жалбе су у великом броју биле **основане**, тачније **3.334 жалби или 63,55%** од укупног броја решених жалби¹¹. И у 2021. години, као и претходних година, настављен је тренд да у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереник завршава **обуставом поступка, у 1.452 предмета (27,68%)** након што органи власти поступе по захтеву тражиоца у међувремену, по сазнању за жалбу и захтеваном изјашњењу од стране Повереника, а пре доношења одлуке по жалби, при чему су у 595 случајева странке и формално одустале од жалбе.

¹¹ Приликом анализе чињенице да је број основаних жалби смањен у односу на тренд претходних година, када је тај број у значајном проценту био већи (нпр. 2020. год. број основаних жалби био је 86,66%), треба узети у обзир чињеницу да је један исти жалилац у 2021. изјавио 1.097 жалби које су одбачене из формалних разлога што утиче на то да изгледа да је број основаних жалби мањи у односу на реалну ситуацију.

Од 1.052¹² решења које је Повереник донео по жалбама тражилаца информација којима је органима власти наложио да им информације учине доступним, органи нису поступили у 262 случаја или у 24,91%, што значи да степен извршења одлука Повереника у просеку износи **75,09%**.

У 2021. години Повереник је с нарочитом пажњом и хитношћу поступао по жалбама у вези са информацијама о болести изазваној корона вирусом (**COVID-19**), имајући у виду пандемијску ситуацију и значај тих информација. Повереник је примио 160 таквих жалби, а највећи број жалби је изјављен због тзв. „ћутања управе“, чак 113. Решено је 186 тих жалби (решаване су и жалбе пренете из 2020. год.), а тражене информације су се, у највећем броју случајева, односиле на угрожавање и заштиту здравља, затим на трошење буџетских средстава, поступке органа власти, као и на јавне набавке и донације за време пандемије вируса корона. Иако је проценат новинарских жалби у односу на укупан број изјављених жалби у 2021. години износио само 6,5%, од укупно 160 примљених жалби у вези са информацијама о болести изазваној корона вирусом (COVID-19), 75 жалби су изјавили **новинари** што износи **46,88%**.

У структури жалби решених у 2021. години, највећи број жалби изјављен је против **јавних предузећа**, чак **1.677** или **31,97%**, а од тога је 201 жалба против републичких јавних предузећа, затим жалбе **против републичких државних и других органа и организација 1.959 жалби** или **37,3%**, а од тога су **682** жалбе против министарстава и органа у њиховом саставу. Велики број жалби изјављен је против **органа локалне самоуправе и јавних служби и других организација локалне самоуправе**, чак **970** или **18,5%**, затим **правосудних органа и установа из области правосуђа**, чак **595** жалби или **11,3%**.

Повереник је у 2021. години у поступку решавања по жалбама због повреде права на приступ информацијама у **пет** случајева применио овлашћење из члана 26. ЗСПИЈЗ и од органа власти затражио, ради увида, документе са информацијама које су предмет захтева жалиоца, како би утврдио да ли се информације садржане у документима могу учинити доступним на захтев жалиоца или не.

Степен потврђених одлука Повереника у судском поступку од почетка рада је на високом нивоу, тј. преко **92,8%** и то је најбољи показатељ квалитета рада овог државног органа.

- *Принудно извршење решења Повереника*

Поверенику је у 2021. години поднето 178 предлога за управно извршење решења Повереника.

У 2021. години, Повереник је на предлог странака-тражилаца информација, покретао поступке принудног извршења својих решења, али их није могао спроводити изрицањем новчаних казни. Поступци су окончавани подношењем захтева Влади да она

¹² У укупно 1.137 жалби Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 1.052 решења, а 85 је спојено приликом решавања.

обезбеди извршење решења, непосредном принудом¹³. Повереник је поднео 82 захтева Влади за обезбеђење извршења и поводом тога није добијао повратне информације¹⁴.

Проблем управног извршења решења Повереника датира из претходних година и постоји у вези са применом новог Закона о општем управном поступку¹⁵ којим су прописане веома високе казне које би Повереник у поступку управног извршења требало у виду пенала да изриче органима власти као извршеницима, ради принуде да изврше решење и доставе информацију. Узрок проблему извршења јесте различита интерпретација одговарајућих норми о извршењу од стране надлежних органа који учествују у овом процесу, те у њиховом одбијању надлежности и сарадње у достављању података неопходних за спровођење извршења.

Други прописани механизам који треба да доведе до извршења решења Повереника, којима се органи власти обавезују да жалиоцима доставе захтеване информације, а који је у надлежности Владе, такође не функционише. Ради се о законској обавези Владе да на захтев Повереника, непосредном принудом, обезбеди извршење његових решења. У Извештају Генералног секретаријата Владе¹⁶ о активностима и мерама које је Влада предузимала у вези са законском обавезом обезбеђења извршења решења Повереника, наводи се да „Влада Републике Србије, Генерални секретаријат Владе, у погледу пружања помоћи Поверенику у поступку административног извршења решења тог Повереника, а како је то прописано чланом 28. ст. 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, применом мера из своје надлежности, односно обезбеђивањем извршења решења Повереника непосредном принудом, располаже са истим могућностима као и сам Повереник.“

- **Заштита права пред Управним судом и другим судовима**

Судска заштита права на слободу приступа информацијама **пред Управним судом** у управном спору, обезбеђена је у погледу законитости одлука Повереника и одлука шест органа против којих није дозвољена жалба Поверенику и који су изузети од заштите пред Повереником (Народна скупштина, Председник Републике Србије, Влада Републике Србије, Врховни касациони суд Србије, Уставни суд и Републички јавни тужилац).

Право на подношење тужбе Управном суду има странка која је незадовољна одлуком и Републички јавни тужилац, када је одлуком повређен јавни интерес.

¹³ Члан 28.ст.4. ЗСПИЈЗ

¹⁴ Од укупно 422 захтева за обезбеђење извршења колико је од 2010. године Повереник поднео Влади, она то није учинила ни у једном случају. Само у 2021. години, Повереник је од Владе затражио обезбеђење извршења у 82 случаја. Тако је предметна законска одредба о улози Владе у обезбеђењу извршења решења Повереника без практичног ефекта од самог почетка, тј. од 2010. године када је то питање регулисано изменама ЗСПИЈЗ.

¹⁵ „Службени гласник РС, бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење

¹⁶ Извештај Генералног секретаријата Владе РС 08 број: 07-12476/2021 од 18.1.2022. године

У 2021. години Управном суду поднето је **146 тужби против Повереника**. Подносиоци тих тужби су: странке тј. тражиоци информација (132), Републички јавни тужилац (6) и првостепени органи¹⁷ (8).

Током 2021. године, **Врховном касационом суду** је, према информацијама којима располаже Повереник, поднето **8 захтева за преиспитивање одлука Управног суда**, од којих је **Повереник** поднео **два**, од којих је један одбијен, док је **шест** поднето од стране подносиоца жалби Поверенику, од којих је одбијено три.

Уставном суду је у 2021. години поднето **три** уставне жалбе против одлука Повереника. Све три уставне жалбе изјављене против одлука Повереника су одбачене.

- **Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност**

У 2021. години **повећан је** степен спровођења обавезе објављивања информатора о раду и достављања извештаја Поверенику од стране органа власти у односу на претходну годину **за 10%**. Годишњи извештај Поверенику је доставило 1.648 органа на које се та законска обавеза односи. Анализом података утврђено је **за 34,4% повећан број достављених извештаја републичких агенција, завода и других организација, а за 21,6% повећан број достављених извештаја органа локалне самоуправе** (градови и општине), док су остале категорије органа власти у приближно истом проценту доставиле извештај Поверенику.

Управни инспекторат Министарства државне управе и локалне самоуправе¹⁸, надлежан за надзор над спровођењем ЗСПИЈЗ, обавестио је Повереника да је управна инспекција спровела 277 инспекцијских надзора (од 367 решења која су Управном инспекторату достављена од стране Повереника) који су се односили на примену прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја, и да је записницима о инспекцијском надзору надзираним органима предложено извршење 103 мере и одређен рок за отклањање утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду. **Управна инспекција у 2021. години прекршајним судовима није поднела ниједан захтев за покретање прекршајног поступка због кршења одредби чл. 46-48 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.**

Према подацима прекршајних судова достављених Поверенику, у 2021. години ти судови су примили укупно **4.078 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде права на приступ информацијама**, с тим што су сви захтеви поднети од тражилаца информација у својству оштећених.

Сходно подацима **Прекршајног апелационог суда у Београду**, тај суд је у 2021. години одлучивао у **1.704 предмета по жалбама на одлуке прекршајних судова у материји слободе приступа информацијама**, а 208 предмета је остало у раду. Анализирајући достављене податке закључује се да је **Прекршајни апелациони суд у 2021. години, као и у 2020. години, у већем броју случајева него претходних година потврдио осуђујуће пресуде прекршајних судова.**

¹⁷ Три тужбе поднете од стране првостепених органа су одбачене као недопуштене, док 5 тужби још увек није решено

¹⁸ Извештај Управног инспектората Министарства државне управе и локалне самоуправе бр. 038-00-518/2021-01 од 28.1.2022. године

Табеларни приказ врсте и обима активности и мера Повереника у 2021. години
У области приступа информацијама од јавног значаја

Ред. бр.	Врсте активности и мера	Број
1.	Примљени предмети	7.244
1.1.	Примљене жалбе	5.181
2.	Решени предмети	7.341
2.1.	Решене жалбе	5.246
3.	Мишљења у вези са применом ЗСПИЈЗ	208
4.	Одговори на тужбе Управном суду	133
5.	Поступање по захтевима којима су тражене информације о раду/ у поседу других органа - Повереник обавестио тражиоце о процедури	57
6.	Предлози за управно извршење решења Повереника	206
6.1.	Донета решења о дозволи извршења решења	107
6.2.	Донети закључци о кажњавању у поступку извршења решења ¹⁹	-
6.3.	Укупан износ изречених новчаних казни у поступку принудног извршења решења, у динарима ²⁰	-
6.4	Захтеви Повереника упућени Влади да пружи помоћ-обезбеди извршење решења	82
6.5	Одлагање извршења (чл.202 ст. 4 и 5 ЗУП-а)	1
6.6	Предмети по којима је Повереник захтевао да Управна инспекција изврши надзор и покрене прекршајни поступак	367
6.7	Закључци о обустави извршења решења	126
6.7.	Одбачено предлога за управно извршење из формалних разлога	3
7.	Писана комуникација са органима власти о примени ЗСПИЈЗ (саветодавно-инструктивна указивања органу, ради унапређења јавности рада и друга комуникација)	931
8.	Одговори на представке у вези са применом ЗСПИЈЗ	52
9.	Уступљени захтеви (чл.19)	491
10.	Предлози за понављање поступка (сви усвојени)	3
11.	Захтев за преиспитивање одлуке Управног суда	9 ²¹
12.	Службени надзор по ЗУП-у	2
13.	Захтев за изузеће (одбијен)	1
14.	Захтев за оглашавањем коначног решења ништавим (одбијен)	1
15.	Захтев за повраћај у пређашње стање (одбачен)	1

¹⁹ Нису постојали услови за доношење услед недостатка елемената за њихово утврђивање.

²⁰ Нису постојали услови за изрицање казни услед недостатка елемената за њихово утврђивање.

²¹ Повереник је поднео **два захтева** Врховном касационом суду за преиспитивање судске одлуке, док је у 7 случајева Повереник дао одговоре Врховном касационом суду на поднете захтеве за преиспитивање судске одлуке од стране органа власти, од којих је одбијено 4 захтева (1 захтев за преиспитивање одлуке Управног суда поднет је крајем 2020. године)

II Активности Повереника у области заштите података о личности

Активности Повереника у области заштите података о личности у 2021. години су биле обимне, што је условљено актуелним стањем у тој области. Ово се најбоље сагледава кроз податак о броју примљених предмета (**3.366**), као и кроз податак о броју предмета по којима је Повереник окончао поступање (**3.261**).

Основне препреке за ефективно остваривање права на заштиту података о личности чине **бројни недостаци ЗЗПЛ, неусклађеност других закона који се односе на обраду података о личности са ЗЗПЛ**²². Влада Републике Србије је донела је Одлуку о образовању Радне групе за припрему Предлога стратегије заштите података о личности са Акционим планом²³. У току 2021. године одржане су две радионице Радне групе на којима су разматрани општи циљ и посебни циљеви стратегије, као и мере за постизање тих циљева и могући показатељи учинка, тј. параметри који се дефинишу ради праћења степена постизања циљева.

• Надзор

Повереник је у току 2021. године **окончао укупно 303 поступка надзора**, од чега је 161 надзор био редован, а 142 ванредна.

Надзори су окончани на следећи начин: 257 предмета је окончано тако што је утврђено да је поступљено по претходно спроведеном надзору, 36 предмета је окончано службеном белешком јер је утврђено да није било повреда ЗЗПЛ односно елемената за вођење поступка инспекцијског надзора, 3 предмета је окончано подношењем захтева за покретање прекршајног поступка, 3 предмета су окончана подношењем кривичне пријаве, 3 предмета су уступљена Министарству унутрашњих послова, а 1 предмет Вишем јавном тужилаштву у Београду на даље поступање.

Повереник је током 2021. године **покренуо 362 поступка надзора**. Структура руковаца над којима је Повереник покренуо поступак надзора током 2021. године указује да су **привредна друштва** и даље руковаоци над којима је Повереник покренуо више поступака надзора (**49,72%**), као и то да је знатно повећан број надзора у односу на прошлу годину у односу на привредна друштва. У односу на претходну годину знатно је повећан и број надзора над органима локалне самоуправе (11,33%) и покрајинским органима (8,84%).

Најчешћи разлог за покретање поступка надзора је безбедност података о личности (54,08%).

У циљу превентивног и едукативног деловања, Повереник је сачинио **контролне листе**, у којима су садржана питања на које је потребно дати тачне и свеобухватне одговоре. На овај начин се помаже органима које Повереник надзире да унапред тачно упознају своје обавезе, односно шта је све потребно да ураде да би своје пословање и

²² Члан 100. ЗЗПЛ “Одредбе других закона, које се односе на обраду података о личности, ускладиће се са одредбама овог закона до краја 2020. године“

²³ „Службени гласник РС“, број 59/21

поступање ускладили са прописима и спречили настанак штете, као и шта овлашћено лице из службе Повереника проверава у поступку надзора.

Од почетка примене новог ЗЗПЛ па до краја извештајног периода, Повереник је на адресе **2.524** руковалаца упутио контролне листе на које је 2.236 руковалаца одговорило (док 288 руковалаца то нису учинила) а 42 руковаоца је самоиницијативно доставило Поверенику контролну листу.

На основу примљених попуњених контролних листа, Повереник је у 2.278 случајева извршио процену нивоа ризика обраде података о личности.

Поверенику је ЗЗПЛ прописана обавеза вођења тачне и ажурне евиденције о лицима за заштиту података о личности. У току 2021. године укупно **706** руковалаца, односно обрађивача је Поверенику доставило обрасце с контакт подацима лица за заштиту података о личности. Од почетка примене ЗЗПЛ укупно **3.765** руковалаца, односно обрађивача је Поверенику доставило податке о лицу за заштиту података о личности, од чега 2.232 органа власти, иако њих приближно 11.000 имају законску обавезу да то учине.

- **Притужбе/жалбе**

Новим ЗЗПЛ уводи се **институт притужбе Поверенику** која представља правно средство које подноси лице ако сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама Закона.

У поступку по **притужби поднетој због повреде права лица на које се подаци односе** из члана 26-40. ЗЗПЛ Повереник утврђује да ли је од стране руковаоца података дошло до повреде права лица на које се подаци односе и у складу са утврђеним чињеничним стањем доноси решење против кога лице на које се подаци односе као и руковалац података на кога се одлука односи, имају право да тужбом покрену управни спор у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

У поступку утврђивања повреде права лица на које се подаци односе Повереник поступа у складу са ЗУП-ом.

Лице може да користи право на подношење притужбе Поверенику истовремено са правом да покрене друге поступке управне или судске заштите.

Поверенику је током 2021. године изјављено **204 притужби** и 2 жалбе²⁴.

²⁴ Формално нису поднете нове жалбе већ су пресудама Управног суда поништена решења Повереника и предмет враћен на нови поступак

Повереник је поступао по 246 притужби и 2 жалбе и **решио 209 притужби** (167 из 2021. године и 52 пренете из претходне године)²⁵, а остале 42 су пренете на поступање у 2022. годину. Повереник је **окончао поступак по две жалбе**²⁶.

- Разлози за подношење притужбе Поверенику

Најчешћи разлози за подношење притужбе Поверенику је **одбијање односно одбацивање захтева од стране руковоаца (87), непоступање руковоаца по захтеву (80), и делимично поступање руковоаца по захтеву (37).**

- Повређена права због којих су поднете притужбе Поверенику

Захтеви поводом којих су, због одговарајућег непоступања руковалаца, подношене притужбе Поверенику, односе се на остваривање: **права на приступ подацима (85%), права на брисање података о личности (14.5%), права на исправку и допуну (0.5%).**

- Структура руковаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику

Што се тиче структуре руковаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику највећи број притужби, чак **117**, поднете су због (не)поступања органа власти на свим нивоима, односно органа и организација којима су поверена јавна овлашћења и јавних предузећа. Највећи број (66) је поднето због (не)поступања правосудних органа. Због (не)поступања министарстава поднето је 37 притужби, од чега само против Министарства унутрашњих послова 34 притужбе, а због (не)поступања свих осталих министарстава заједно три притужбе.

Током извештајног периода Повереник је донео укупно **83** обавезујућих и коначних решења којим је дао налог руковоацу да поступи по захтеву или да тражени податак да подносиоцу захтева, као и да га руковац обавести о извршењу решења. По решењу Повереника поступило је у потпуности 70 руковаца, који су о томе обавестили Повереника, један руковац је поступио делимично, док код два налога Повереника не постоји могућност извршења. Остали руковоаци нису обавестили Повереника о поступању или је поступање у току.

²⁵ У одлукама донетим по поднетим притужбама Повереник је утврдио да је притужба била основана у 83 случаја и донео решење са налогом руковоацу да поступи по захтеву. Повереник је решењем обуставио поступак у 27 случаја, јер је руковац, пре доношења одлуке Повереника по притужби, поступио по захтеву (22), односно подносилац притужбе одустао од исте (5). Повереник је 40 притужби одбацио из формалних разлога, док је за 59 притужби нашао да нису основане.

²⁶ Жалбе су формиране због тога што је Управни суд поништио решење Повереника донето по тим жалбама и предмет вратио на поновно поступање. У одлукама донетим по изјављеним жалбама Повереник је утврдио да су жалбе биле неосноване и као такве их одбио решењем.

- **Пренос података у друге државе или међународне организације**

У току 2021. године у раду је било укупно **два захтева** за пренос података. Један захтев је поднет за пренос података у Сједињене Америчке Државе, а један у Бразил, на основу уговорних одредби.

У току 2021. године Поверенику је поднето **7 захтева за одобрење обавезујућих пословних правила**. У 3 случаја захтев је одобрен, док је у 1 случају предмет завршен службеном белешком.²⁷.

- **Иницијативе и предлози Повереника у 2021. години укључују следеће:**

На адресе **25 виших судова Републике Србије** упућена је иницијатива поводом судске праксе за примену новог Закона о заштити података о личности;

Републичком јавном тужилаштву упућена је иницијатива да се **уподобе одредбе Правилника о управи у јавним тужилаштвима са одредбама ЗЗПЛ-а у вези са обавештењем о лицима за заштиту података о личности**;

На адресе **18 компанија** упућена је инструкција поводом законске обавезе подношења захтева за одобрење обавезујућих корпоративних правила.

- **Поступање државних органа у вези са актима Повереника у области заштите података о личности**

Током 2021. године, према информацијама којима располаже Повереник, Управном суду **поднета је 51 тужба** против одлука Повереника. Од укупног броја поднетих тужби, од стране руковалаца изјављено је 24, од чега је највише поднето од стране Министарства унутрашњих послова (22), због налога Повереника да се из евиденција које води то министарство обришу подаци који се односе на подносиоца захтева, односно притужбе. Од преосталих 27 тужби 4 су поднели подносиоци представке незадовољни поступањем Повереника у поступку инспекцијског надзора, док су 23 поднели подносиоци притужбе/жалбе незадовољни одлуком Повереника.

Управни суд је у току 2021. године **решио 12 тужби** (од решених тужби 3 су поднете у 2021. години, а преосталих 9 су из претходног периода), тако што је у 7 случајева одбио тужбу као неосновану, 3 тужбе је одбацио и 2 тужбе су уважене.

Према информацијама којима располаже Повереник Уставни суд је поступао **по две уставне жалбе** поднете против аката Повереника у области заштите података о личности. У једном случају одбацио је уставну жалбу јер је поднета против одговора на представку подносиоца уставне жалбе. У другом случају одбацио је уставну жалбу изјављену на акте Повереника донете на тражена мишљења Повереника у сектору за надзор.

²⁷ Лице за заштиту података овог привредног друштва након додатних појашњења Повереника обавестило Повереника да ће формално поднети захтев за одобрење обавезујућих пословних правила на српском уместо енглеском језику.

Повереник је током 2021. године поднео **три кривичне пријаве** од којих су све три због кривичног дела из члана 146. КЗ (неовлашћено прикупљање личних података).

Повереник је у 2021. години поднео **три захтева за покретање прекршајног поступка** због повреда одредби ЗЗПЈ. Поводом свих прекршајних захтева које је поднео до сада, Повереник је током 2021. године примио 17 одлука прекршајних судова (9 првостепених и 8 одлука другостепеног суда).

Табеларни приказ активности и мера Повереника области заштите података о личности у 2021. години

Ред. бр.	Врсте активности и мера	Број
1.	Примљени предмети	3.366
2.	Решени предмети	3.261
3.	Инспекцијски надзор	303
4.	Контролне листе	1.010
5.	Притужбе	209
6.	Жалбе	2
7.	Одговори на тужбе	52
8.	Обавештења о повреди података о личности	36
9.	Представке	301
10.	Предлог за управно извршење	1
11.	Захтев за одобрење обавезујућих пословних правила	4
12.	Мишљења	482
13.	Претходно мишљење (члан 55. ЗЗПЈ)	17
14.	Анализе	3
15.	Евиденције о захтевима за приступ задржаним подацима	135
16.	Евиденција о лицима за заштиту података о личности	706

- **Обуке**

Повереник је током 2021. године организовао и реализовао велики број обука из области заштите података о личности и из области слободног приступа информацијама од јавног значаја. Повереник је, у складу са расположивим људским и материјалним капацитетима, организовао обуке по циљним групама и по територијалној дистрибуцији.

Осим ових обука, као вид континуиране едукације Повереник је током 2020/2021. године са Факултетом безбедности реализовао кратки програм студија под називом „Обука менаџера за заштиту података о личности“ са циљем стручног оспособљавања и обуке лица за обављање послова заштите података о личности.

У циљу проширења и унапређења знања из права које Повереник штити, током 2021. године преговарано је и са Факултетом политичких наука Универзитета у Београду и Правним факултетом Универзитета у Крагујевцу о успостављању сличних кратких

програма студија у наредним годинама. Такође, у организацији Министарства државне управе и локалне самоуправе иницирано је потписивање споразума између високошколских установа и одабраних органа јавне власти ради реализације студентске стручне праксе. Повереник је, у оквиру овог пројекта, потписао споразум са Правним факултетом Универзитета у Београду те се у школској 2021/2022. години очекује реализација овог споразума.

2. СТАЊЕ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ПРАВА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

2.А. ПРАВО НА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

2.А.1. Правни оквир

Остваривање и заштита Уставом зајемченог права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у Србији уређени су ЗСПИЈЗ. Тај закон је више пута мењан и допуњаван, 2007. године, поштрљавањем услова за избор повереника, затим 2009. године допунама процесних и казних одредаба, 2010. године када је утврђена надлежност за принудно извршење решења Повереника и 2021. године када је дошло до значајних измена у циљу отклањања постојећих проблема у примени ЗСПИЈЗ, о чему ће у наставку овог извештаја бити више речено.

Наиме, на потребу даљег побољшања овог закона у интересу права јавности да зна и јачања демократског и отвореног друштва, те отклањања евидентних препрека у пракси, Повереник указује од 2012. године. Тада је започет дуг процес измена овог закона који је више пута прекидан услед парламентарних избора.

Коначно у јануару 2021. год. надлежно министарство, одмах након конституисања Владе РС, формирало је Посебну радну групу за припрему текста Нацрта ЗСПИЈЗ²⁸, чији је један од чланова био и сам повереник. У радној групи су учествовали и представници цивилног сектора, не као формалноправни чланови, али са свим правима пуноправних чланова, предлагали су измене нацрта закона и били консултовани око свих питања. Наведена радна група се интензивно састајала и њен рад је био изузетно динамичан и резултирао је чињеницом да је текст Предлога закона о изменама и допунама ЗСПИЈЗ већ у октобру ушао у скупштинску процедуру. Закон о изменама и допунама ЗСПИЈЗ²⁹ је усвојен у новембру, ступио је на снагу **16. новембра 2021. године**, а његова примена је почела **17.2.2022. године**.

²⁸ Решење о оснивању број 011-00-00205/2020-01 од 11.1.2021. године.

²⁹ „Службени гласник РС“, број 105 од 8.11.2021.године

Новим Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ створени су нормативни услови за отклањање кључних проблема у овој области (немогућност управног извршења решења Повереника, неадекватна одговорност запослених и одговорних лица у органима јавне власти за испуњавање обавеза из ЗСПИЈЗ, злоупотреба права на слободан приступ информацијама), али су такође усвојена и решења која у значајној мери воде ка побољшању стања у овој области и лакшем и ефикаснијем остваривању права на приступ информацијама (снажно афирмисање принципа проактивне транспарентности, проширење круга органа јавне власти, већа овлашћења Повереника, отварање подручних канцеларија Повереника ван Београда).

С тим у вези, најзначајније измене и допуне Закона су:

1. Афирмисан је принцип проактивне транспарентности, као начин остваривања права на приступ информацијама. Информатор се објављује путем јединственог информационог система информатора о раду који води и одржава Повереник³⁰; у електронском и машински читљивом облику; ажурира се на 30 дана; шири је обим информација које се објављују и шири је круг органа који су обвезници израде информатора; пропуштање да се изради и ажурира информатор о раду представља прекршај за који одговара руководилац органа.
2. У значајној мери је проширен круг органа јавне власти који су обвезници Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.
3. Проширен је круг основа који представљају формалноправни услов за могуће ограничење или искључење права на приступ информацијама од јавног значаја.
4. Институт злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја из члана 13. Закона у целости је брисан, тј. ово више не може бити основ за ограничење или искључење права на приступ информацијама.
5. Посебна правила су прописана за поступање по захтевима за информацијама које представљају тајне податке у смислу Закона о тајности података.
6. Повереник има ново овлашћење када одлучује по жалби против решења о одбијању захтева који се односи на тајни податак. Ако у поступку по таквој жалби Повереник утврди да су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, односно да податак није одређен као тајни у складу са Законом о тајности података, донеће решење којим се жалба усваја, а органу власти налаже да опозове тајност траженог податка и подносиоцу захтева омогући приступ том податку.
7. Измењени су рокови за поступање Повереника по жалби. Повереник доноси решење без одлагања, а најкасније у року од 60 дана од дана пријема жалбе, осим ако је реч о жалби због непоступања органа власти у складу са чланом 16. став 2. Закона (информације од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва или

³⁰ Повереник је издао Упутство за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти („Службени гласник РС“, број.10/22).

- животне средине -рок за поступање првостепеног органа 48 сати) у ком случају Повереник доноси решење у року од 30 дана од дана пријема жалбе.
8. Када поводом жалбе због непоступања по захтеву (ћутање управе) утврди да је жалба основана, Повереник је овлашћен да у складу са законом који регулише прекршајни поступак изда прекршајни налог и новчаном казном у износу од 30.000 динара казни за прекршај овлашћено лице за поступање по захтевима (односно руководиоца органа ако овлашћено лице није одређено).
 9. Органи власти су дужни да Поверенику на његов захтев доставе све податке неопходне за утврђивање чињеничног стања од значаја за доношење одлука по жалби, као и за одлучивање о подношењу захтева за покретање прекршајних поступака који су у вези са тим решењима. Поверенику је, ради утврђивања чињеничног стања омогућен приступ сваком носачу информације на који се овај закон примењује.
 10. Деблокирани су механизми за управно извршење решења Повереника. Повереник ће принудити извршеника – орган власти да испуни обавезе из решења Повереника посредном принудом, изрицањем новчаних казни. Новчана казна се изриче решењем. Новчана казна се изриче у распону од 20.000 до 100.000 динара и може бити изречена више пута. Изречену новчану казну извршава суд у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење. Изречене новчане казне представљају приход буџета Републике Србије.
 11. Повереник има нова овлашћења. Поред изрицања прекршајног налога, овлашћен је и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка за прекршаје прописане Законом, када у поступку по жалби оцени да постоји прекршај. Тражилац информације не може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против одговорног лица пре окончања поступка по жалби пред Повереником, односно пре окончања управног спора ако жалба Поверенику није допуштена.
 12. Повереник може образовати канцеларије и ван свог седишта. Обављање послова у канцеларији уређује се актом о организацији и систематизацији послова стручне службе Повереника. Планирано је отварање канцеларија у Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.
 13. Повереник се бира у Народној скупштини, већином гласова свих народних посланика, на предлог одбора надлежног за државну управу, на време од осам година, по јавном позиву. Законом је ближе уређен и начин избора Повереника и услови за обављање функције Повереника.
 14. Поверенику више није потребна сагласност Народне скупштине за општи акт о организацији и систематизацији послова стручне службе Повереника, већ је само дужан да о томе обавести Народну скупштину у року од 15 дана од дана доношења тог акта.
 15. Овлашћена лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја имају шири обим обавеза и значајно већу одговорност (пре свега прекршајну, која је сада изричито прописана законом). Први пут је законом прописана и изричита одговорност и дужност запослених у органу

власти да овлашћеном лицу пружи сву неопходну помоћ и доставе потпуне и тачне информације неопходне за поступање по захтеву.

16. Обавезу подношења годишњег извештаја Поверенику сада имају сви органи јавне власти, без изузетака, до 31. јануара текуће године за претходну годину. Повереник је прописао образац за подношење годишњег извештаја³¹. У случају пропуштања да се поднесе годишњи извештај Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против руководиоца органа.
17. Закон је направио разлику између прекршаја за које одговара руководиоца органа (члан 46. ст. 1. Закона), овлашћено лице за поступање по захтевима (члан 46. ст. 2. Закона) и запослени у органу власти (члан 46. ст. 3. Закона). За све ове прекршаје предвиђена је новчана казна у распону од 20.000 динара до 100.000 динара.

Питање надлежности у вези са поновном употребом информација регулисано Законом о електронској управи из 2018. године и даље није решено. Наиме, још тада отворило се као спорно питање заштите овог права, односно који орган би био надлежан за његову заштиту. Уколико је намера законодавца била да то буде у надлежности Повереника (имајући у виду одредбу да се на поступак остваривања права на поновну употребу информација сходно примењују одредбе о поступку остваривања права на слободан приступ информацијама од јавног значаја), то по мишљењу Повереника нужно захтева да се надлежност органа за заштиту права експлицитно пропише Законом о електронској управи или ЗСПИЈЗ. Повереник је тај став и заузео у жалбама по захтевима за поновну употребу података, тако што је одбацивао, због ненадлежности, жалбе у односу на захтеве за поновну употребу података³².

Када су у питању међународни документи, Повереник још једном, указује да је министар(ка) правде Владе још 2009. године потписала Конвенцију Савета Европе, о приступу званичним документима, од 18.6.2009. године, али да још увек Влада није покренула поступак за ратификацију те конвенције од стране Народне скупштине. Значај те конвенције, која је ступила на снагу 1.12.2020. године, је што она представља први општи правно обавезујући документ Савета Европе у погледу приступа службеним документима, без обзира што сам ЗСПИЈЗ у појединим сегментима обезбеђује и виши ниво права од минимума на који обавезује Конвенција, а што сама Конвенција и дозвољава. С тим у вези, Повереник је у мају 2021. године у сарадњи са Канцеларијом Савета Европе у Београду организовао конференцију о значају наведене конвенције. Том приликом Повереник, представници Савета Европе и министарка за државну управу и локалну самоуправу су подржали значај ратификације те конвенције. Међутим, та конвенција и даље није ратификована у Народној скупштини.

³¹ Одлука о обрасцу и начину достављања Годишњег извештаја органа јавне власти о радњама предузетим у циљу примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, број 10/22)

³² Решење Повереника број 071-01-1484/2021-03 од 10.6.2021. године и др.

2.A.2. О остваривању права јавности да зна у 2021. години и препрекама

Институт права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у Републици Србији се у континуитету користи у великој мери. Највише га користе грађани појединачно, потом удружења грађана, новинари и представници медија, сами органи власти, политичке странке и њихови чланови, адвокати, привредни субјекти и други. Подносиоци захтева су најтеже долазили до информација у вези са трошењем буџетских средстава, јавним набавкама и другим располагањима јавним средствима и евиденцијом јавне имовине. Значајно је **повећан број жалби** изјављених Поверенику (увећање у односу на 2020. годину је за **36,58%**).

Стање у остваривању права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у 2021. години се није битно променило у односу на претходну годину и оно се, из угла Повереника и великог броја основаних жалби због повреде права, не може оценити задовољавајућим.

У најкраћем, стање је такво да је добијање информација од органа власти, у великој мери и даље отежано без изјављивања жалбе Поверенику или тужбе Управном суду тамо где жалба није допуштена.

И даље је присутна појава да у великом броју случајева, органи јавне власти поступе по захтеву и доставе информације тек након што тражилац изјави жалбу Поверенику, а Повереник је достави органу на изјашњење. То нужно води обустави поступка по жалби, али истовремено проузрокује непотребно малтретирање оних који траже информације и непотребно трошење јавних ресурса у вези са процесуирањем жалби и ангажовањем запослених у Служби Повереника. Давање информација тек по сазнању за жалбу заправо показује да није ни било суштинских разлога за непоступање по поднетим захтевима, те да се такав неодговоран и нерационалан однос органа власти према грађанима и јавним ресурсима могао и морао избећи.

Информације се најчешће ускраћују под образложењем да постоји злоупотреба права од стране тражиоца информација, да су информације поверљиве, или да би давање информација повредило нечију приватност (па и кад је реч о носиоцима функција и службених лица, а информације се односе на њихов рад), а све то, веома често, без адекватне аргументације и доказа.

Нажалост, чести су случајеви да органи власти информације не доставе тражиоцима чак ни после налога Повереника, па је степен неизвршених решења и даље висок, а посебно у предметима по жалбама новинара. Иако новинари ЗСПИЈЗ користе као основни алат у обављању свог посла, они до информација о раду органа власти долазе све теже, а то потврђује веома висок проценат неизвршених решења (35,51%) која је Повереник донео по њиховим жалбама и којима је наложио да им се информације учине доступним. Број неизвршених решења Повереника по жалбама новинара и представника медија је значајно виши у односу на општи тренд кад су у питању други жалиоци, што није оправдано будући да је реч о професији која информације потражује ради писања и извештавања јавности о темама од општег интереса јавности.

Међутим, оно што представља побољшање ситуације у односу на 2020. годину и раније године јесте да **није било случајева да органи власти ускрате и самом Поверенику информације када их он затражи, под изговором да су то „поверљиви“ подаци**. Наиме, Повереник је током 2021. године у поступку решавања по жалбама због

повреде права на приступ информацијама у пет случајева применио овлашћење из члана 26. ЗСПИЈЗ и од органа власти затражио, ради увида, документе са информацијама које су предмет захтева жалиоца, како би утврдио да ли се информације садржане у документима могу учинити доступним на захтев жалиоца или не. Ни у једном од тих случајева није му ускраћен приступ траженим подацима.

Описаном стању у слободи приступа информацијама значајно доприноси то што су законски механизми принудног извршења решења Повереника, тј. механизми новчаног кажњавања били потпуно блокирани и то је отежавало тражиоцима да дођу до информација. Уз то, изостајала је и подршка Владе да мерама непосредне принуде обезбеди извршење решења Повереника, у складу са законом. Наведено је била највећа препрека у остваривању права. Међутим, охрабрује чињеница да су доношењем Закона о изменама и допунама ЗСПИЈЗ створени нормативни услови за решавање тих проблема.

Одговорност за неосновано ускраћивање информација тражиоцима, односно јавности, се сводила искључиво на иницијативу тражиоца информација као оштећених, будући да надлежни орган уопште није подносио захтеве за покретање прекршајног поступка против одговорних лица у органима власти. Тако и неспровођење законске обавезе у великој мери, у погледу проактивног објављивања информација и предузимања других мера на унапређењу јавности рада, остајало је некажњено. Међутим, ова ситуација ће се извесно изменити будући да је Повереник новим законом добио овлашћење за подношење захтева за покретање прекршајних поступака и изрицање прекршајних налога.

Осим што је из године у годину веома велики број жалби по којима Повереник води поступак, рад Службе Повереника је дужи низ година оптерећен великим заостатком у решавању предмета услед неодговарајућег броја запослених и великог прилива предмета условљеног непоступањем или неодговарајућим поступањем органа власти. Немогућност Повереника да по жалби одлучи у законском року од 30 дана отвара је могућност вођења управно-судског поступка пред Управним судом, поводом чега је суд досуђивао судске трошкове на терет Повереника. Учесталост тужби и настојање Повереника да спречи настанак судских трошкова, додатно је оптерећивало рад Службе и реметило редослед решавања жалби. Истовремено, то негативно утиче на остваривање права оних грађана који не посежу за тужбом против Повереника код кашњења са доношењем одлуке по жалби. Последично, то се, иако није изазвано кривицом Повереника, може одразити и на поверење грађана у ову институцију као заштитника права на слободу приступа информацијама, које је дугорочно, судећи по броју жалби и признањима која је Повереник добијао, на високом нивоу. Нови закон је донекле решио овај проблем, јер су за већину предмета продужени рокови за поступање Повереника по жалби и доношење одлуке (60 дана од дана пријема жалбе, изузев за предмете који се односе на угрожавање и заштиту јавног здравља и животне средине где је рок и даље 30 дана).

Упркос свим препрекама, ефекти деловања Повереника на добијање информација о раду органа јавне власти су и даље на високом нивоу гледано из угла односа броја случајева у којима су тражиоци остварили право у односу на изјављене жалбе које су биле основане. Осим тога, упркос свим изазовима које је донела 2021. година, **Повереник је успео да реши већи број жалби него што је примио** (иако је примљено 36,5% више жалби него у 2020), чиме је смањио заостатак из претходних година.

Степен потврђених одлука Повереника у судском поступку од почетка рада је такође на високом нивоу, тј. преко 92% и то је најбоља потврда квалитета рада овог државног органа.

2.A.3. Основне препреке у остваривању права на приступ информацијама

Препреке које су оптерећивале остваривање права на слободан приступ информацијама у 2021. години су готово идентичне оним из 2020. године, с тим што су усвајањем новог Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја створени нормативни услови за решавање тих проблема. Оно што јесте пример добре праксе јесте то што је Народна скупштина трећу годину за редом, после неколико година неразматрања извештаја Повереника на седницама Народне скупштине, тј. у пленуму, разматрала Извештај Повереника за 2020. годину и поводом тога усвојила одговарајуће закључке.³³

Суштина препрека остваривању права на приступ информацијама се огледа у следећем:

2.A.3.1. Немогућност управног извршења решења Повереника

Проблем управног извршења решења Повереника који датира из претходних година је био присутан и у 2021. години. Узрок проблему извршења јесте различита интерпретација одговарајућих норми о извршењу од стране надлежних органа који учествују у овом процесу, те у њиховом одбијању надлежности и сарадње у достављању података неопходних за спровођење извршења. Заправо, овај проблем је изражен у вези са применом новог Закона о општем управном поступку (1. јун 2017.) којим су прописане веома високе казне које би Повереник у поступку управног извршења требало у виду пенала да изриче органима власти као извршеницима, ради принуде да изврше решење и доставе информацију.

Генеа овог проблема је детаљно приказана у Годишњем извештају Повереника за 2017. годину, па се неће понављати у овом извештају.

Законом о изменама и допунама ЗСПИЈЗ из новембра 2021. године створени су услови за решавање два кључна проблема у вези са принудним извршењем повереникових одлука и то: утврђивања висине казни и надлежности за спровођење извршења изречених новчаних казни. Новчана казна ће се изрицати у распону од 20.000 до 100.000 динара и моћи ће бити изречена више пута. Изречену новчану казну извршаваће суд у складу са законом којим се регулише извршење и обезбеђење. Изречене новчане казне биће приход буџета Републике Србије.

2.A.3.2. Неадекватна одговорност

Одговорност органа власти за повреду права на слободан приступ информацијама, од најдрастичнијих облика тј. потпуног игнорисања захтева грађана и непоступања по извршним и обавезујућим решењима Повереника до неизвршавања других законских обавеза органа власти, и у 2021. години је била симболична и она је иницирана искључиво захтевима за покретање прекршајног поступка од стране тражилаца информација као оштећених.

³³ Закључак Народне скупштине РС бр.103 од 29.12. 2021. године- „Службени. гласник РС“, број 130/2021

Стање у погледу одговорности за повреду права на приступ информацијама најбоље илуструје податак да надлежни орган - Управна инспекција у 2021. години прекршајним судовима није поднела ниједан захтев за покретање прекршајног поступка наспрам 3334 жалбе за које је Повереник утврдио да су биле основане (од укупно 5246 решених жалби) а које је Повереник решио у истој години које су потврда да је било повреде права, односно повреде закона у органима власти.

Такође, степен извршења других законских обавеза и даље није задовољавајући. У вези са достављањем извештаја Поверенику степен извршења ове обавезе износи 43%, у вези са објављивањем информатора о раду на интернету око 27%, спровођењем обуке око 32%, имајући у виду да је овим обавезама у 2021. години подлегало преко 3.800 органа власти, што значи да велика већина органа ове обавезе и даље игнорише, некажњено.

Повереник је годинама уназад указивао да одсуство одговорности за повреду овог права, и то не само прекршајне одговорности, несумњиво охрабрује одговорне у органима власти да се тако понашају и даље, у уверењу да неће сносити никакве последице. Осим тога, вишегодишње одсуство пуне одговорности за повреду права је главни узрок веома великог броја жалби Поверенику. Објективна немогућност Повереника да све жалбе реши у законском року изазива незадовољство грађана и често је разлог подношења тужби и проузроковања трошкова и непотребних буџетских издатака, о чему је већ било више речи у овом извештају.

Код таквог стања ствари, грађани чије је право повређено су сами, у својству оштећених и у 2021. години подносили захтеве за покретање прекршајних поступака прекршајним судовима и то у великом броју, иако мање него 2020. године. Према подацима прекршајних судова у 2021. години је поднето укупно 4078 захтева. У наставку извештаја, у делу о статистичким подацима, приказани су наведени подаци и исход поступака пред прекршајним судовима.

2.A.4. Карактеристични случајеви неадекватног поступања органа јавне власти по захтевима за приступ информацијама у 2021. години

1. Неосновано позивање да тражена информација није информација од јавног значаја

Органи јавне власти се у својим одлукама врло често позивају на то да тражена информација није информација од јавног значаја, иако су испуњени сви услови из члана 2. ЗСПИЈЗ да би се тражена информација сматрала информацијом од јавног значаја у смислу одредби тог закона.

У том смислу карактеристичан је случај неадекватног поступања органа у ситуацији када је новинарка затражила од Музеја Никола Тесла предлог програма рада и развоја Музеја Николе Тесле за период од 2021. до 2025. године, који је кандидаткиња И.Ј. приложила приликом конкурсисања на конкурс за избор директора Музеја. Музеј Никола Тесла је ожалбеним решењем одбио предметни захтев жалиље, позивајући се на члан 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и навео да

тражене информације нису од јавног значаја. Повереник је решењем³⁴ поништио ожалбено решење и наложио Музеју да тражене информације учини доступним жалиљи. Повереник је у образложењу своје одлуке навео да је првостепени орган погрешно када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиље позивајући се на члан 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, уз образложење да тражене информације нису информације од јавног значаја. Ово из разлога што је захтевом од 14.05.2021. године за приступ информацијама од јавног значаја, жалиља тражила информације садржане у документу предлога програма рада и развоја Музеја који је кандидаткиња И.Ј., као учесник јавног конкурса за избор директора Музеја, а која је решењем Владе Републике Србије 24 број 119-4100/2021 од 12.05.2021. године („Сл. Гласник РС“, бр. 48/21) именована за директора Музеја Николе Тесле, била дужна да предложи, као саставни део конкурсне документације, као што је прописано чланом 36. став 2. Закона о култури („Сл. Гласник РС“, бр. 72/09, 13/16, 30/16 – исправка, 6/20, 47/12), те је несумњиво да се исте односе на рад Музеја Николе Тесле у Београду, као органа власти, при спровођењу конкурса за именовање директора установе, да су садржане у одређеним документима у његовом поседу и да јавност има оправдани интерес да зна, с обзиром да према одредби члана 4. Закона, оправдан интерес јавности да зна увек постоји, осим ако орган власти не докаже супротно, што у конкретном случају првостепени орган није учинио. Стога, тражене информације јесу информације од јавног значаја, јер су у конкретном случају испуњени сви елементи из члана 2. став 1. Закона који морају бити испуњени да би се информација сматрала информацијом од јавног значаја. Ово нарочито имајући у виду да се ради о предлогу програма рада установе, који је према члану 36. став 2. Закона о култури, услов конкурса и који је кандидат за директора дужан да приложи, као саставни део конкурсне документације, па се не може прихватити навод првостепеног органа да се ради о пројекцији, у виду предлога једног физичког лица учесника јавног конкурса, јер се ради о предлогу који је поднела И.Ј., која је изабрана за директорку Музеја Николе Тесле у Београду по наведеном конкурс, па је несумњиво да се ради о информацијама за које постоји интерес јавности да зна. Наведено решење Повереника је извршено.

2. Неосновано позивање првостепених органа на тајност података

Органи јавне власти се често без адекватног образложења позивају на тајност података, када ускраћују информације које се тичу општих аката, располагања јавним средствима, животне средине и сл.

У том смислу карактеристичан је предмет у ком је Министарство одбране Републике Србије, позивајући се на чл. 9. т. 5. ЗСПИЈЗ, ускратило жалиљи приступ траженим информацијама, тј. копији Правилника о систематизацији и организацији радних места у Војномедицинској академији, Сектору за лечење ВМА, односно другом одговарајућег акту којим је уређена систематизација и организација радних места у Војномедицинској академији, Сектору за лечење ВМА, који су на снази код наведеног органа од 2011. године. Повереник је поништио ожалбено решење Министарства одбране и наложио им да жалиљи учине доступним тражене информације³⁵. У образложењу

³⁴ Решење Повереника бр. 071-01-2096/2021-01 од 25.6.2021. година.

³⁵ Решење Повереника бр. 071-01-1858/2020-03 од 4.10.2021. године

одлуке Повереник је навео да је погрешио првостепени орган када је позивајући се на одредбе чл. 2. ст. 1. и чл. 9. тач. 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чл. 1, чл. 2. тач. 2), одредбе чл. 6. ст. 1. и ст. 2. Закона о тајности података и Правилника о организацији Војске Србије и унутрашњем уређењу и систематизацији формацијских места команди, јединица и установа, одбио поднети захтев. Наиме, да би првостепени орган (на ком је терет доказивања у смислу члана 24. ст. 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја), ускратио приступ траженим информацијама, из разлога тајности докумената, обавезан је да докаже да је у конкретном случају оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса из члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово стога што је потребно да буду испуњена два услова, један да се ради о информацији или документу за који је, прописом или службеним актом заснованим на закону, одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, и други услов да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији како је то прописано чланом 9. тачка 5. наведеног Закона. При томе, те последице односно разлози за ускраћивање приступа информацијама не могу бити апстрактни и хипотетички, већ морају бити учињени конкретним, јасно препознатљивим у односу на тражене информације. У конкретном случају, првостепени орган је навео да документ у ком су садржане тражене информације представља акт организације – формацију установе ВС и да исти носи ознаку степена поверљивости “строго поверљиво” који се одређује ради спречавања настанка тешке штете по интересе Републике Србије, као и да предметни документи носе наведену ознаку степена тајности јер подаци који су њима садржани могу неовлашћеним лицима, организацијама и државама да укажу на капацитете команди, јединица и установа за извршење задатака у одбрани државних интереса од оружаног угрожавања или да укажу на мирнодопске капацитете команди, јединица и установа за извршење задатака у одбрани државних интереса, али није пружио ниједан доказ у прилог таквој тврдњи, односно није навео које би то тешке правне или друге последице наступиле чињењем доступним тражених информација и на који начин би се то десило. Са друге стране, тражене информације јесу информације од јавног значаја с обзиром да су, у конкретном случају, испуњени сви битни елементи из члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који морају бити испуњени да би се информација сматрала информацијом од јавног значаја. Исте се односе на систематизацију и организацију радних места у Војномедицинској академији, односно на организацију рада органа власти у вршењу послова из своје надлежности, те јавност има оправдан интерес да зна. Оправдан интерес жалиље, односно јавности у смислу члана 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, постоји увек, осим ако орган власти не докаже супротно, што у конкретном случају није учинио. Поред тога, наведени интерес јавности додатно је појачан чињеницом да се тражене информације односе на Сектор за лечење. Ово нарочито из разлога што је предметним захтевом тражена копија Правилника о систематизацији и организацији радних места у Војномедицинској академији, те је тешко замисливо како би чињење тражених информација доступним, изазвало наступање тешких правних или других последица, с обзиром да предметни документ садржи број радних места по сваком звању и свакој врсти радних места, називе радних места, описе

послова радних места и звања, потребан број лица за свако радно место, услове за запослење итд., односно да се предметним документом прописује систематизација и организација радних места здравствене војне установе, а имајући у виду да је ВМА медицинска, образовна и научноистраживачка институција у саставу Министарства одбране, отворена за све грађане и интегрисана у републички здравствени систем. Наведено решење Повереника није извршено.

С тим у вези, значајно је поменути да је Управни суд, у сличној чињеничној и правној ситуацији, заузео став да Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места Министарства унутрашњих послова треба учинити доступним жалиоцу³⁶.

У вези са неоснованим ускраћивањем информација с позивом на тајност података, карактеристично је и решење Електродистрибуције Србије д.о.о у Београду којим је одбијено да се тражиоцу учине доступни информације, односно документи из којих се може сазнати колико електричне енергије је Огранак Електродистрибуција Лесковац у 2020. години преузео за сваку мини хидроелектрану. Повереник је поништио наведено решење и наложио Електродистрибуцији Србије д.о.о. да тражене информације учини доступним тражиоцу³⁷. У образложењу своје одлуке Повереник је навео да првостепени орган није доказао да су испуњени услови из ЗСПИЈЗ за ускраћивање приступа траженим информацијама. Повереник је при доношењу одлуке посебно имао у виду природу тражених информација, односно: да су исте у вези са коришћењем обновљивих извора енергије, а који су је према члану 2. ст. 1. и 2. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС“, бр. 40/21) у јавном интересу Републике Србије и од посебног значаја за Републику Србије. Стога је неспорно да постоји појачан интерес јавности да зна колико је електричне енергије орган јавне власти преузео од произвођача, која је том произвођачу не само плаћена јавним новцем већ се јавним новцем и подстиче производња електричне енергије. Такође електрична енергија представља и јавно добро за чије коришћење, као и коришћење енергената грађани плаћају накнаду (накнада за унапређење енергетске ефикасности), као и да је Уредбом о висини посебне накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије прописано да је оператор система дужан да на захтев гарантованог снабдевача достави податке о количини преузете електричне енергије за сваког субјекта наплате накнаде за подстицај. Ово решење је извршено.

3. Неосновано позивање првостепених органа на злоупотребу права на приступ информацијама од јавног значаја

Органи јавне власти се врло често позивају на злоупотребу права на приступ информацијама, без адекватног доказивања и образложења да су испуњени услови из ЗСПИЈЗ да се приступ информацијама ускрати по том основу, а што је посебно неосновано када су у питању информације о располагању јавним средствима и трошењу јавног новца.

³⁶ Пресудом Управног суда 9У 22706/18 од 2.7.2021. г. одбијена је тужба Републичког јавног тужиоца, поднета ради поништаја решења Повереника 071-01-2748/2018-03 од 31.10.2018. године.

³⁷ Решење Повереника бр. 071-01-33348/2021-03 од 27.10.2021. године.

У том смислу карактеристичан је предмет у ком је Јавно предузеће „Пошта Србије“, позивајући се на злоупотребу права на приступ информацијама, ускратило приступ информацијама у вези са донацијама и спонзорствима, за период од 22.03.2015. године до 22.03.2020. године, односно документе у којима су исте садржане, из којих се може сазнати кога је све то Предузеће спонзорисало и коме је давало донације; износ додељен сваком кориснику донације и спонзорства; када су закључени уговори са корисницима донација и спонзорства и период њиховог трајања као и да ли је неко од корисника злоупотребио донацију или спонзорство и да ли је евентуално вратио добијени новац. Повереник је поништио решење Јавног предузећа „Пошта Србије“ и наложио им да жалиоцу учине доступним тражене информације³⁸. У образложењу своје одлуке Повереник је, између осталог, навео да у вези са наводом првостепеног органа да је превелик обим тражених информација не може и не сме бити разлог због ког би првостепени орган у смислу одредбе чл. 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, могао ускратити приступ траженим информацијама и одбити захтев у целости. Такође, пракса Европског суда правде сугерише да је на органу власти да најпре докаже обим свог задатка, да он превазилази границе онога што може разумно да буде тражено, затим да је темељно размотрио различите опције које су му на располагању како би предузео мере које неће представљати неразуман обим рада за њега како би удовољио захтеву тражиоца, као и да је покушао да се консултује са подносиоцем захтева да би захтев усвојио у мери која је мање неповољна од одбијања захтева у целости, а што све у конкретној управној ствари првостепени орган није учинио. Осим тога, тражене информације говоре о његовом раду и пословању, односно о располагању јавним средствима и давањима из истих за донације и спонзорства, те постоји не само интерес жалиоца, већ и опште јавности да исте зна, с обзиром да у погледу трошења јавних средстава увек постоји појачан интерес јавности да зна. Наведено решење је извршено.

2.Б. ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

2.Б.1. Правни оквир

2.Б.1.1. Међународно-правни оквир

- **Европска унија**

1. Повеља Европске уније о основним правима - Поштовање приватног живота и заштита података о личности загарантовани су у чл. 7. и 8. Повеље. Повеља је саставни део Уговора из Лисабона и обавезује институције и тела ЕУ и државе чланице

2. Општа уредба о заштити података (GDPR) – Уредба (ЕУ) 2016/679 Европског Парламента и Савета о заштити лица у вези са обрадом података о

³⁸ Решење Повереника бр. 071-01-3934/2020-03 од 8.3.2021.године

личности и о слободном кретању таквих података, као и о стављању ван снаге Директиве 95/46/EЗ³⁹ је кључни документ у овој области који се непосредно примењује у државама чланицама ЕУ од маја 2018. године.

3. Полицијска директива - Директива 2016/680 Европског Парламента и Савета о заштити појединаца у вези са обрадом података о личности од стране надлежних органа у сврху спречавања, откривања, истраге или гоњења за кривична дела или извршавања кривичних санкција и о слободном кретању тих података, као и о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савета 2008/977 је почела да се примењује у мају 2018. године. Полицијском директивом се осигурава заштита података о личности жртава, сведока и осумњичених за кривична дела те олакшава прекогранична сарадња у борби против криминала и тероризма.

Комунитарно право у области заштите података о личности обухвата и друге прописе, као и пресуде Суда правде Европске уније и одлуке Европског одбора за заштиту података о личности⁴⁰. Снажан подстицај даљем унапређивању одговарајуће заштите података о личности дају Европски супервизор за заштиту података о личности⁴¹, али и посебна одељења и високи званичници за заштиту података о личности Европола и Евроцаста.

Спремност Републике Србије за европске интеграције, нарочито након 1. септембра 2013. године, када је ступио на снагу Споразум о стабилизацији и придруживању⁴² између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге, намеће и обавезу Републици Србији да усклади своје законодавство које се односи на заштиту података о личности са комунитарним законодавством и осталим европским и међународним прописима о приватности (чл. 81. Споразума). Гледано са аспекта међународног права, усклађивање националног законодавства у области заштите података о личности са правом Европске уније представља међународно-правну обавезу Републике Србије уређену не само предметним Споразумом о стабилизацији и придруживању, него и статус кандидата за чланство у Европској унији подразумева да спољна и унутрашња политика државе кандидата буде у складу са политиком Европске уније и њеним правним тековинама.

³⁹www.poverenik.rs/sr/meђunarodni-dokumenti6/meђunarodni-dokumenti-arhiva/3447-direktiva-95-46-ez.html

⁴⁰ Европски одбор за заштиту података, некадашња Радна група из члана 29 има статус тела ЕУ. Састављен је од представника националних тела за заштиту података и Европског супервизора за заштиту података о личности. Одбор има широка овлашћења у области одлучивања у споровима између националних тела за заштиту података и давања савета и смерница о кључним концептима из GDPR и Полицијске директиве.

⁴¹ Европски супервизор за заштиту података о личности је независно надзорно тело које јемчи да институције и тела ЕУ поштују своје обавезе у вези са заштитом података. Главни задаци Супервизора су надзор, саветовање и сарадња.

⁴² Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 83/2008).

- **Савет Европе**

1. **Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода (ECHR)⁴³** – Чланом 8. гарантује се право на приватност.
2. **Конвенција о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података⁴⁴** - први правно обавезујући међународни документ у области заштите података о личности.
3. **Додатни протокол уз Конвенцију о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података и прекограничним протоком података⁴⁵**
4. **Протокол о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података (Конвенција 108+)⁴⁶**

2.Б.1.2. Унутрашњи правни оквир

Правни оквир заштите података о личности у Републици Србији чине следећи прописи:

1. **Устав Републике Србије**

Одредбама члана 42. зајемчено је право на заштиту података о личности⁴⁷

2. **Закон о потврђивању Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података⁴⁸**

3. **Закон о потврђивању Додатног протокола уз Конвенцију о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података и прекограничним протоком података⁴⁹**

4. **Закон о потврђивању Протокола о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података⁵⁰**

⁴³ ECHR је ступила на снагу 3.9.1953. године, има 47 чланица. Република Србија постала чланица 3.3.2004. године.

⁴⁴ Конвенција 108 ступила на снагу 1.10.1985. године и има 55 чланица. Република Србија постала чланица 1.1.2006. године.

⁴⁵ Додатни протокол ступио на снагу 1.7.2004. године и има 44 чланице. Република Србија је постала чланица Додатног протокола 8.12.2008. године

⁴⁶ Протокол још није ступио на снагу, отворен за потпис 10.10.2018. године и има 11 чланица. Република Србија је постала чланица Протокола 26.5.2020. године

⁴⁷ Устав РС, члан 42. - Зајемчена је заштита података о личности. Прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују се законом. Забрањена је и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом. Свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

⁴⁸ „Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, број 1/92, „Службени лист СЦГ - Међународни уговори“, број 11/2005 - др. закон и „Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 98/2008 - др. закон и 12/2010)

⁴⁹ „Службени гласник РС- Међународни уговори“, број 98/2008

⁵⁰ „Службени гласник РС- Међународни уговори“, број 4/2020

5. Закон о заштити података о личности – ЗЗПЛ

ЗЗПЛ је кључни пропис у области заштите података о личности који је усвојен у новембру 2018. године са одложеном применом од девет месеци почев од 22.8.2019. године.

У складу са потребом да се комплетира унутрашњи правни оквир, Повереник је на основу обавеза и овлашћења из ЗЗПЛ, донео одређене подзаконске акте⁵¹ који ближе уређују област заштите података о личности, и то су:

1. Правилник о обрасцу и начину вођења евиденције лица за заштиту података о личности⁵²
2. Правилник о обрасцу и начину вођења интерне евиденције о повредама Закона о заштити података о личности и мерама које се у вршењу инспекцијског надзора предузимају⁵³
3. Правилник о обрасцу обавештења о повреди података о личности и начину обавештавања Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности о повреди података о личности.⁵⁴
4. Правилник о обрасцу притужбе⁵⁵
5. Одлуку о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности⁵⁶
6. Одлука о измени Одлуке о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.⁵⁷
7. Правилник о обрасцу легитимације овлашћеног лица за вршење инспекцијског надзора по Закону о заштити података о личности⁵⁸
8. Одлука о утврђивању стандардних уговорних клаузула⁵⁹

Поред подзаконских аката које је донео Повереник, један подзаконски акт је донела и објавила Влада.

1. Одлука о Листи држава, делова њихових територија или једног или више сектора одређених делатности у тим државама и међународних организација у којима се сматра да је обезбеђен примерени ниво заштите података о личности.⁶⁰

⁵¹ Сви подзаконски акти објављени су у Службеном гласнику РС и објављени на Интернет презентацији Повереника www.poverenik.rs/sr/подзаконски-акти4.html

⁵² „Службени гласник РС“ број 40/2019

⁵³ „Службени гласник РС“ број 40/2019

⁵⁴ „Службени гласник РС“ број 40/2019

⁵⁵ „Службени гласник РС“ број 40/2019

⁵⁶ „Службени гласник РС“ бр. 45/2019 и 112/2020

⁵⁷ „Службени гласник РС“ број 112/2020

⁵⁸ "Службени гласник РС" број 61/2019

⁵⁹ "Службени гласник РС", број 5/2020

⁶⁰ „Службени гласник РС“, број 55/2019

2.Б.2. Основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности

2.Б.2.1. Недостаци ЗЗПЛ

ЗЗПЛ обезбеђује бољу заштиту права на заштиту података о личности, и прописује већи обим обавеза и одговорности свима који обрађују податке. Ипак, основне препреке у остваривању права на заштиту података о личности су бројни недостаци ЗЗПЛ који се, пре свега, односе на нејасне одредбе и преписане механизме који не постоје у домаћем правном систему, што доводи у питање његову применљивост. Текст ЗЗПЛ у највећој мери представља адаптирани превод Опште уредбе (с тим што њен интегрални део Преамбула која представља неопходно полазиште за тумачење прописа није укључена у ЗЗПЛ), као и тзв. „Полицијске директиве“ којом је уређена обрада података о личности од стране надлежних органа у вези са кривичним поступцима и претњама националној безбедности. Услед неодговарајућег начина транспоновања „Полицијске директиве“, у ЗЗПЛ су успостављена два паралелна режима у погледу обраде података, од којих је један општи, а други, који се односи на „надлежне органе“, посебан.

У ЗЗПЛ нису примерено разрађене процесне одредбе о поступању Повереника по притужбама. ЗЗПЛ садржи одредбу према којој лице на које се подаци односе, има право да поднесе притужбу Поверенику, као и да то не утиче на право тог лица да покрене друге поступке управне или судске заштите. С обзиром да органи пред којим се може водити поступак (Повереник, Управни суд, Виши суд) немају обавезу међусобног обавештавања, нити проверавања да ли се код другог органа води какав поступак, ту се поставља проблем примене начела „*ne bis in idem*“ (не двапут о истом). То значи да се у сваком поступку у ком се покрене више механизма заштите права лица, доводи у питање правна сигурност.

Имајући у виду да више питања у ЗЗПЛ није уопште или одговарајуће уређено, односно да неке одредбе нису довољно конкретизоване, да бројни чланови садрже непримерено много ставова и да постоји изузетно велики број случајева изузимања од примене ЗЗПЛ, његова ефективна примена је отежана те је зато неопходно приступити његовим изменама и допунама.

2.Б.2.2. Неусклађеност других закона са ЗЗПЛ

Обавеза из члана 100. ЗЗПЛ којом је прописано да ће се одредбе других закона, које се односе на обраду података о личности ускладити са одредбама ЗЗПЛ до краја 2020. године није испуњена.

С обзиром да ЗЗПЛ у односу на претходни режим заштите података материју уређује на опсежнији начин, укључујући и прописивање квалитета и садржине одредаба других прописа, да је велики број прописа донет пре почетка примене ЗЗПЛ, као и да у појединим случајевима мишљења Повереника на нацрте закона нису пренета у коначне одредбе усвојених закона неопходно је релевантне прописе изменити и допунити, односно размотрити усвајање нових.

2.Б.3. Израда Стратегије заштите података о личности

На иницијативу Повереника Влада Републике Србије донела је Одлуку о образовању Радне групе за припрему Предлога стратегије заштите података о личности са Акционим планом, у коју су, уз остале чланове, именовани и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Заменица Повереника за заштиту података о личности.

Доношење Стратегије за заштиту података о личности показало се као неопходан корак ка омогућавању лакшег и ефикаснијег остварења права заштите података о личности у Републици Србији. Стратегијом и пратећим Акционим планом требало би да буду решени проблеми који су последица непрецизности и непотпуности Закона о заштити података о личности, као и изостанка одговарајућих прописа у овој области, као што су обрада података путем видео надзора, дигитализација и однос развоја вештачке интелигенције и заштите личних података.

У току 2021. године одржана су два радна састанка Радне групе на којима су разматрани општи циљ и посебни циљеви стратегије, као и мере за постизање тих циљева и могући показатељи учинка, тј. параметри који се дефинишу ради праћења степена постизања циљева.

Очекује се да Радна група оконча свој рад у 2022. години и да Влада усвоји Стратегију и Акциони план за њено спровођење.

2.Б.4. Илустративни случајеви у вези са правом на заштиту података о личности

2.Б.4.1. Илустративни случајеви превентивног деловања Повереника

Илустративни случајеви превентивног деловања Повереника

1. Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је захтев за давање **мишљење о томе да ли је приватна предшколска установа орган власти у смислу члана 4. став 1. тачка 25) Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“ бр. 87/18) и да ли је приватна предшколска установа у обавези да одреди лице за заштиту података о личности.**

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Под органом власти у смислу одредбе члана 4. став 1. тачка 25) Закона о заштити података о личности подразумева се државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установа и друга јавна служба, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Законом о јавним службама („Сл. Гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79/2005 - др. закон, 81/2005 - испр. др. закона, 83/2005 - испр. др. закона и 83/2014 - др. закон), у члану 1. став 1, утврђено је да се јавном службом у смислу овог закона сматрају установе, предузећа и други облици организовања утврђени законом, који обављају делатности односно послове којима се обезбеђује остваривање права грађана односно задовољавање

потреба грађана и организација, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у одређеним областима, а чланом 2 овог закона прописано је да средства којима послују предузећа, установе и други облици организовања из члана 1. овог закона могу бити у свим облицима својине. С обзиром на наведено, и приватне установе представљају органе јавне власти у смислу Закона о заштити података о личности, па у складу са одредбом члана 56. тог Закона представљају руковооце који морају имати лице за заштиту података о личности.

Одредбом члана 56. Закона, предвиђено је да руковалац мора имати лице за заштиту података, и то: ако се обрада врши од стране органа власти, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења; основне активности руковооца или обрађивача се састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе; основне активности руковооца или обрађивача састоје у обради посебних врста података о личности из члана 17. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. тог закона, у великом обиму.

2. Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је захтев за давање **мишљење о томе да ли привредно друштво које својим клијентима пружа услуге преузимања и испоруке поштиљака има статус руковооца или обрађивача у складу са Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“ број 87/18)**

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

Услови и начин обављања поштанских услуга уређени су Законом о поштанским услугама („Службени гласник РС“ број 77/19).

Одредбама члана 3. став 1. тач. 2) и 3) наведеног закона утврђено је да израз „поштанска услуга“ означава услугу која подразумева свако поступање даваоца поштанских услуга са поштанским поштиљкама и обухвата пријем, прераду, превоз и уручење поштанских поштиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају, као и да израз „корисник поштанских услуга“ означава физичко или правно лице које користи поштанске услуге као поштиљалац или прималац поштанске поштиљке. Давалац поштанских услуга означен је изразом „поштански оператор“, под којим се подразумева привредни субјект који обавља једну или више поштанских услуга (члан 3. став 1. тачка 5. истог закона).

Одредбама члана 7. Закона о поштанским услугама утврђено је да се поштанске услуге обављају на основу уговора по приступу или на основу уговора који мора бити у складу са законом, прописима донетим на основу закона, општим условима за обављање поштанских услуга и другим актима поштанских оператора заснованих на закону, као и на основу међународних конвенција, споразума и других међународних аката потврђених од стране Републике Србије.

Законом о поштанским услугама успостављена је и обавеза поштанског оператора да врши обраду података о личности корисника својих услуга, односно његовог пуномоћника, као што је, примера ради, случај приликом издавања поштиљаци потврде

о пријему пошиљке и вођења посебне евиденције о пошиљкама у складу са одредбама члана 41. тог закона, односно приликом вршења увида у личну исправу са фотографијом и евидентирања регистарског броја личне исправе пуномоћника за предају пошиљака у складу са одредбама члана 42. истог закона.

Значење израза „руковалац“ и „обрађивач“ утврђено је одредбама члана 4. тач. 8) и 9) Закона о заштити података о личности, тако да руковалац представља физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде података о личности, док обрађивач представља физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Сходно цитираним одредбама Закона о поштанским услугама, поштански оператор врши поштанске услуге под условима и на начин уређен тим законом, а корисници његових услуга могу бити правна и физичка лица у својству пошиљалаца, односно прималаца поштанских пошиљки. С обзиром на то да је приликом пружања одговарајуће поштанске услуге одређеном кориснику, у складу са Законом о поштанским услугама, поштански оператор тај који је, поред осталог, обавезан да врши обраду података о личности како би била остварена сврха обраде, произлази да поштански оператор у односу на податке о личности корисника својих услуга које обрађује у оквиру вршења поштанске делатности, има својство руковаоца, у смислу Закона о заштити података о личности.

Поводом дела вашег захтева који се односи на давање мишљења о томе да ли је потребно да поштански оператор са корисником својих услуга закључи уговор о обради података о личности у односу на податке о личности који могу бити садржани у документу који се налази у пошиљци, мишљења смо да, под условом да посебним законом није предвиђено другачије, а уколико поштански оператор не врши обраду тих података у целини или делимично на аутоматизован начин, односно уколико подаци не чине збирку података, нити су намењени збирци података, нема услова за примену Закона о заштити података о личности из члана 3. став 1. тог закона, па ни обавезе закључења уговора о обради у случајевима предвиђеним тим законом.

3. Правно лице (у даљем тексту: Руковалац), затражило је од Повереника мишљење на акт о процени утицаја намераваних радњи обраде података о личности, а поводом тога што у својству послодавца, на захтев једног од својих клијената, разматра увођење silent monitoring опције у оквиру LMI Rescue апликације, која омогућава да надређени надгледају рад својих запослених током пружања подршке крајњим корисницима“, за коју је наведено да „омогућава приступ рачунарима запослених у Руковаоцу од стране њихових директно надређених“.

У одговору који је Повереник упутио подносиоцу захтева наведено је следеће:

У акту о процени утицаја се, у делу „Опис пројекта/обраде“, наводи: „LogMein Rescue („LMI Rescue“) софтверска апликација омогућава да запослени/оператери у Руковаоцу решавају проблеме крајњих корисника путем даљинског управљања уређајем. Руковалац разматра увођење silent monitoring опције у оквиру LMI Rescue апликације, која омогућава да надређени надгледају рад својих запослених током пружања подршке

крајњим корисницима. Сврха обраде података јесте надгледање рада оператера ради побољшања квалитета њиховог рада и пружање квалитетније и боље услуге крајњим корисницима“. Даље се наводи да иста апликација има функционалности да: „омогућава надређенима да виде целу радну површину рачунара на коме запослени/оператер ради; надређени може надгледати било ког запосленог/оператера у оквиру сектора у ком се користи апликација LMI Rescue, надгледање се може вршити искључиво за време рада оператера у апликацији; не постоји могућност снимања сесије надгледања; оператер неће бити обавештен када надгледање почиње и кад се завршава; надгледање подразумева све алате, апликације или програме на којима оператер ради, тачније надгледање свега што оператер ради на рачунару“. Такође, наводи се да приликом приступа апликацији, оператер добија следећу поруку: „Ваш налог је конфигурисан тако да омогућава вашем администратору надгледање ваше читаве радне површине без претходног обавештења. Имајте на уму да администратор може надгледати вашу радну површину само док је апликација покренута.“ Као разлог вршења процене утицаја наводе се „потенцијално високоризичне активности обраде података“.

У делу акта означеном као „Опис обраде података о личности“, између осталог, наводи се: да се подаци о личности обрађују „за запослене ангажоване за рад једног од клијената Руковаоца“; да се резултати такве обраде „не снимају нити чувају од стране Руковаоца и његовог клијента“; да намерава на обрада података подразумева приступ рачунарима запослених од стране њихових директно надређених којима је омогућено да виде целу радну површину рачунара на којем запослени/оператер ради, односно подразумева надгледање свега што оператер ради на рачунару, а за време рада оператера у апликацији; да ће се предметна обрада обављати „свакодневно у радно време, односно када запослени користи LMI Rescue апликацију“ и да ће се обављати „на нивоу одређеног броја запослених у Руковаоцу (176 запослених), ангажованих за рад за једног од клијената Руковаоца“; да је сврха обраде података о личности „надгледање рада оператера ради побољшања квалитета њиховог рада и пружање квалитетније услуге крајњим корисницима услуга“; да је правни основ намерава на обраде података о личности „Закон о раду“.

У погледу неопходности и пропорционалности обраде наводи се да ће се користити искључиво они подаци „који су неопходни ради испуњења сврхе обраде“ и да је „минимизован приступ подацима о личности, односно резултатима обраде, тако што је приступ резултатима обраде дозвољен искључиво лицима запосленим у Руковаоцу која морају имати информације о раду оператера“.

У делу акта означеном као „Процена ризика за права и слободе лица на које се подаци односе“ као ризик се наводи „повреда права и слобода запослених у оквиру обраде“, а „вероватноћа и озбиљност повреде“ наведени су као „значајни“, док је целокупни ризик утврђен као „високи“.

У делу акта означеном као „Опис мера заштите у односу на постојање ризика“, као „мере за смањење или уклањање ризика“ наводи се да: „се надгледање може вршити искључиво за време рада оператера у апликацији; не постоји могућност снимања сесије надгледања; се апликација користи искључиво у радно време и у оквиру коришћења пословних система послодавца (односно Руковаоца)“, а „утицај на ризик“ наведен је као „прихваћен“, док је „преостали ризик“ утврђен као „средњи“.

У вези са тим, обавештавамо вас о следећем.

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности утврђена је обавеза руковоаца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, број 45/19 и 112/20).

Чланом 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковоаца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковоаца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковоаца, и, ако постоје, заједничких руковоаца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намеравање обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

Стога, акт о процени утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности доноси руковалац, те исти потписује лице овлашћено да представља руковоаца, а не лице које је руковалац одредио за лице за заштиту података о личности, с тим што руковалац има обавезу да сагласно одредбама члана 54. став 3. Закона, приликом процене утицаја, затражи мишљење лица за заштиту података о личности и исто је потребно навести у том акту.

У предметном акту о процени утицаја, сврха обраде података о личности није јасно одређена, већ су поистовећени циљеви коришћења одређеног технолошког решења у оквиру апликације и сврха обраде података о личности која ће се вршити путем истог.

С тим у вези, сагласно одредбама члана 5. став 1. тачка 2. Закона сврха обраде мора бити конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, те је сврху обраде неопходно одредити у складу са Законом и разграничити у односу на циљ одређеног пројекта/активности.

Као правни основ намеравање обраде података о личности наведен је Закон о раду, па у вези са тим у конкретном случају нису предочене конкретне одредбе Закона о раду, којима је утврђена правна обавеза, односно законско овлашћење руковооца за обраду података о личности у сврхе и на начин описан у акту.

Када је правни основ за обраду података о личности запослених од стране послодавца законско овлашћење или правна обавеза, обрада података се може вршити само у границама законом утврђеног овлашћења, односно обавеза утврђених конкретним законима и у сврху која је утврђена тим законима. Руководилац при томе не може сврху обраде остваривати на начин којим се прекомерно задире у приватност запослених, посебно када за остваривање сврхе обраде послодавцу стоје на располагању и други мање инвазивни начини обраде.

Процена неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде није извршена у складу са Законом, из разлога што руководилац треба да утврди да ли постоји неопходност вршења намераваних радњи обраде у односу на сврху обраде, при чему треба имати у виду то да ли намеравана обрада заиста доприноси остварењу сврхе, да ли се сврха обраде може постићи и без такве обраде, да ли се иста сврха може остварити на мање инвазиван начин по приватност и друга права и слободе физичких лица и сл, а што у конкретном случају није утврђено.

У погледу процене ризика за права и слободе лица на које се подаци односе у достављеном акту је наведено да је вероватноћа и озбиљност повреде „значајна“, док је целокупни ризик оцењен као „високи“, при чему нису наведени извори ризика, ни то како се дошло до утврђеног нивоа ризика.

Последично се не може утврдити ни да ли су предвиђене мере, које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, адекватне.

Дакле, након утврђивања сврхе и одговарајућег правног основа за обраду, као и процене неопходности и сразмерности намеравање обраде, потребно је идентификовати и проценити могуће ризике, њихове изворе, вероватноћу наступања и озбиљност последица, као и мере за отклањање/смањење ризика по права и слободе лица.

Имајући у виду све наведено, Повереник је мишљења да у конкретном случају нису испуњени услови за започињање намеравање обраде података о личности.

2.Б.4.2. Илустративни случајеви у вези са остваривањем права лица на које се подаци односе у поступку притужби

1. Имејл адреса као податак о личности

Притужилац В.П. поднео је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности притужбу против привредног друштва ХХ д.о.о. Нови Сад као руковооца података, због повреде права на брисање његове мејл адресе xxxx@xxxinox.co.rs с обзиром на то да је иста персонализована јер садржи његово презиме.

У изјашњењу на притужбу Руковалац је, између осталог, навео да наведени подаци нису подаци о личности; да је подносилац притужбе био у радном односу код Руковаоца до октобра XXX године и да је, док је био у радном односу, користио службену мејл адресу XXXX@xxxinox.co.rs чији је власник Руковалац; да је увид у службену мејл адресу подносиоца притужбе Руковаоцу неопходан како би своје уговорне обавезе према пословним партнерима благовремено и у складу са уговором испунио и како би остварио своје легитимне интересе; да Руковалац никада није слао дописе са наведене мејл адресе нити вршио било какве злоупотребе, те да се обрада своди искључиво на увид уз поштовање начела обраде и у складу са чланом 12. Закона о заштити података о личности.

Чланом 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, а тачком 3) истог члана закона да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су, између осталог и увид, употреба и похрањивање.

Чланом 5. став 1. наведеног закона прописано је, између осталог, да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе ("законитост, поштење и транспарентност") при чему је законита обрада она обрада која се врши у складу са тим законом, односно другим законом којим се уређује обрада и да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама ("ограничење у односу на сврху обраде").

Чланом 12. став 1. тачка 2) и 6) Закона о заштити података о личности је прописано да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова, па између осталог, ако је обрада неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе и ако је обрада неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 30. став 1. истог закона је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Имајући у виду наведено, адреса електронске поште преко које је неко лице одређено или одредиво, непосредно или посредно, представља податак о личности тог лица у смислу Закона о заштити података о личности. С обзиром на то да, у конкретном

случају, адреса електронске поште садржи презиме подносиоца притужбе, почетно слово његовог имена и назив привредног друштва у коме је подносилац притужбе био запослен, те да се подносиоцу притужбе клијенти и пословни партнери Руковаоца и даље обрађају на предметну службену адресу електронске поште, неспорно је да је то лице преко те адресе одређено, те да таква адреса електронске поште представља његов податак о личности. Како Руковалац података врши увид у службену адресу електронске поште подносиоца притужбе и исту чува, тиме врши радње обраде података о личности сагласно Закону о заштити података о личности и дужан је да поштује сва начела обраде прописана чланом 5. наведеног закона, укључујући и начело законитости и начело ограничења у односу на сврху обраде. Стога, како је у питању службена адреса електронске поште која је отворена и коришћена у циљу извршавања обавеза притужиоца у вези са његовим ангажовањем код Руковаоца, након престанка радног односа тог лица код Руковаоца више не постоји уговорни однос као правни основ обраде, а сврха због које је службена адреса електронске поште за подносиоца притужбе отворена је остварена. Приликом доношења одлуке, Повереник је узео у обзир наводе Руковаоца из одговора на притужбу да исти обрађује предметну адресу електронске поште на основу легитимног интереса у сврху отклањања штете коју му подносилац притужбе својим поступањем проузрокује, али је нашао да у конкретном случају нису испуњени услови за примену легитимног интереса као правног основа за обраду података јер Руковалац није документовао, односно предочио Поверенику да постоји легитимни интерес Руковаоца који претеже над правом подносиоца притужбе на заштиту његових података о личности. Обрада података о подносиоцу притужбе ради спречавања штете по привредно друштво у коме је подносилац притужбе био запослен, на шта указује Руковалац, по оцени Повереника није неопходна јер Руковалац има на располагању друга правна средства за заштиту својих права и интереса. Према томе, како након престанка радног односа притужиоца код Руковаоца више не постоји правни основ за обраду података о личности, тачније, службене адресе електронске поште која садржи у себи презиме и почетно слово притужиоца, те како је испуњена сврха због које су предметни подаци о личности обрађивани, Повереник је нашао да су испуњени услови за брисање података прописани чланом 30. став 2. тачка 1) и 4) Закона о заштити података о личности и на основу члана 79. став 2. тачка 7) а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, наложио је Руковаоцу да у року од 8 дана од дана пријема овог решења, избрише службену адресу електронске поште N.N XXXX@xxxinox.co.rs.

2. Колизија права на слободу изражавања и права на заборав

Притужилац XX поднео је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности преко пуномоћника, адвоката, притужбу због повреде права на брисање његових података о личности из члана 30. Закона о заштити података о личности од стране Google LLC, 1600 Amphitheatre Parkway Mountain View, CA 94043, као руковаоца података. У притужби је наведено да је против привредног друштва XXX д.о.о. Београд, као издавача медија „XXXX“, поднета тужба по којој је у току поступак пред Вишим судом у Београду ради утврђивања да је објављивањем информације повређено право притужиоца и ради уклањања објављеног записа, као и да је против

главног и одговорног уредника наведеног медија у току кривични поступак за кривично дело увреде из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика.

У изјашњењу на притужбу, пуномоћник Руковаоца је, између осталог, навео: да је чланак првобитно објављен у медију и да, иако Руковалац није медиј, већ претраживач, има одговорну улогу у обезбеђивању поштовања основних људских права, слободе изражавања, информисања и медија; да је правни основ за обраду података од стране Руковаоца, укључујући и податке о подносиоцу притужбе, легитимни интерес из члана 12. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности; да је становиште о валидности легитимног интереса као правног основа потврђено пресудом Суда Правде ЕУ број Ц-131/12 у случају „Google Spain SL i Google Inc.“ против „Agencia Española de Protección de Datos, Mario Costeja González” и смерницама Радне групе за заштиту података о личности; да пружање услуге интернет претраживача подразумева омогућавање корисницима интернета да дају информације и да имају приступ информацијама путем претраживача, што је право заштићено чланом 10. Европске конвенције о људским правима и Уставом Републике Србије; да смернице Европског одбора за заштиту података о личности именују пет критеријума које треба узети у обзир приликом процене захтева за уклањање и то 1) улога подносиоца притужбе у јавном животу, 2) да ли су подаци везани за професионални живот подносиоца притужбе, 3) да ли подаци представљају говор мржње, клевету, увреду или слична кривична дела у области изражавања на основу судског налога, 4) да ли су подаци проверени и 5а) да ли се подаци односе на релативно лакше кривично дело, 5б) да ли се дело догодило давно и 5в) да ли обрада података који се тичу дела наноси штету лицу на које се подаци односе; да смернице Радне групе изричито наводе да се сматра да пословни људи имају улогу у јавном животу; да је подносилац притужбе директор друштва XXXXX, те да су медији у Србији у више наврата интервјуисали или на неки други начин представљали подносиоца притужбе у својству успешног предузетника, а само неки од примера су гостовање подносиоца у ТВ програму "Двоугао", чланак листа "Блиц" од хх.хх.хх. године, чланак листа "Данас" од хх.хх.хх. године, те да је подносилац притужбе почасни конзул XXXX у Србији; да је сврха чињења доступним података о личности подносиоца притужбе у Google претраживачу извршавање основне функције web претраживача, тј. пружање повезница до web страница које садрже информације о подносиоцу притужбе, као одговор на упит корисника у претраживачу коришћењем имена и презимена подносиоца притужбе; да се у оспореном чланку наводи да је подносилац притужбе био близак бившем председнику Владе АП Војводине XXX током његовог мандата и да је у време објављивања чланка био близак XXX и XXX (министар финансија) у Влади Србије, те да је због ових веза друштво XXX, које је повезано са подносиоцем притужбе, стекло право на извођење грађевинских радова на парцели у XXX, те да су радови наводно поткопали темеље околних кућа и претили да ће изазвати урушавање оближњег споменика културе, да је подносилац притужбе покушао да наговори власника суседне куће да му прода кућу, али када је власник то одбио да је подносилац притужбе предузео кораке да подрије темеље власникове куће што је наводно онемогућило нормално коришћење куће, као и пословање власника куће, затим да када је власник тужио град XXX и компанију "XXX" за накнаду штете, да је подносилац притужбе наводно вршио притисак на вештаке да ураде вештачење повољно за "XXX"; да је узимајући у обзир Смернице Радне групе Руковалац одбио захтев подносиоца јер предметни чланак извештава о наводним

поступцима подносиоца притужбе као представника компаније "XXX" тј. као привредника, а не као физичког лица, те да се стога у чланку испитује његов професионални живот, а не његов приватни живот, а поступци против издавача и главног и одговорног уредника су још увек у току и не постоји обавезујућа одлука суда којом се утврђује нетачност информација из предметног чланка, да подаци нису осетљиви, информације су разумно актуелне и не доводе подносиоца притужбе у суштински ризик, подаци су објављени у новинарске сврхе и чланак садржи чињеничне наводе који би, ако су истинити, указали на поступање подносиоца притужбе кривичноправне природе, а које се догодило недавно.

Разматрајући списе овог предмета, Повереник је утврдио следеће чињенично стање и нашао да је притужба основана.

Притужилац XX је дана 13.11.2020. године поднео Руковаоцу захтев за уклањање URL линка xxxxxxxx у коме се, између осталог, наводи да приликом уноса његовог имена и презимена у Google претрагу, као први резултат претраге излази интернет страница, односно текст медија „XXXX: XXXXX“ са насловом „XXX“ и поднасловом „XXX“, чиме се омогућава и доприноси ширењу и доступности неистинитих и увредљивих навода о подносиоцу захтева који су садржани у том тексту.

Руковалац је одбио да уклони URL линк јер се у конкретном случају садржај односи на теме које су од великог значаја за јавност и односе се на професионални живот подносиоца.

Увидом у текст до кога води линк на који се односи захтев за уклањање из индексиционог система претраге Руковаоца утврђено је да исти садржи податке о поступању фирме „XXXX“ у вези са грађном објекта у XXX и наводним познанствима подносиоца притужбе са високим функционерима Републике Србије.

Чланом 42. став 1. Устава Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 98/2006), прописано је да је зајемчена заштита података о личности, а чланом 50. ст. 3. и 4. Устава да у Републици Србији нема цензуре, да надлежни суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања само ако је то у демократском друштву неопходно ради спречавања позивања на насилно рушење Уставом утврђеног поретка или нарушавање територијалног интегритета Републике Србије, спречавања пропагирања рата или подстрекавања на непосредно насиље или ради спречавања заговарања расне, националне или верске мржње, којим се подстиче на дискриминацију, непријатељство или насиље, те да се остваривање права на исправку неистините, непотпуне или нетачно пренете информације којом је повређено нечије право или интерес и права на одговор на објављену информацију уређује законом. Чланом 51. Устава је даље прописано да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештаван о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

Чланом 194. став 4. Устава је прописано да су потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права део правног поретка Републике Србије.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, ратификована од стране Републике Србије Законом о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода ("Сл. лист СЦГ - Међународни уговори", бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005 - испр. и "Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 12/2010

и 10/2015) у члану 8. став 1. прописује да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

Члан 10. став 1. наведене конвенције, између осталог, прописује да свако има право на слободу изражавања и да ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примање и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе.

Закон о заштити података о личности којим се обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности, у члану 30. став 1. прописује да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковођа. Ставом 2. истог члана закона прописано је да је руковођа дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковођа и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Чланом 30. став 3. наведеног закона је прописано да ако је руковођа јавно објавио податке о личности, његова обавеза да избрише податке у складу са ставом 1. овог члана обухвата и предузимање свих разумних мера, укључујући и техничке мере, у складу са доступним технологијама и могућностима сношења трошкова њихове употребе, у циљу обавештавања других руковођа који те податке обрађују да је лице на које се подаци односе поднело захтев за брисање свих копија ових података и упућивања, односно електронских веза према овим подацима.

Чланом 30. став 5. тачка 1) наведеног закона је прописано да се ставови 1. до 3. овог члана не примењују у мери у којој је обрада неопходна због остваривања слободе изражавања и информисања.

Закон о јавном информисању и медијима ("Сл. гласник РС", бр. 83/2014, 58/2015 и 12/2016 - аутентично тумачење), којим се уређује начин остваривања слободе јавног информисања у члану 1. прописује да се јавно информисање остварује путем медија, у члану 4. да је јавно информисање слободно и не подлеже цензури, а у члану 5. став 1. да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона.

Чланом 101. наведеног закона је прописано да ако се објављивањем информације, односно записа повређује, између осталог, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес, као и уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

Имајући у виду наведене одредбе, неспорно је да су право на заштиту података о личности, право на слободу медија и право на обавештеност уставом и законом зајемчена

права. Међутим, ниједно од наведених права није апсолутно, већ је у сваком конкретном случају потребно извршити тест балансирања између ових права. Са једне стране, свако има право на заштиту својих података као једно од фундаменталних и неотуђивих људских права. Са друге стране, од суштинског значаја за демократско друштво јесте слобода изражавања и информисања која обухвата не само право да се неко изрази о одређеном питању, већ и право да прима информације. Иако претраживачи нису медији у смислу Закона о јавном информисању и медијима, исти имају важну улогу у ширењу информација објављених на интернету и приступу тим информацијама. Стога, иако свако лице има право на заборав, као једно од права на заштиту података о личности, односно право да контролише шта се појављује када је њихово име предмет претраге и да захтева од претраживача као руковођа података уклањање одређених УРЛ адреса које садрже застареле или непријатне податке из резултата интернет претраге, приликом одлучивања о основаности захтева лица претраживачи су дужни да врше тест балансирања између горе наведених права. Приликом вршења теста балансирања неопходно је узети у обзир следеће критеријуме: да ли лице чији се подаци обрађују има улогу у јавном животу; да ли је лице чији се подаци обрађују малолетно; да ли подаци обухватају посебне врсте података о личности или се односе на кажњива дела; да ли су подаци тачни; да ли је оригинални садржај објављен у новинарске сврхе; да ли се лице чији се подаци обрађују доводи у опасност или трпи штету и слично. Наведено прописују и смернице Радне групе 29 о спровођењу пресуде Суда правде Европске Уније број Ц-131/12 у случају „Google Spain SL i Google Inc.“ против „Agencia Española de Protección de Datos, Mario Costeja González” и смернице Европског одбора за заштиту података број 5/2019 о критеријумима за примену права на заборав од стране претраживача по Општој уредби за заштиту података о личности. Према томе, мора се направити разлика између приватних лица и лица која иступају у јавном животу, било у политици, економији, уметности, социјалној сфери, спорту или било којој другој области. Наиме, док је иначе појединац непознат јавности, лица која имају улогу у јавном животу су неизбежно и свесно изложена испитивању својих речи и дела, како од стране новинара, тако и од јавности уопште, те је њихово право на заштиту података о личности уже у односу на остала лица. Када су у питању лица која имају улогу у јавном животу потребно је направити и разлику између извештавања о аспектима њиховог приватног живота, с једне стране и извештавања о њима у јавном својству с друге стране. Иако они уживају већу заштиту у погледу извештавања о њиховом приватном животу, у одређеним околностима право јавности да буде информисана може да обухвата и аспекте приватног живота јавних личности. Такође, приликом вршења теста балансирања које право је претежније у сваком конкретном случају потребно је посебно узети у обзир и то да ли је оригинални садржај објављен у новинарске сврхе. Ово стога што медији имају кључну улогу у размени информација и мишљења и имају не само право, већ и обавезу да информишу јавност, те се њима пружа већи степен заштите него другима када врше право на слободу изражавања.

Имајући у виду наведено, неспорно је да је подносилац притужбе, као успешан послован човек, директор привредног друштва XXXXX и лице које је у том својству више пута иступало у медијима и познато је јавности, лице које има улогу у јавном животу.

Приликом одлучивања о основаности притужбе Повереник је извршио тест

балансирања између права на заштиту података о личности и права на слободу медија и права на обавештеност и нашао да се нису стекли услови за брисање из члана 30. став 2. Закона о заштити података о личности јер је обрада, у смислу члана 30. став 5. тачка 1) истог закона, неопходна због остваривања слободе изражавања и информисања јер је подносилац притужбе лице које има улогу у јавном животу; да је оригинални садржај објављен у новинарске сврхе; да се у чланку медија „XXX“ до којег води линк који је предмет захтева износе информације и мишљење аутора текста поводом поступања подносиоца притужбе и привредног друштва „XXX“ у вези са градњом објекта у XXX; да није доказана нетачност података изнетих предметном тексту, нити је доказано да подносилац притужбе због предметне обраде трпи штету, с обзиром да су поступци против издавача и главног и одговорног уредника наведеног медија и даље у току; да није у питању обрада посебних врста података, нити је реч о малолетном лицу; да не постоји неки други критеријум на основу кога би право на заштиту података о личности подносиоца притужбе могло да превагне у односу на право на слободу изражавања и информисања, због чега је Повереник нашао да у конкретном случају претеже интерес јавности за приступ информацијама о подносиоцу притужбе у односу на његово право на заштиту података о личности, те да би уклањање предметног линка у овом моменту представљало несразмерно ограничење права на слободу изражавања ради заштите права на поштовање приватног живота. Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио да притужба није основана.

3. Извршење законских обавеза руковаоца као услов за брисање података о личности

Притужилац ХХ поднео је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности притужбу против привредног друштва А1 Србија д.о.о. Београд као руковаоца података због повреде права у вези са обрадом података о личности по његовом захтеву од 02.04.2021. године којим је тражио брисање свих његових података о личности и то свих личних података, података о употреби услуга, података о оствареном саобраћају и података о терминалној опреми коришћеној за реализацију услуге, из разлога што повлачи свој пристанак на обраду података, те је основ за обраду података о личности престао да важи.

У изјашњењу на притужбу Руковалац је навео да је подносилац притужбе као корисник Руковаоца раскинуо уговор дана 05.11.2019. године, да је у складу са чланом 128. Закона о електронским комуникацијама Руковалац дужан да задржане податке из члана 129. тог закона чува 12 месеци након чега се аутоматски бришу, односно више се не задржавају, да остале податке чува 10 година од дана раскида уговора. Руковалац је даље навео да су исти рокови чувања података важили и у време када је подносилац притужбе закључио уговор са Руковаоцем, односно да прописани рокови чувања података важе од почетка пословања Руковаоца, а да су задржани подаци о подносиоцу притужбе обрисани, с обзиром на то да је на системима Руковаоца подешено брисање задржаних података након годину дана.

Разматрајући списе овог предмета, Повереник је нашао да притужба није

основана.

Увидом у документ Руковаоца „Општи услови уговора о претплатничком и корисничком односу мобилне комуникационе мреже“ утврђено је да је истим прописано да се ти Општи услови сматрају саставним делом претплатничког уговора, као и да Руковалац врши обраду података о личности претплатника на начин и у складу са Политиком заштите личних података која је доступна на интернет страници https://a1.rs/o-a1/o_nama/politika_zastite_licnih_podataka и која се сматра саставним делом Општих услова.

Увидом у документ Руковаоца „Политика заштите личних података“ утврђено је да та Политика допуњује Опште услове уговора о претплатничком и корисничком односу електронске комуникационе мреже Руковаоца у погледу заштите података о личности, те да је наведеним документом, између осталог, прописано да Руковалац обрађује личне податке лица на које се подаци односе ради испуњавања својих уговорних обавеза за пружање електронских комуникационих услуга и других услуга које пружа, као и да се уговори и рачуни чувају 10 година након истека године на коју се рачун односи, односно десет година по престанку важења уговора, у складу са општим роком застарелости Закона о облигационим односима и закона којим се уређује порез.

Чланом 4. тачка 1) Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, бр. 87/18) је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, а тачком 3) истог члана закона да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су, између осталог и увид, употреба и похрањивање.

Чланом 12. став 1. тачка 2) наведеног закона је прописано да је обрада законита ако је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе.

Чланом 21. став 1. истог закона је прописано, између осталог, да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 30. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом облику, укључујући и електронски облик, ако је то погодно.

Чланом 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 7) наведеног закона је, између осталог, прописано да Повереник може да наложи брисање података о личности у складу са чланом 29. до 32. овог закона.

Чланом 128. став 1. Закона о електронским комуникацијама ("Сл. гласник РС", бр. 44/2010, 60/2013 - одлука УС, 62/2014 и 95/2018 - др. закон) је прописано да је оператор дужан да задржане податке из члана 129. тог закона чува 12 месеци након чега се аутоматски бришу, а чланом 129. да је та обавеза оператора односи на податке потребне за праћење и утврђивање извора комуникације, утврђивање одредишта комуникације, утврђивање почетка, трајања и завршетка комуникације, утврђивање врсте комуникације, идентификацију терминалне опреме корисника и утврђивање локације мобилне терминалне опреме корисника.

Одредбама члана 142. Закона о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85... бр. 18/2020) је, између осталог, прописано да општи услови одређени од стране једног уговарача, било да су садржани у формуларном уговору, било да се на њих уговор позива, допуњују посебне погодбе утврђене међу уговарачима у истом уговору, и по правилу обавезују као и ове, да се морају објавити на уобичајени начин, као и да обавезују уговорну страну ако су јој били познати или морали бити познати у часу закључења уговора.

Чланом 360. наведеног закона је прописано да застарелости престaje право захтевати испуњење обавезе, а чланом 371. истог закона да потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Имајући у виду наведене одредбе закона, како је законски рок чувања задржаних података 12 месеци, те како је Руковалац податке обрисао након истека законског рока пре подношења притужбе, то је Повереник нашао да притужба није основана у том делу.

Што се тиче осталих података који су предмет захтева подносиоца притужбе за брисање, како су исти везани и произилазе из уговора који је подносилац притужбе закључио са Руковаоцем, те како још увек нису протекли прописани рокови чувања, са којима је подносилац био упознат или морао бити упознат, Повереник налази да у овом моменту нису испуњени услови за брисање предметних података о личности прописани чланом 30. став 2. Закона о заштити података о личности.

Повереник је ценио и навод подносиоца притужбе да је повукао свој пристанак на обраду података о личности, те да нема више правног основа за обраду, али исти није био од значаја за другачију одлуку Повереника, јер у конкретном случају правни основ за обраду није пристанак, већ извршење права и обавеза из уговора који је подносилац притужбе закључио са Руковаоцем.

Стога је на основу члана 79. став 2. тачка 7), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено да је притужба неоснована.

2.Б.4.3. Илустративни случајеви кршења права на заштиту података о личности утврђени у поступку надзора

1. Предшколска установа објавила је ЈМБГ деце примљене у предшколску установу на званичној интернет презентацији и огласној табли

Повереник је, преко овлашћеног лица из своје стручне службе, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЛ, по службеној дужности извршио ванредан канцеларијски инспекцијски

надзор над применом ЗЗПЛ од стране Руковаоца, а на основу сазнања до којих је дошао из представке грађанина поводом објављивања спискова примљене деце по приговору, на званичној интернет презентацији Руковаоца, који садржи податке о личности који се односе на примљену децу.

Увидом у акте и документацију Руковаоца те на основу достављених писаних изјашњења Руковаоца, а што је од значаја за предмет надзора, утврђено је:

- да је Руковалац документ под називом „Листа примљене деце по приговору 2020/2021“, који у колони „датум рођења“ садржи ЈМБГ примљене деце, објавио на званичној интернет презентацији у одељку „Актуелно“ и на Огласној табли, дана 23.06.2021. године;

- да је Руковалац објавио Одлуку о пријему деце без навођења њихових матичних бројева дана 28.05.2021. године;

- да је приликом објављивања другостепене Одлуке, достављена одлука на објављивање у којој су у колони „датум рођења“ унети ЈМБГ примљене деце, што је утврђено увидом у документ објављен на званичној интернет презентацији Руковаоца под називом „Листа примљене деце по приговору 2020/2021“;

- Руковалац је у писаном изјашњењу навео да је уклонио спорне спискове са званичне интернет презентације и огласне табле, као и да је на интернет презентацији упућено извињење родитељима због пропуста, што је утврђено од стране Овлашћеног лица Повереника увидом у интернет презентацију Руковаоца.

Објављивањем документа под називом „Листа примљене деце по приговору 2020/2021“ који је у колони предвиђеној за унос датума рођења садржао ЈМБГ примљене деце, дана 23.06.2021. године, на својој званичној интернет презентацији и огласној табли, Руковалац је повредио одредбе чл. 5. став 1. тачка 1) и чл. 12. ЗЗПЛ, јер обраду података није вршио на законит, поштен и транспарентан начин у односу на лица на која се подаци односе, нити је био испуњен један од услова за закониту обраду прописан чланом 12. ЗЗПЛ.

2. Привредно друштво врши видео надзор у малопродајним објектима, између осталог, у сврху контроле рада запослених, а обрада је поверена обрађивачу са лиценцом у смислу прописа о приватном обезбеђењу, али без закљученог уговора или другог правно обавезујућег акта

На основу изјава представника Руковаоца присутног у време вршења ванредног теренског инспекцијског надзора, увида у простор малопродајног објекта на адреси Зелени венац. бр. 2 у Београду и опрему из система видео надзора, увида у интерни акт о видео надзору и Уговор о раду запослене у малопродајном објекту те достављена скенирана решења МУП, Дирекција полиције, Управа полиције, Београд, којим су _____ из Обреновца издате лиценце за вршење послова планирања система техничке заштите и монтаже, пуштања у рад, одржавање система техничке заштите и обуке корисника, утврђено је:

- да Руковалац врши обраду путем видео надзора у малопродајном објекту на адреси Зелени венац. бр. 2 у Београду;
- да се наведена обрада врши у сврху безбедности лица и имовине, уласка и изласка из службеног, односно пословног простора, како је наведено у интерном акту о видео надзору од 08.03.2019. године;
- да је на улазним вратима истакнуто графичко обавештење о вршењу видео надзора;
- да обраду врши са 4 камере, а да се снимци похрањују на DVR уређају са хард диском од 4 ТВ;
- да и у другим малопродајним објектима Руковалац врши видео надзор сличним системима које чини слична опрема;
- да су камере усмерене на продајни простор и простор око касе;
- да је _____ из Обреновца лично извршио инсталацију камера и опреме из система видео надзора, да није запослен код Руковаоца, да није у уговорном односу са Руковаоцем и да нема регистровану делатност која се односи на послове техничке заштите;
- да _____ из Обреновца има лиценце за вршење послова планирања система техничке заштите и монтаже, пуштања у рад, одржавање система техничке заштите и обуке корисника, али да нема лиценцу за процену ризика у заштити лица, имовине и пословања;
- да су наведене лиценце (решења) Министарства унутрашњих послова, Дирекција полиције, Управа полиције, издате дана 18.01.2018. године;
- да је _____ из Обреновца, као присутни представник Руковаоца, изјавио да Руковалац не врши аудио надзор;
- да је Руковалац у интерном акту о видео надзору упознао запослене са сврхом обраде, ограничењима коришћења, року чувања и да су исти потписали законски заступник Руковаоца и инсталатер, _____ из Обреновца;
- да приступ слици/похрањеним снимцима из система видео надзора има _____ из Обреновца и законски заступник Руковаоца и да је приступ DVR уређају и апликацији могућ путем корисничког имена и шифре/лозинке (осам карактера, укључујући мала и велика слова, специјалне карактере и бројеве) коју знају само та два лица;
- да у чл. 20. и 21. Уговора о раду стоји: „Члан 20. У циљу унапређења организације пословања, веће безбедности и контроле рада запослених Послодавац у радном простору и радној околини може инсталирати систем видео надзора (даље: електронски надзор), са јасном ознаком да је простор под таквим надзором. Члан 21. Запослени својим потписом на овом Уговору даје изричиту сагласност да се системом електронског надзора врши надгледање његовог рада у континуитету, да се подаци архивирају и да их Послодавац може користити у доказне сврхе, сагласно закону и Правилнику.“.

Како са физичким лицем, _____ из Обреновца, као обрађивачем, нема закључен уговор или други правно обавезујући акт у писменом облику, што обухвата и електронски облик, а то лице има увид у податке о личности који се обрађују путем видео надзора, то Руковалац повређује одредбе члана 45. ст. 3. и 4. ЗЗПЈ.

3. Прикупљање података о личности запослених путем анкете о вакцинацији против вируса „COVID-19“.

Привредном друштву „Erste bank“ а.д. Нови Сад, (у даљем тексту: Руковалац) изречена је опомена, јер је обрадом података које је Руковалац прикупио путем анкете о вакцинацији против вируса „COVID 19“ повредио:

- члан 12. став 1. ЗЗПЈ, јер за обраду података о имену и презимену запослених које је Руковалац прикупио путем наведене анкете није био испуњен ниједан од услова за закониту обраду из те одредбе ЗЗПЈ, чиме је поступио и супротно начелу законитости, поштења и транспарентности из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЈ;

- члан 17. став 1. ЗЗПЈ, јер за обраду података о здравственом стању запослених није био испуњен ниједан од услова из члана 17. став 2. ЗЗПЈ према коме би обрада посебних врста података о личности (података о здравственом стању) из става 1. истог члана, била допуштена, чиме је поступио и супротно начелу законитости, поштења и транспарентности из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЈ;

- члан 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЈ („минимизација података”), јер се сврха за коју су прикупљени подаци о имену, презимену и здравственом стању запослених могла постићи и без обраде тих података;

- да су приликом спровођења анкете прикупљани подаци о здравственом стању запослених који су анкету сами попунили, а која је била упућена свим запосленима; да су се запослени у анкети путем линка који им је достављен преко мејла изјашњавали на само једно питање -да ли су вакцинисани, односно да ли су прележали коронавирус; да су понуђене опције у анкети биле: примио/ла сам прву дозу вакцине; примио/ла сам и прву и другу дозу вакцине; пријавио сам се и чекам да ме позову; прележао сам COVID-19 и мислим да није потребно да се вакцинишем; нисам се пријавио/ла за вакцинацију, али планирам; нисам се пријавио/ла за вакцинацију и не намеравам;

- да је основ за извршену обраду био заштита животно важних интереса лица на које се подаци односе здравље запослених Руковаоца и посредно других физичких лица (клијената Руковаоца), породица свих ових лица, као и свих лица са којима набројана лица долазе у контакт, дакле и шире друштвене заједнице у Републици Србији;

- да нико осим запосленог који је израдио извештај о резултатима анкете није имао увид у личне податке запосленог (име, презиме) нити у одговор да ли се конкретно неки запослени вакцинисао или је прележао вирус; да је рок чувања података био ограничен на период док је постојала потреба за обрадом (спровођење анкете и коначне процена даљих превентивних мера на основу статистичких резултата анкете); да су подаци добијени овом приликом обрисани одмах након што је направљена статистичка анализа у процентима о запосленима коју су вакцинисани или који су прележали вирус; да након попуњавања анкете није направљена никаква база која садржи имена запослених и податке о здравственом стању, већ је анкета послужила за припрему статистичког графика и на основу такве анонимне и статистичке анализе - извештаја одређено је које превентивне мере за сузбијање вируса ће Руковалац наставити да примењује, а које не;

- да је Руковалац пре започињања предметне обраде извршио процену утицаја исте на заштиту података о личности у складу са чланом 54. ЗЗПЛ;

- да у Извештају резултати анкете представљени анонимним и статистичким подацима (збирно, на нивоу одељења и пословних јединица Руковаоца).

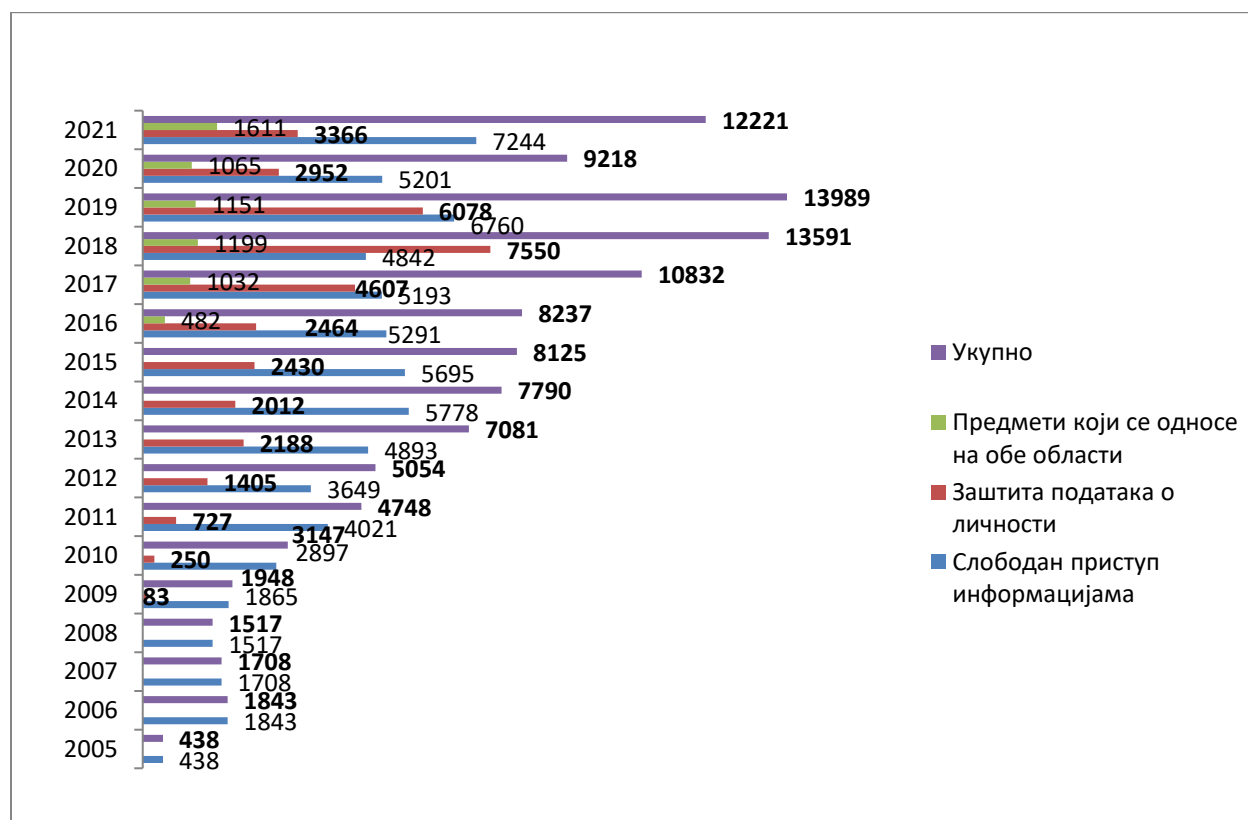
3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА

3.1. ПРИКАЗ УКУПНИХ АКТИВНОСТИ

У 2021. години Повереник је укупно примио 12.221 предмет, од чега се 7.244 односи на слободу приступа информацијама, 3.366 на заштиту података о личности а 1.611 на обе области деловања Повереника.

У 2021. години Повереник је имао у раду укупно 15.257 предмета с обзиром да је из претходног периода пренето 3.036 нерешених предмета. Од тог броја, око 80,1%, тачније 12.221 предмета Повереник је примио у 2021. години (7.244 - слобода приступа, 3.366 - заштита података о личности и 1.611 - обе области деловања Повереника).

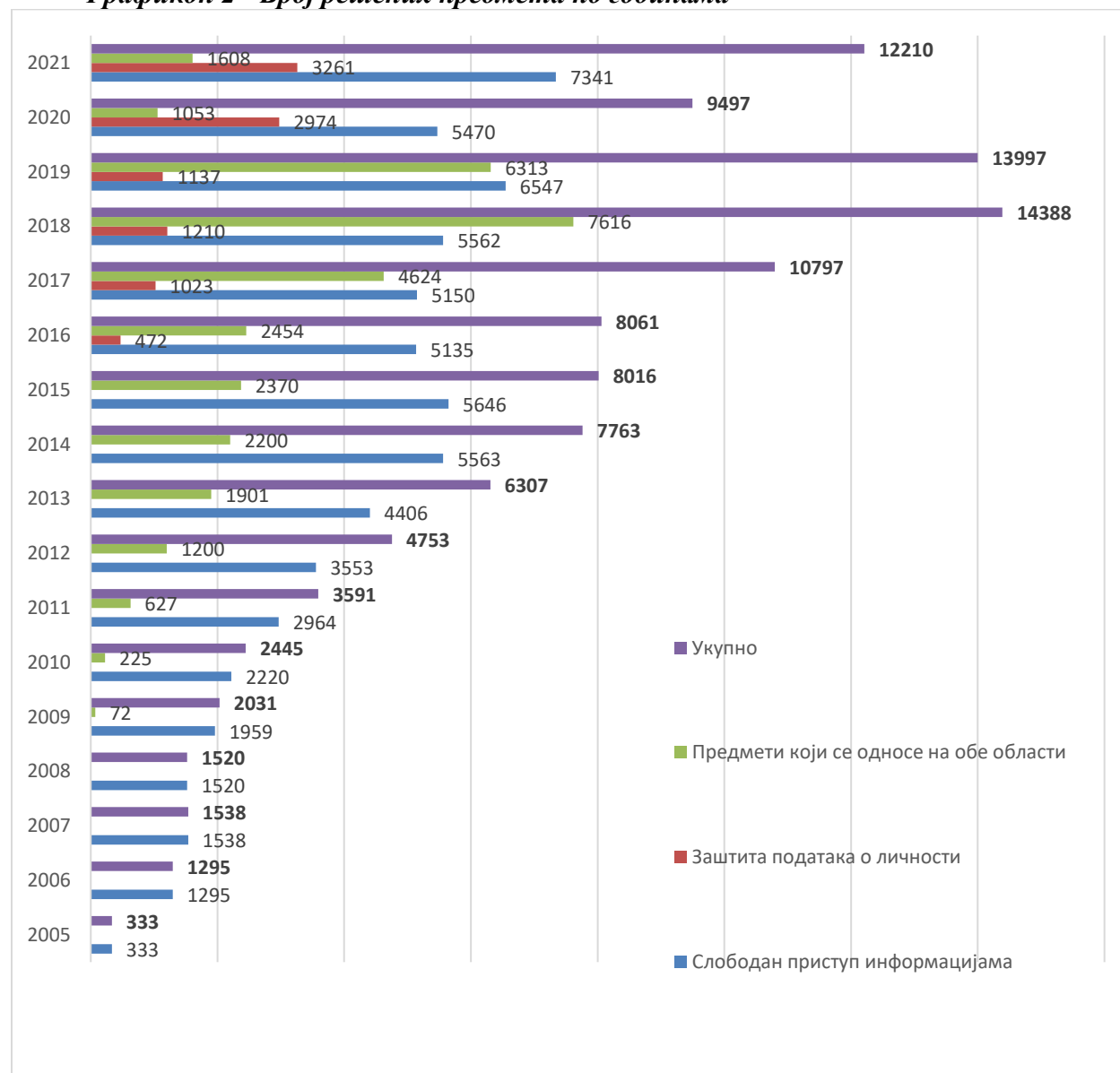
Графикон 1 - Број примљених предмета по годинама

У току 2021. године Повереник је окончао поступак у 12.210 предмета, од чега 7.341 из области приступа информацијама, 3.261 из области заштите података о личности и 1.608 предмета која су се односила на обе области.

У наредну 2022. годину пренето је 3.047 предмета по којима није окончан поступак. (2.733 - слобода приступа, 264 - заштита података о личности и 50 - обе области деловања).

Графикон 2 - Број решених предмета по годинама

Табела 1. - Активности Повереника у 2021 години

Највећи део активности Повереника у 2021. години односио се на		
1.	Решавање случајева по жалбама због повреде права на слободан приступ информацијама	Решено укупно 5.246 жалби
2.	Решавање случајева по притужбама жалбама због повреде права на заштиту података о личности.	Решено укупно 209 притужби – заштита података о личности и 2 жалбе - заштита података о личности).
3.	Покретање поступка надзора над спровођењем и извршавањем ЗЗПЛ-а	Повереник је покренуо 362 поступка надзора над спровођењем и извршавањем ЗЗПЛ, од чега 211 редовних и 151 ванредни надзор. Од 151 ванредних надзора 116 је покренуто по представи, 17 након обавештавања Повереника о повреди података, 2 на основу упозорења надлежног органа и 16 по другом основу.
4.	Окончање надзора над спровођењем и извршавањем ЗЗПЛ-а	Повереник је укупно окончао 303 надзора. Надзори су окончани на следећи начин: - 3 предмета је окончано захтевом за покретање прекршајног поступка, - 3 предмета су окончана кривичном пријавом, - 3 предмета су уступљена Министарству унутрашњих послова и 1 предмет прослеђен је Вишем јавном тужилаштву у Београду на даље поступање - 257 предмета су завршена тако што је утврђено да је поступљено по донетим мерама Повереника након извршеног надзора, - 36 предмета утврђено да није било повреда ЗЗПЛ те су завршена службеном белешком
5.	Мишљења на нацрте закона и друге опште акте	Повереник је дао 91 мишљења на нацрте и предлоге закона и других прописа која су упућена државним органима, на захтев органа или на иницијативу Повереника, од којих је дато 52 дао на нацрте закона, а 39 на нацрте и предлоге других аката.
6.	Пружање помоћи физичким и правним лицима и органима власти односно руковооцима података у остваривању права или у правилној примени ЗСПИЈЗ и ЗЗПЛ, појашњењем нејасних питања и процедура	Повереник је дао 707 мишљења и одговора о правилној примени оба закона, од чега 482 о примени ЗЗПЛ, 17 претходних мишљења Повереника (члан 55. ЗЗПЛ) и 208 о примени ЗСПИЈЗ.
7.	Пружање помоћи грађанима поводом њихових захтева за слободан приступ	548 предмета

	информацијама или за заштиту података о личности који су уступљени Поверенику од органа који не располажу траженим информацијама како би њихови захтеви били упућени онима од којих могу да добију потребне информације	
8.	Остала комуникација саветодавног и инструктивног карактера са органима власти поводом примене ЗСПИЈЗ, у вези са применом прописа о унапређењу јавности рада, поводом достављања годишњег извештаја Поверенику и израде и објављивања информатора о раду, а који доприносе континуираном унапређењу проактивног објављивања информација, повећању броја објављених информација о раду на интернет страницама органа и активнијој улози органа у омогућавању остваривања права	931 предмет
9.	Активности у вези са процесом придруживања Србије Европској унији	Повереник је доставио 27 прилога и извештаја: - Министарству правде, - Министарству државне управе и локалне самоуправе, - Министарству за европске интеграције - Агенцији за спречавање корупције - Савету Европе
10.	Јавна саопштења којима се повереник обратио јавности	70 саопштења и актуелности
11.	Активности у вези са достављањем информације о лицу за заштиту података о личности	706 руковоаца доставило је евиденцију о лицу за заштиту података о личности. Од почетка примене ЗЗПЛ укупно 3.765 руковалаца доставило је евиденцију о лицу за заштиту података о личности, од чега 2.232 органа власти.
12.	Упућивање контролних листа	На адресе 992 руковалаца упућена је контролна листа од чега је у 929 случајева извршена процена ризика, с тим што је 913 руковалаца доставило Поверенику попуњену контролну листу на основу које је Повереник проценио ниво ризика обраде података о личности, а 16 руковалаца је самоиницијативно доставило попуњену контролну листу Поверенику, на основу које је Повереник такође проценио ниво ризика обраде података о личности.

13.	Поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја	192 предмета који се односе на поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја који се односе на рад Повереника као органа власти
14.	Активности у вези са спровођењем поступка принудног извршења решења Повереника	Окончано је 207 предмета и донето укупно 320 аката.
15.	Одговори Управном суду на тужбе у управном спору на одлуке Повереника и нерешавање жалби у законском року тзв. ћутање управе.	185 одговора
16.	Одговори на представке грађана који се односе на питања у вези са остваривањем права из области заштите података о личности и слободног приступа информација, као и она која нису у надлежности Повереника	626 одговора
17.	Достављање списка предмета Управној инспекцији о потреби вршења надзора у ситуацијама у којима органи власти нису поступили по донетим решењима Повереника	367 предмета
18.	Позиви грађана, новинара и представника медија, као и запослених у органима власти ради консултација о питањима која се односе на остваривање права из надлежности Повереника.	Повереник је примио 28.740 позива

Табела 2. - Структура решених предмета

Ред.бр.	Слобода приступа -решено 7.341 предмета	Број решених предмета
1.	жалбе	5.246
2.	предлози за административно извршење	206
3.	предлози за понављање поступка	3
4.	захтев за изузеће	1
5.	службени надзор по ЗУП-у	2
6.	мишљења	208
7.	мере за унапређење јавности рада	931

8.	представке	52
9.	одговори на тужбе	133
10.	захтеви за преиспитивање одлуке Управног суда	9
11.	захтев за оглашавањем коначног решења ништавим	1
12.	уступљени захтеви	491
13.	захтеви за информацијама о раду других органа	57
14.	захтев за повраћај у пређашње стање	1

Табела 3- Структура решених предмета

Ред. бр.	Заштита података о личности -решено 3.261 предмета	Број решених предмета
1.	инспекцијски надзори	303
2.	притужбе	209
3.	жалбе	2
4.	одговори на тужбе	52
5.	обавештења о повреди података о личности	36
6.	представке	301
7.	предлог за управно извршење	1
8.	захтеви за одобрење обавезујућих пословних правила	4
9.	мишљења	482
10.	претходна мишљења (чл.55)	17
11.	анализе	3
12.	евиденције о захтевима за приступ задржаним подацима	135
13.	контролне листе	1.010
14.	евиденције о лицима за заштиту података о личности	706

Табела 4. - Структура решених предмета

Ред. бр.	Обе области - решено 1.608 предмета	Број решених предмета
1.	саопштења за јавност	70
2.	захтеви за информацијама од Повереника	192
3.	захтеви у вези са информацијама о предмету	183
4.	захтеви за остваривањем права у вези са обрадом података о личности	2
4.	захтев за накнаду трошкова	1
5.	приговори	5
6.	предмети из области европских интеграција	27
7.	домаћа сарадња	329
8.	међународна сарадња	119
9.	мишљења на нацрте закона и нацрте и предлоге других аката	91
10.	иницијативе и предлози	56
11.	извештаји	97
12.	представке које се не односе на делокруг надлежности Повереника	273
13.	остала комуникација са органима власти, руковоцима и јавношћу	163

3.1.1. Радне групе, акти, мишљења, иницијативе и предлози Повереника

3.1.1.1. Учешће у раду радних група за израду закона и стратегија и других аката

Током 2021. године повереник је био члан Посебне радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Повереник и Заменица Повереника су именовани за чланове Радне групе за израду Стратегије заштите података о личности уз пратећи Акциони план.

У 2021. години Представник Повереника учествовао је у раду као члан Међуминистарске пројектне групе за стручне послове у координацији и праћењу процеса

спровођења АП за период од 2021. до 2025. године Стратегије реформе јавне у праве у РС.

Током 2021. године представници Повереника именовани су за чланове следећих радних група: Радна група за израду Четвртог и петог периодичног извештаја о примени Конвенције о правима детета, Радна група за израду Нацрта закона о изменама и допунама Породичног закона, Радна група за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације, Радна група за израду Нацрта закона о родној равноправности, Посебна радна група за израду Нацрта стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2021-2030. године, Посебна радна група за израду Предлога стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2025. године са Предлогом акционог плана за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2023. године, Посебна радна група за израду Предлога националне стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2021. до 2030. године са Предлогом акционог плана за спровођење Националне стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2021. до 2025. године.

3.1.1.2. Мишљења Повереника

1) Мишљења на нацрте закона

Повереник је у току 2021. године дао **52 мишљења на нацрте закона** и то 51 мишљење на тражење органа власти и 1 мишљење на сопствену иницијативу. Сва мишљења дата су са становишта надлежности Повереника.

- Министарству заштите животне средине дата су мишљења на: Нацрт закона о климатским променама у два наврата; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о заштити природе; Нацрт закона о заштити од буке у животној средини, сва становишта надлежности Повереника;
- Министарству културе и информисања дата су мишљења на: Нацрт закона о инспекцијском надзору у култури; Нацрт закона о музејској делатности; Нацрт закона о културном наслеђу, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о култури, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству рударства и енергетике дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о рударству и геолошким истраживањима, са становишта надлежности Повереника;
- Министарству омладине и спорта дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о спречавању допинга у спорту; Нацрт закона о потврђивању Конвенције Савета Европе о манипулисању спортским такмичењима, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству трговине, туризма и телекомуникација дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о електронском документу, електронској

идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању; Нацрт закона о заштити потрошача; Нацрт закона о електронским комуникацијама, сва са становишта надлежности Повереника;

- Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог дата су мишљења на: Нацрт закона о истополним заједницама; Нацрт закона о родној равноправности; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству финансија дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему; Нацрт Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину; Нацрт закона о изменама Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству за бригу о породици и демографију дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом, са становишта надлежности Повереника;
- Министарству државне управе и локалне самоуправе дата су мишљења на: Нацрт закона о Заштитнику грађана у два наврата (једном на захтев министарства и једном на сопствену иницијативу); Нацрт закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, сва становишта надлежности Повереника;
- Министарству просвете, науке и технолошког развоја дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о високом образовању; Нацрт закона о студентском организовању; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о просветној инспекцији; Нацрт Закона о иновационој делатности; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању у два наврата; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о предшколском васпитању и образовању; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о основном образовању и васпитању, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о водама у два наврата; Нацрт закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју у два наврата, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања дата су мишљења на: Нацрт закона о заштити права корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити; Нацрт закона о радном ангажовању на сезонским и другим повременим пословима у одређеним делатностима у два наврата, Нацрт закона о социјалном предузетништву, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству здравља дата су мишљења на: Нацрт закона о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању, Нацрт закона о санитарном надзору, сва са становишта надлежности Повереника;

- Министарству одбране дато је мишљење на Нацрт закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, са становишта надлежности Повереника;
- Министарству спољних послова дата су мишљења на: Нацрт закона о учешћу цивила у међународним мисијама и операцијама ван граница Републике Србије; Нацрт закона о спољним пословима, са становишта надлежности Повереника;
- Министарству правде дато је мишљење на Нацрт закона о националној бази података за спречавање и борбу против тероризма;
- Министарству унутрашњих послова дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о личној карти;
- Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре дато је мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о железници, са становишта надлежности Повереника;
- Републичком секретаријату за јавне политике дато је мишљење на Нацрт закона о регистру административних поступака, са становишта надлежности Повереника;
- Републичком заводу за статистику дато је мишљење на Нацрт закона о попису пољопривреде 2022, са становишта надлежности Повереника.

2) Мишљења на нацрте и предлоге других аката

Повереник је у току 2021. године дао **39 мишљења на нацрте и предлоге других аката**, и то 38 мишљења на тражење органа власти и 1 мишљење на сопствену иницијативу. Сва мишљења дата су са становишта надлежности Повереника.

- Министарству државне управе и локалне самоуправе дата су мишљења на: Предлог Стратегије реформе јавне управе за период 2021-2030 у Републици Србији са Акционим планом за период 2021-2025. године са образложењем; Предлог уредбе о изменама и допунама Уредбе о интерном и јавном конкурс за попуњавање радних места у државним органима; Предлог упутства о допунама Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку; Нацрт Образложења Нацрта закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; Предлог упутства о изменама и допунама Упутства за спровођење Закона о јединственом бирачком списку; Предлог одлуке о образовању Радне групе за екстерну контролу Јединственог бирачког списка; Предлог одлуке о начину обраде и заштите података о личности током рада Радне групе за екстерну контролу Јединственог бирачког списка са Изјавом о поверљивости података, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, дата су мишљења на Предлог стратегије за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици за период од 2021. године до 2025. године; Предлог стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2021. до 2026. године; Предлог акционог плана

за период 2021-2023. године, за спровођење Стратегије за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици за период од 2021-2025. године, сва са становишта надлежности Повереника;

- Министарству просвете, науке и технолошког развоја дата су мишљење на: Предлог стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године, са Акционим планом за период од 2021-2023. године, образложењем и прилозима; Предлог закључка којим Влада даје сагласност на текст Споразума о сарадњи у области наставе француског језика у образовно-васпитним установама Републике Србије, са образложењем, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству трговине, туризма и телекомуникација дата су мишљења на: Предлог правилника о допунама Правилника о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и његовој садржини и врсти података („Сл. гласник РС“ број 87/20) у четири наврата; Предлог стратегије развоја информационог друштва и информационе безбедности у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године и Акционог плана за реализацију Стратегије развоја информационог друштва и информационе безбедности у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству правде дата су мишљења на трећу Радну верзију Оперативног плана за спречавање корупције у областима од посебног ризика; Предлог закључка којим се усваја Оперативни план за спречавање корупције у областима од посебног ризика, сва са становишта надлежности Повереника; Предлог одлуке о оснивању Координационог тела за спровођење Оперативног плана за спречавање корупције у областима посебног ризика, са становишта надлежности Повереника;
- Министарству унутрашњих послова дато је мишљење на Нацрт меморандума о разумевању између Фондације „Amber Alert Europe“ и Министарства унутрашњих послова Републике Србије у три наврата, са становишта надлежности Повереника;
- Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог дата су мишљења на: Предлог закључка Владе о усвајању Извештаја о стању заштите и унапређења равноправности полова у Републици Србији за 2019. годину; Предлог националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године, са Предлогом акционог плана за примену наведене стратегије (2021-2023); Предлог закључка Владе о усвајању Извештаја о стању заштите и унапређења равноправности полова у Републици Србији за 2020. годину; Радну верзију Полазних основа за израду документа јавне политике за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији; Предлог националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године; План за праћење примена препорука Уједињених нација са Предлогом закључка и образложењем; Предлог стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2021. до 2030. године, са становишта надлежности Повереника. сва са становишта надлежности Повереника;

- Министарству одбране дато је мишљење на Нацрт правила о изменама и допунама Правила о грбу војске Србије, војним заставама, војним ознакама и другим симболима и обележјима војске Србије, са становишта надлежности Повереника;
- Министарству рударства и енергетике дата су мишљења на Предлог уредбе о енергетски угроженом купцу и Предлог правилника о садржају и вођењу регистра купаца-произвођача прикључених на преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем са методологијом за процену произведене електричне енергије у објекту купца-произвођача са образложењем, сва са становишта надлежности Повереника;
- Министарству финансија дато је мишљење на Предлог уредбе о централизованом обрачуну примања запослених, изабраних и постављених лица код корисника буџетских средстава и корисника средстава и организација за обавезно социјално осигурање, са становишта надлежности Повереника;
- Служби за управљање кадровима Владе РС дато је мишљење на Предлог уредбе о одређивању компетенција за рад државних службеника са становишта надлежности Повереника;
- Републичком геодетском заводу дато је мишљење на Предлог уредбе о спроведеним правилима за интероперабилност скупова и сервиса геопросторних података националне инфраструктуре геопросторних података, са становишта надлежности Повереника.

3) Мишљења у вези са применом ЗЗПЛ

Повереник је током 2021. године дао укупно **482 образложена мишљења** у вези са применом ЗЗПЛ и то: 280 мишљења дато је грађанима, адвокатима и медијима, 12 НВО и другим удружењима, политичким странкама и синдикатима, 84 правним лицима (приватним компанијама, осигуравајућим друштвима, банкама, мобилним операторима, интернет провајдерима), 89 државним органима, органима локалне самоуправе, здравственим и установама социјалне заштите, образовним установама и јавним предузећима и 17 осталима (већином управницима стамбених заједница).

Током 2021. године Повереник је дао и **17 претходних мишљења** сходно члану 55. ЗЗПЛ у вези са проценом утицаја на заштиту података о личности. Мишљења су дата државним органима и органима локалне самоуправе (5), банкама (1), мобилни оператори (1), приватним компанијама (9) и НВО и другим удружењима грађана (1).

3.1.1.3 Иницијативе и предлози

Ради сагледавања судске праксе за примену члана 84. и 86. Закона о заштити података о личности у току 2021. године на адресе 25 виших судова Републике Србије упућени су дописи којим су затражене информације да ли су након ступања на снагу новог закона имали или су у току поступци који се воде на основу члана 84. и 86. Закона о заштити података о личности. Виши суд у Београду и Сремској Митровици су обавестили Повереника да се пред тим судовима воде поступци судске заштите права лица (укупно три) и то права на приступ подацима и права на брисање података, док су

остали судови навели да немају евидентиране предмете по тужбама поднетим у складу са чл.84. и 86. Закона о заштити података о личности.

Према избору Повереника на адресе 18 компанија за које је утврђено да имају обавезујућа пословна правила (BSR) одобрена од стране надлежних органа за заштиту података ЕУ, упућени су дописи којим се компаније подсећају на обавезу да је, уколико на основу ових правила преносе податке из Републике Србије у другу државу или у међународну организацију за коју листом Владе РС није утврђено постојање примереног нивоа заштите, потребно да буду одобрена и од стране Повереника.

Републичком јавном тужилаштву упућена је иницијатива да се уподобе одредбе Правилника о управи у јавним тужилаштвима са одредбама ЗЗПЛ-а у вези обавештења о лицима за заштиту података о личности.

3.1.2. Извештавање

У оквиру извршења законских обавеза, Повереник прима извештаје, односно прилоге за извештаје од органа власти, али и доставља своје извештаје, односно прилоге извештајима органима власти.

У складу са чланом 130а) Закона о електронским комуникацијама⁶¹ Повереник прима извештаје, односно евиденције о приступу задржаним подацима од оператора електронских комуникација. Предметне евиденције за претходну годину Поверенику је доставио **121 оператор** електронских комуникација.

У складу са одредбом члана 43. ЗСПИЈЗ, државни органи су у обавези да Поверенику достављају годишње извештаје о радњама тих органа, предузетим у циљу примене ЗЗПЛ. Предметне извештаје за претходну годину Поверенику је од око 3.800 ових органа, доставило њих 1.648.

У складу са одредбом члана 18. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, Министарство унутрашњих послова (МУП) је Поверенику поднео Годишњи извештај о спровођењу ЗЗПЛ у МУП за 2021. годину.

Годишњи извештај о раду Повереник подноси Народној скупштини Републике Србије и објављује га на својој интернет страници. Годишњи извештај Повереника за 2020. годину достављен је 22.3.2021. године Народној скупштини Републике Србије која је на Деветој посебној седници 29. децембра 2021. године, усвојила Закључак поводом његовог разматрања.

Други извештаји, односно прилози за извештаје које Повереник доставља органима власти се пре свега односе на остваривање интеграционих процеса Србије у ЕУ, и то су током 2021. године били достављени:

- **Агенцији за спречавање корупције:** Извештај о реализацији активности из Ревидираног Акционог плана за Поглавље 23, потпоглавље Борба против корупције за четврти квартал 2020; Извештај о реализованим активностима из

⁶¹ „Службени гласник РС“, бр. 44/2010, 60/2013 - одлука УС и 62/2014 и 95/2018-др. закон

АП23 за први квартал 2021; Извештај о реализацији активности из АП за Поглавље 23 за други квартал 2021. године; Извештај о спровођењу активности из Акционог плана за Поглавље 23 за трећи квартал 2021. године;

- **Министарству правде:** Извештај о реализацији активности из Ревидираног Акционог плана за Поглавље 23; извештај о спровођењу НПАА у 4. тромесечју 2020; Табеле прелазних мерила за из области слободног приступа информацијама за другу половину 2020. године; информација о статусу реализације активности 2.2.5.1 из Акционог плана за Поглавље 23; прилог за Годишњи извештај о напретку Србије за 2020.; извештај о реализацији активности о спровођењу НПАА у првом тромесечју 2021. године на нивоу Преговарачке групе 23; изјашњење у вези са поверениковим мишљењем о употреби апликације ЦовСигнал, на основу достављених информација за 7. Састанак Пододбора за правду, слободу и безбедност; информација у вези са коментаром Европске Комисије на текст записника 7. Састанка Одбора за стабилизацију и придруживање; информација о реализацији активности из АП23; извештај о реализацији АП23 за прво полугође 2021. године; прилози за Годишњи извештај о напретку Србије за ЕК за прву половину 2021. године; прилог о реализацији планираних мера и активности у погледу јачања институционалних и административних капацитета за друго тромесечје 2021. године у оквиру Преговарачке групе 23 – Правосуђе и основна права; Табела прелазних мерила за АП23; извештај о спровођењу активности из НПАА за други квартал 2021. године; Анализа потреба за јачањем кадровских капацитета Повереника, из АП за Поглавље 23; мишљење на Нацрт евалуационог извештаја GRECO и одржан састанак са њиховом експертском мисијом; Извештај о спровођењу активности из Акционог плана за Поглавље 23 за трећи квартал 2021. године; Извештај о реализацији планираних мера и активности из НПАА за трећи квартал 2021. године;
- **Министарству државне управе и локалне самоуправе:** коментари на Нацрт оперативних закључака са састанка Групе за реформу јавне управе након коментара Европске Комисије; прилог за Годишњи извештај о напретку Србије за 2020; прилог за Годишњи извештај о напретку Србије за ЕК за прву половину 2021. године; коментари на Нацрт извештаја за област Одговорност у оквиру SIGMA процене у 2021. години;
- **Министарству за европске интеграције :** прилог за Годишњи извештај о напретку Србије за 2020; прилог за Годишњи извештај о напретку Србије за ЕК за прву половину 2021. године; смернице за прописе неопходне за спровођење „Мисије за преиспитивање на основу предмета о независном надзору или регулаторним органима“.

Поред ових извештаја Повереник је у 2021. години доставио и следеће извештаје међународним и националним институцијама:

- **Савету Европе:** коментари на нацрт евалуационог Извештаја ГРЕКО;
- **Министарству државне управе и локалне самоуправе:** подаци за SIGMA Мониторинг процену напретка у области реформе јавне управе;

- **Министарству трговине, туризма и телекомуникација:** извештај OECD SEECO 2021 - за димензију дигитална агенда, са коментарима на предложен текст у делу који се односи на послове из надлежности Повереника; Извештај у вези са припремом OECD Извештаја о конкурентности за Југоисточну Европу за 2021 (SEE Competitiveness Outlook 2021-CO2021), који се односи на компоненту трговинске политике (Trade Policy Dimension).

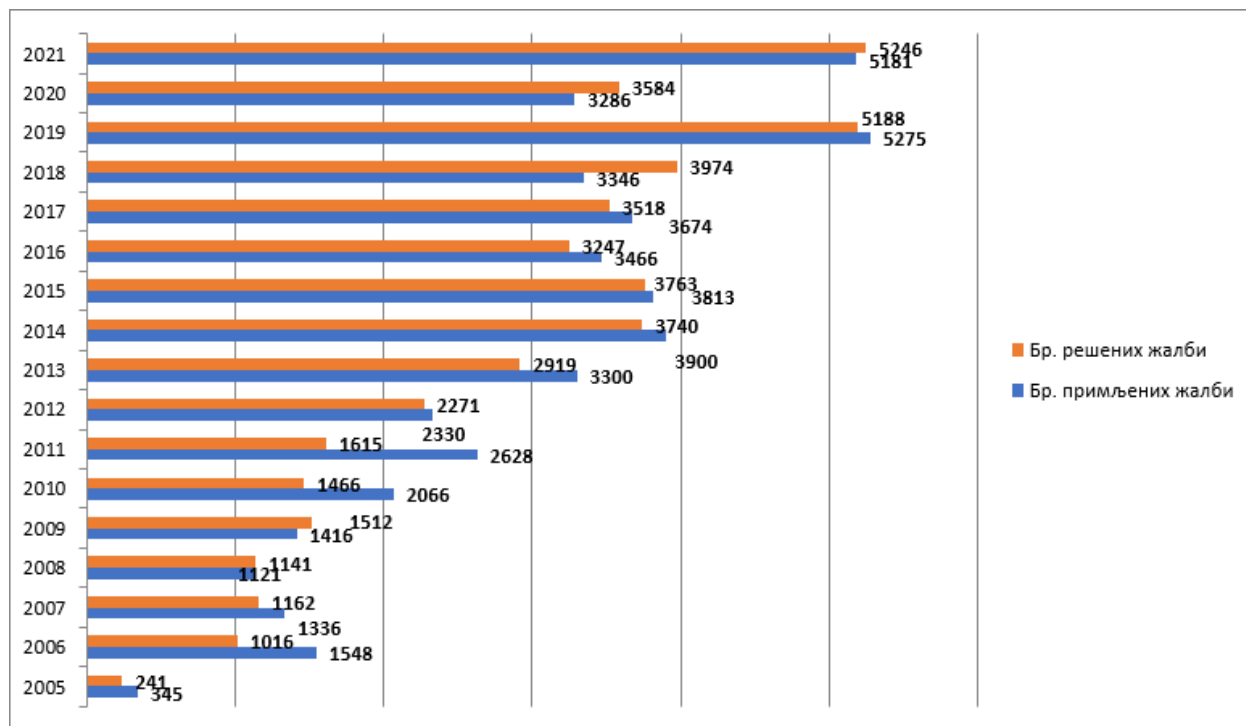
3.2. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ И УНАПРЕЂЕЊЕМ ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

3.2.1. Заштита права на слободан приступ информацијама од стране Повереника

3.2.1.1. Решавање жалби

Број формално изјављених жалби Поверенику због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја је константно висок и углавном показује тенденцију раста из године у годину што је приказано у *графикону* испод овог текста. У **2021. години је примљена 5.181 жалба, док су 2.482 жалбе пренете из претходне године** по којима није завршен поступак.

Графикон 3 - Број примљених и решених жалби по годинама, од 2005-2021

Повереник је у 2021. години решио 5.246 жалби. Њих 2.035 или 38,8% изјављено је због потпуног игнорисања захтева тражилаца информација („ћутање управе“). 2.042 жалбе или 38,93% од укупног броја решених жалби, изјављене су против решења органа власти којим се захтев тражиоца одбија као неоснован уз образложење. У 924 случаја, органи власти су непотпуно одговорили на захтеве тражилаца информација, односно у 17,6% од укупног броја решених жалби, док су у 245 жалби или 4,67% органи власти одговорили на захтеве тражилаца информација са образложењем са елементима одлуке, од укупног броја решених жалби у 2021. години.

Жалбе су у великом броју биле **основане**, тачније 3.334 жалбе или 63,55% од укупног броја решених жалби (5.246).

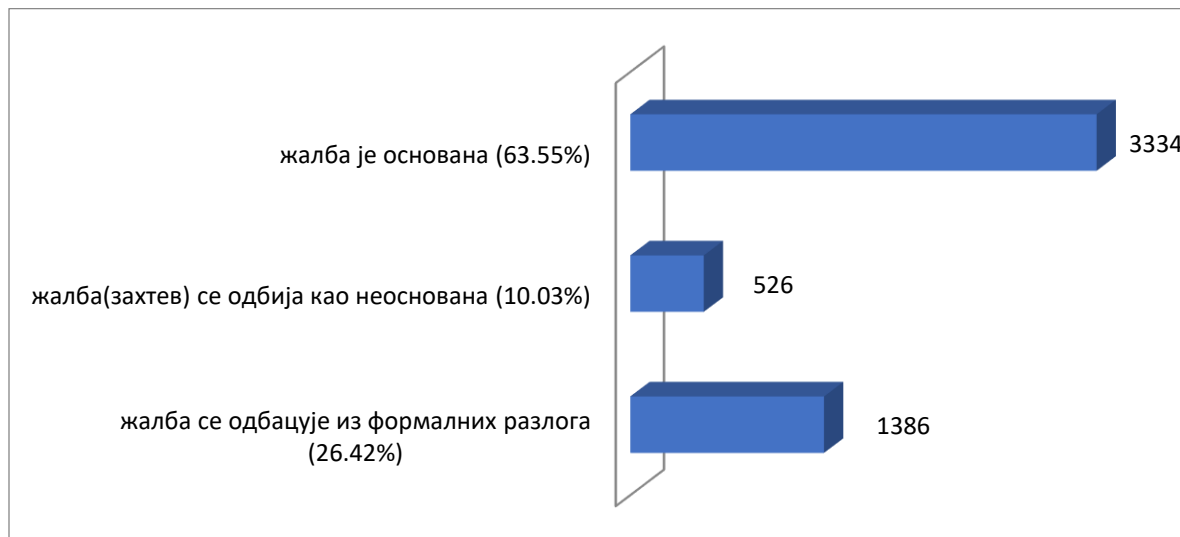
И у 2021. години, као и претходних година, настављен је тренд да у великом броју основаних жалби, поступак по жалби Повереник завршава **обуставом поступка, у 1.452 предмета (27,68%)** након што органи власти поступе по захтеву тражиоца у међувремену, по сазнању за жалбу и захтеваном изјашњењу од стране Повереника, а пре доношења одлуке по жалби, при чему су у 595 случајева странке и формално одустале од жалбе. То и даље потврђује лош однос и одсуство одговорности органа власти према грађанима, непоштовање закона и нерационално, односно непотребно ангажовање запослених и трошење јавног новца, будући да правог разлога за првобитно ускраћивање информација, пре изјављивања жалбе, заправо и није било.

Према подацима оних органа који су доставили извештај Поверенику, утврђује се да је тим органима у 2021. години поднето укупно 24.596 захтева за остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Годишњи извештај Поверенику за 2021. годину је доставило више од трећине органа на које се та законска обавеза односи, тј. њих 1.648 од укупно 3.817 органа обавезних да доставе извештај, при чему је број органа власти који су обавезни да поступају по захтевима за приступ информацијама скоро 11.000.

Подаци о томе које информације су биле предмет захтева у поступцима у којима су изјављене жалбе тражилаца информација у 2021. години, ко су тражиоци информација, против којих органа су жалбе изјављиване, на које разлоге су се органи власти позивали када су доносили решења о одбијању захтева тражиоца, о одлукама које је Повереник донео решавајући по жалбама, како су органи поступали по решењима Повереника, приказан је у графиконима који следе.

Графикон 4 - Одлуке које је Повереник донео у жалбама

Графикон 5 - Одлуке Повереника по основаним жалбама⁶²

Подносиоци жалби, односно тражиоци информација у 2021. години у највећем броју, као и у 2020. години, били су грађани појединачно и удружења грађана.

Новинари и представници медија су Поверенику у 2021. години изјавили 337 жалби (или 6,5% од укупног броја изјављених жалби у 2021. години). Највећи број ових жалби, тачније 196, изјављено је због тзв. ћутања управе. **У 2021. години решене су 334**

⁶² У укупно 1.137 жалби Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 1.052 решења, а 85 је спојено приликом решавања.

жалбе новинара и представника медија (решаване су и жалбе које су пренете као нерешене из 2020. године).

Иако проценат новинарских жалби у односу на укупан број свих жалби изјављених у 2021. години износи 6,5%, када су у питању информације о вирусу Sars Cov 2 и болести Ковид 19, проценат новинарских жалби у укупном броју тих жалби је значајно већи. Од укупно 160 примљених жалби у вези са тим информацијама, 75 жалби су изјавили новинари што износи 46,87%.

Чињеница да је број новинарских жалби у вези са темом ковида и пандемијом значајно већи (46,87%) у односу на удео новинарских жалби у укупном броју жалби (6,5%) говори о томе колико је ова тема била значајна и од општег интереса за јавност. Следствено томе, Повереник је, поступајући с нарочитом пажњом и хитношћу по тим жалбама, од наведених 75 примљених жалби у 2021. години без одлагања решио 68 жалби (42,5% свих жалби изјављених у вези са темом ковида и пандемијом), док је преосталих седам жалби пренето у 2022. годину ради решавања.

Велики проценат налога из решења Повереника донетих по жалбама новинара и представника медија да се информације учине доступним, остало је неизвршено. Од 334 решене жалбе новинара и представника медија, 107 је окончано налогом да се информације доставе тражиоцу, по којима органи власти у 38 случајева или 35,51% нису поступили, што је посебно забрињавајући податак, имајући у виду садржај информација које су биле предмет њихових захтева, тј. чињеницу да новинари увек извештавају о темама које су од значаја за ширу јавност.

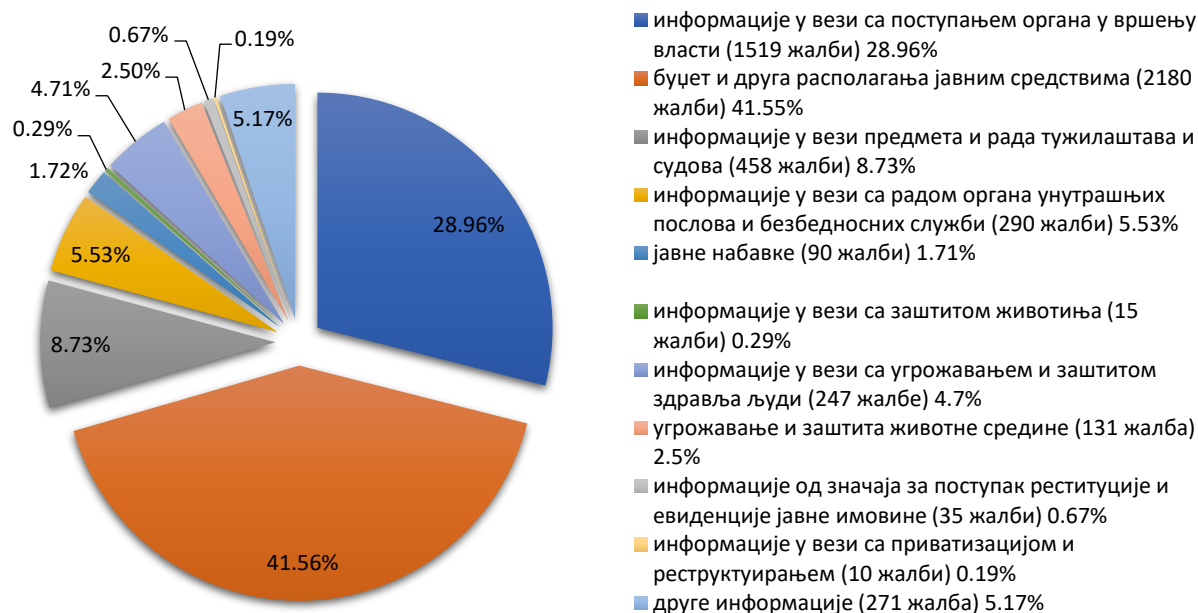
Графикон 6 - Подносиоци жалби Поверенику (решене жалбе)

У 2021. години Повереник је с нарочитом пажњом и хитношћу поступао по жалбама у вези са информацијама о вирусу Sars Cov 2 и болести ковид 19, имајући у виду пандемијску ситуацију и значај тих информација. Повереник је током 2021. године примио 160 таквих жалби, а највећи број тих жалби је изјављен због тзв. „ћутања управе“, чак 113.

У 2021. години, решено је 186 оваквих жалби (решаване су и жалбе пренете из претходне године), а у 49 случајева Повереник је решењем морао да наложи органима власти да доставе претходно ускраћене информације. У 110 случајева обустављен је поступак јер су органи накнадно поступили по захтеву након интервенције Повереника (од тога у 37 случајева су жалиоци и формално одустали од жалбе). У 7 случајева одлука првостепеног органа је поништена и предмет је враћен на поновно одлучивање, 8 жалби је одбачено из формалних разлога, 2 жалбе су одбијене као неосноване, у 7 случајева је наложено поступање по захтеву тражиоца, а у 3 случаја је поништено решење органа власти. Тражене информације односиле су се у највећем броју случајева (161) на угрожавање и заштиту људи, затим на трошење буџетских средстава (13), поступке органа власти (9), као и на јавне набавке и донације за време пандемије вируса корона (3).

Графикон 7 - Врсте тражених информација у решеним жалбама

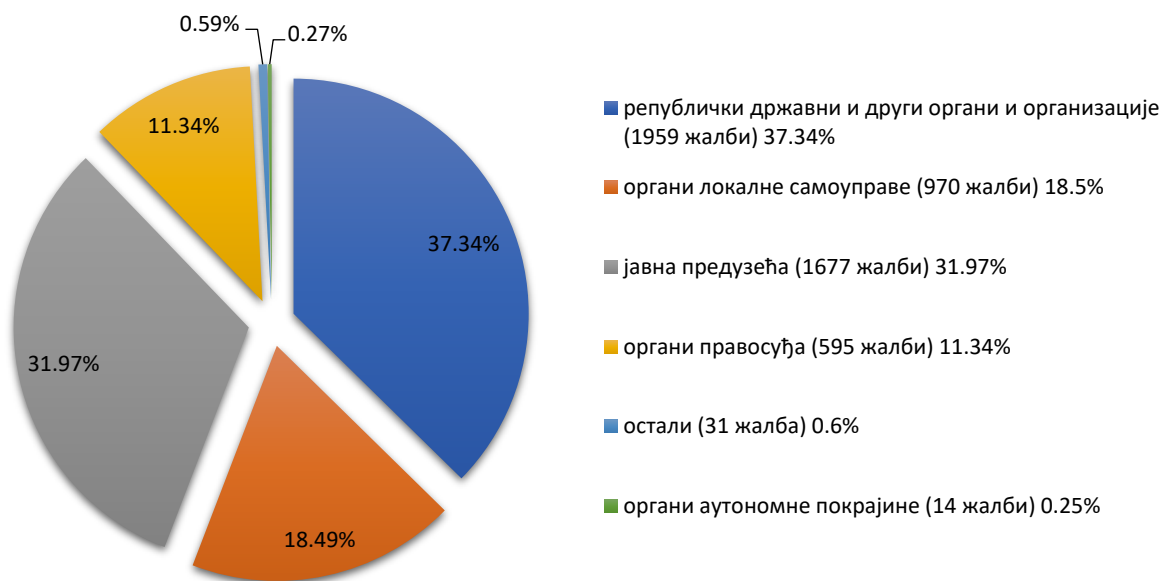
У структури жалби решених у 2021. години, највећи број, тачније 1.959 жалби или 37,34% чине жалбе против републичких државних и других органа и организација, а од тога је 876 жалби (44,72%) против министарстава и органа у њиховом саставу.

Повећан број жалби забележен је против јавних предузећа и то више него троструко, а благи пораст броја жалби у односу на 2020. забележен је и код органа

локалне самоуправе. Смањење броја жалби евидентирано је код органа правосуђа, као и код покрајинских органа.

Илустративан је податак да је органима правосуђа у 2021. години поднето око 6.100 захтева⁶³, а да је због повреде права против ових органа Повереник решио 595 жалби (*графикон бр. 8*), тј. једна жалба на сваки десети захтев, што говори о значајно бољем поступању у односу на општи тренд поступања по захтевима тражилаца информација.⁶⁴

Графикон 8 - Број решених жалби по врстама органа

Табела 5. - Преглед поднетих захтева и изјављених жалби Поверенику у 2021. години против министарстава са органима у њиховом саставу, на дан 1.2.2022.

Ред. бр	Назив министарства	Бр. захтева	Бр. поднетих жалби
1.	Министарство унутрашњих послова	1170	334
2.	Министарство финансија	456	106
3.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	465	10
4.	Министарство правде	155	144

⁶³ Податак оних органа правосуђа који су доставили извештај.

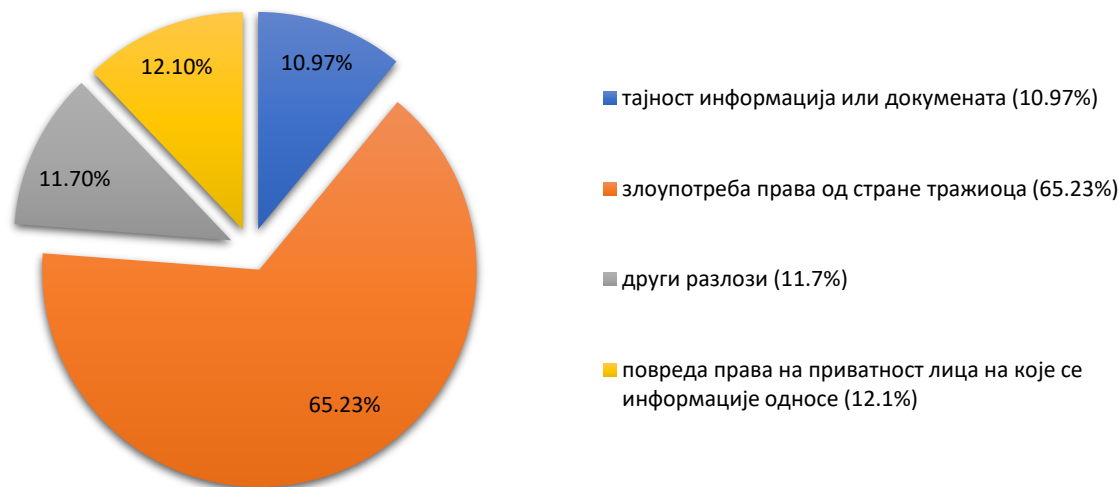
⁶⁴ Органима власти је у 2021. години поднето укупно 24.596 захтева, а број изјављених жалби Поверенику је 5.181.

5.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	349	17
6.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	185	22
7.	Министарство одбране	128	63
8.	Министарство здравља	155	41
9.	Министарство привреде	103	14
10.	Министарство државне управе и локалне самоуправе	104	8
11.	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	85	19
12.	Министарство трговине, туризма и телекомуникација	89	4
13.	Министарство културе и информисања	41	2
14.	Министарство омладине и спорта	37	10
15.	Министарство рударства и енергетике	153	8
16.	Министарство спољних послова	31	5
17.	Министарство заштите животне средине	307	27
18.	Министарство за европске интеграције	21	3
19.	Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог	21	1
20.	Министарство за бригу о породици и демографију	12	4
21.	Министарство за бригу о селу	6	/
УКУПНО		4073	842

Подаци из дате табеле показују да је у 2021. години, на сваких 4,8 захтева поднетих министарствима, тражилац информација изјавио жалбу Поверенику због недобијања информација, што је исто као и 2020. године када је овај однос такође био 4,8. Тај однос је претходних година био бољи. Примера ради, у 2016. години једна жалба је изјављена на сваких 9,5 захтева, у 2017. години на сваких 7,7 захтева изјављена је једна жалба, а у 2018. години, жалба је изјављена на сваких 5,35 захтева.

У структури републичких органа и организација, највећи број захтева за приступ информацијама поднет је Министарству унутрашњих послова (1.170) и Републичком геодетском заводу (603), као и број изјављених жалби у 2021.години, 334 против овог министарства и 198 против РГЗ.

Графикон 9 - Разлози одбијања захтева тражилаца информација у решеним жалбама

У 2021. години, у предметима у којима су решењем одбијали захтеве тражилаца информација као неосноване, органи власти су се позивали учесталије на злоупотребу права од стране тражилаца информација него у 2020. години (за 28,25%), док су се у мањем броју предмета позивали на тајност информација и докумената (за 6,7%), док је број предмета где је разлог одбијања било право на приватност лица на које се информације односе у 2021. у односу на 2020. годину смањен за 7,6%.

Графикон 10 - Број неизвршених решења Повереника донетих у 2021. години (262 од 1.052 донетих решења са налогом да се омогући приступ информацијама)⁶⁵

⁶⁵ Саставни део Извештаја је Преглед неизвршених решења Повереника донетих у 2021. години, са стањем на дан 25.2. 2022. године

Од 1.052⁶⁶ решења које је Повереник донео по жалбама тражилаца информација којима је органима власти наложио да им информације учине доступним, органи нису поступили у 262 случаја или у 24,91%, што значи да степен извршења одлука Повереника у просеку износи 75,09%. Ови подаци су забрињавајући, јер показују да је скоро четвртина решења Повереника остала неизвршена.

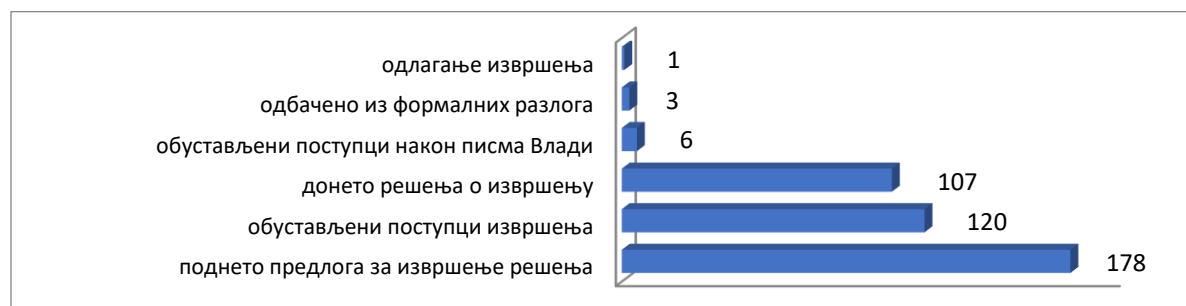
Степен извршења решења Повереника донетих по жалбама новинара и представника медија, којима је наложено достављање захтеваних информација и даље је незадовољавајући. Тако од 334 решених жалби новинара и представника медија, 107 је окончано налогом да се информације доставе тражиоцу, по којима органи власти у 38 случајева или 35,5%, нису поступили, што је посебно забрињавајући податак, имајући у виду садржај информација које су биле предмет њихових захтева. Осим тога, број неизвршених решења по жалбама новинара и представника медија је значајно виши у односу на општи тренд кад су у питању други жалиоци, што није прихватљиво будући да је реч о професији која информације потражује ради писања и извештавања јавности о темама од општег интереса јавности.

3.2.1.2. Принудно извршење решења Повереника

У 2021. години, Повереник је на предлог странака-тражилаца информација, покретао поступке принудног извршења својих решења, али их није могао спроводити изрицањем новчаних казни из разлога који су објашњени у делу овог извештаја који говори о стању и препрекама у остваривању права. На основу извештаја органа и информација добијених од странака, евидентирано је да је само у шест случајева након обраћања Влади, дошло до извршења решења Повереника. У тим предметима странке су одустале од предлога за извршење, јер су првостепени органи јавне власти у међувремену поступили по решењу Повереника. При том, Влада није обавестила Повереника да је у тим предметима пружила помоћ у поступку управног извршења.

Преглед предузетих мера приказан је у графикону који следи.

Графикон 11 - Предлози за принудно извршење решења Повереника поднети у 2021. години и предузете мере

⁶⁶ У укупно 1.137 жалби Повереник је наложио првостепеним органима власти да доставе тражиоцу информације, с тим што је у тим предметима донето 1.052 решења, а 85 је спојено приликом решавања.

3.2.2. Заштита права пред Управним судом и другим судовима

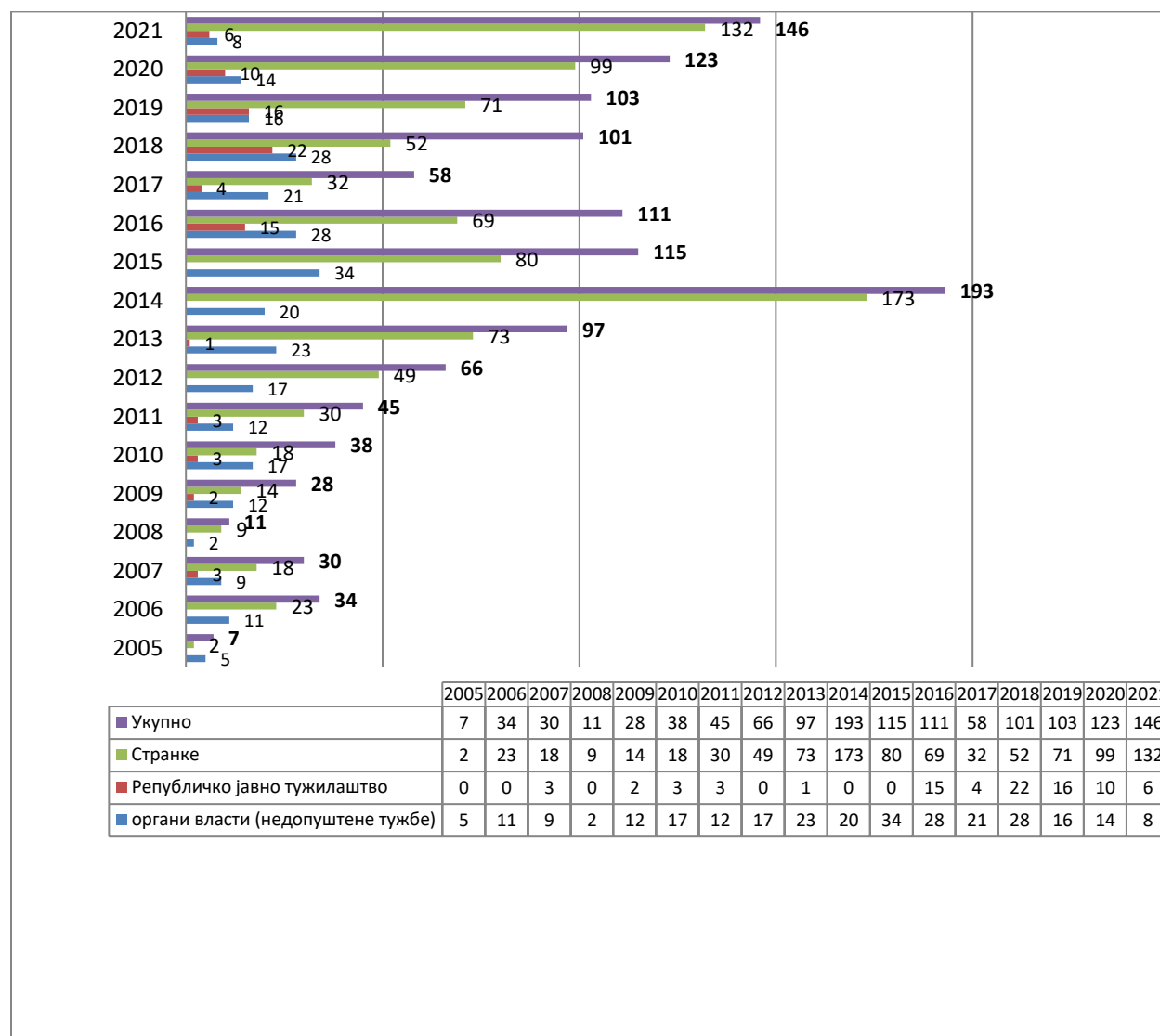
Судска заштита права на слободу приступа информацијама **пред Управним судом** у управном спору, обезбеђена је у погледу законитости одлука Повереника и одлука шест органа против којих није дозвољена жалба Поверенику и који су изузети од заштите пред Повереником (Народна скупштина, председник Републике Србије, Влада Републике Србије, Врховни касациони суд Србије, Уставни суд и Републички јавни тужилац).

Право на подношење тужбе Управном суду има странка која је незадовољна одлуком и Републички јавни тужилац, када је одлуком повређен јавни интерес.

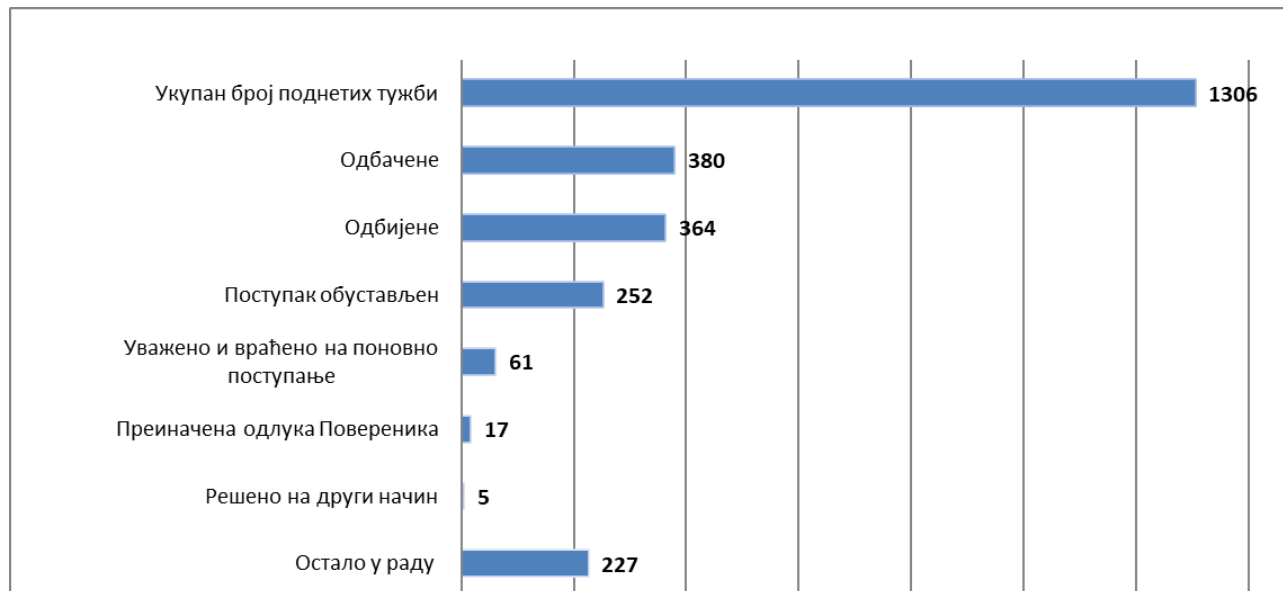
Против правоснажне одлуке Управног суда странка и надлежни јавни тужилац могу да поднесу **Врховном касационом суду захтев за преиспитивање судске одлуке, у случајевима када је Управни суд одлучивао у спору пуне јурисдикције**. У 2021. години, према информацијама којима располаже Повереник Врховном касационом суду је поднето 8 захтева за преиспитивање одлука Управног суда. Од поднетих захтева за преиспитивање одлуке Управног суда Повереник је Врховном касационом суду поднео две⁶⁷ (од којих је Врховни касациони суд 1 одбио) и 6 захтева поднели су подносиоци жалби Поверенику (од којих је Врховни касациони суд 3 одбио).

⁶⁷ Повереник је, као тужена страна у управном спору, овлашћен да поднесе захтев за ванредно преиспитивање судске одлуке у ситуацијама када је Управни суд решавао у спору пуне јурисдикције.

Графикон 12 -Преглед тужби по подносиоцима поднетих Врховном суду Србије, односно Управном суду против одлука Повереника у периоду од 2005. до 2021 год.

Графикон 13 - Тужбе против Повереника у области слободе приступа информација од 2005-2021

У графикону је приказан преглед одлука које је Управни суд донео у 2021. години по тужбама поднетим у тој и ранијим годинама.

Наведени подаци показују да је од почетка рада Повереника, у судским поступцима преиспитивања законитости његових одлука, у 1079 решених предмета од укупно 1.306 поднетих тужби, **92,8% или 1.001 одлука Повереника потврђена од стране суда.**

У 2021. години Управном суду поднето је 146 тужби против Повереника⁶⁸, од чега је 134 тужби достављено Поверенику на изјашњење. Од поднетих 146 тужби, 132 тужбе је поднето на одлуку Повереника, а 14 тужби је поднето из разлога што Повереник није донео одлуку по његовој жалби у законском року.

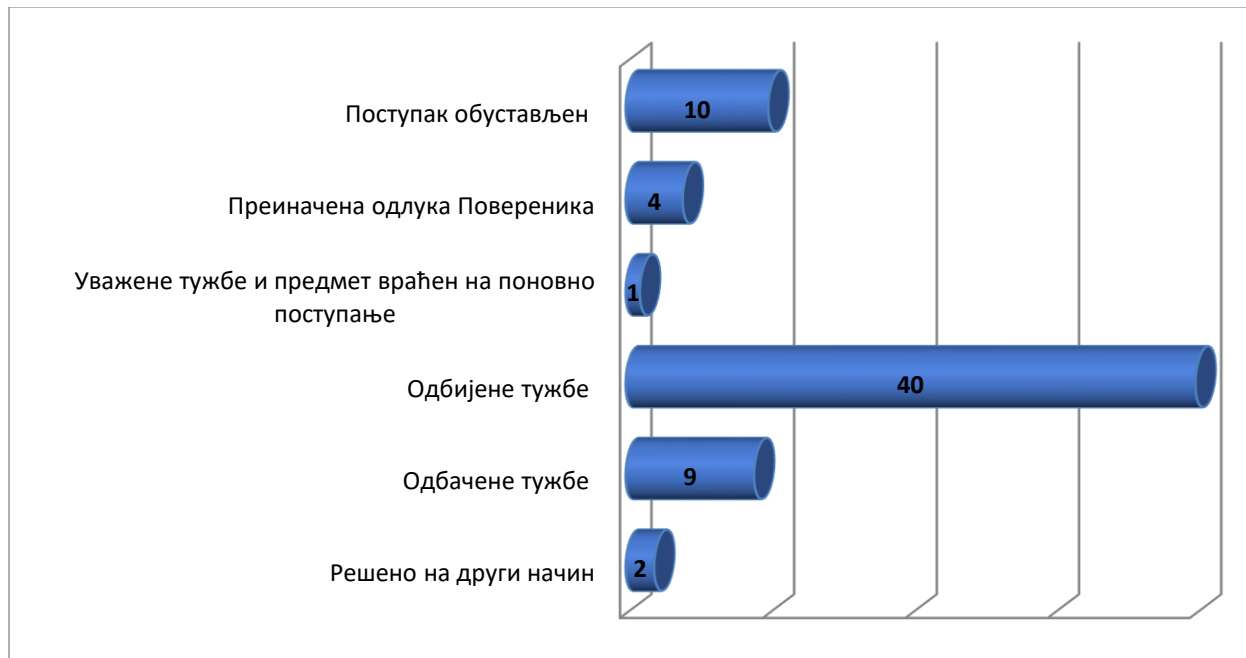
Подносиоци тужби против Повереника у 2021. години су: странке тј. тражиоци информација (132), Републички јавни тужилац (6) и првостепени органи⁶⁹ (8).

Управни суд је у току 2021. године решио укупно 66 тужби (од решених тужби 24 су из 2021 године, док је 42 тужбе из претходног периода). Тужбе су решене на следећи начин: 40 тужби је одбијено, 9 је одбачено, 10 поступака је обустављено, 2 је решено на други начин, 1 тужба је уважена, док су 4 одлуке Повереника преиначене.

⁶⁸ Допис Управног суда III-20 27/21 од 13.1.2022.

⁶⁹ 4 тужбе поднете од стране првостепених органа су одбачене као недопуштене, док 4 тужбе још увек нису решене.

Графикон 14 - Преглед одлука Управног суда донетих у 2021. години по тужбама против одлука Повереника

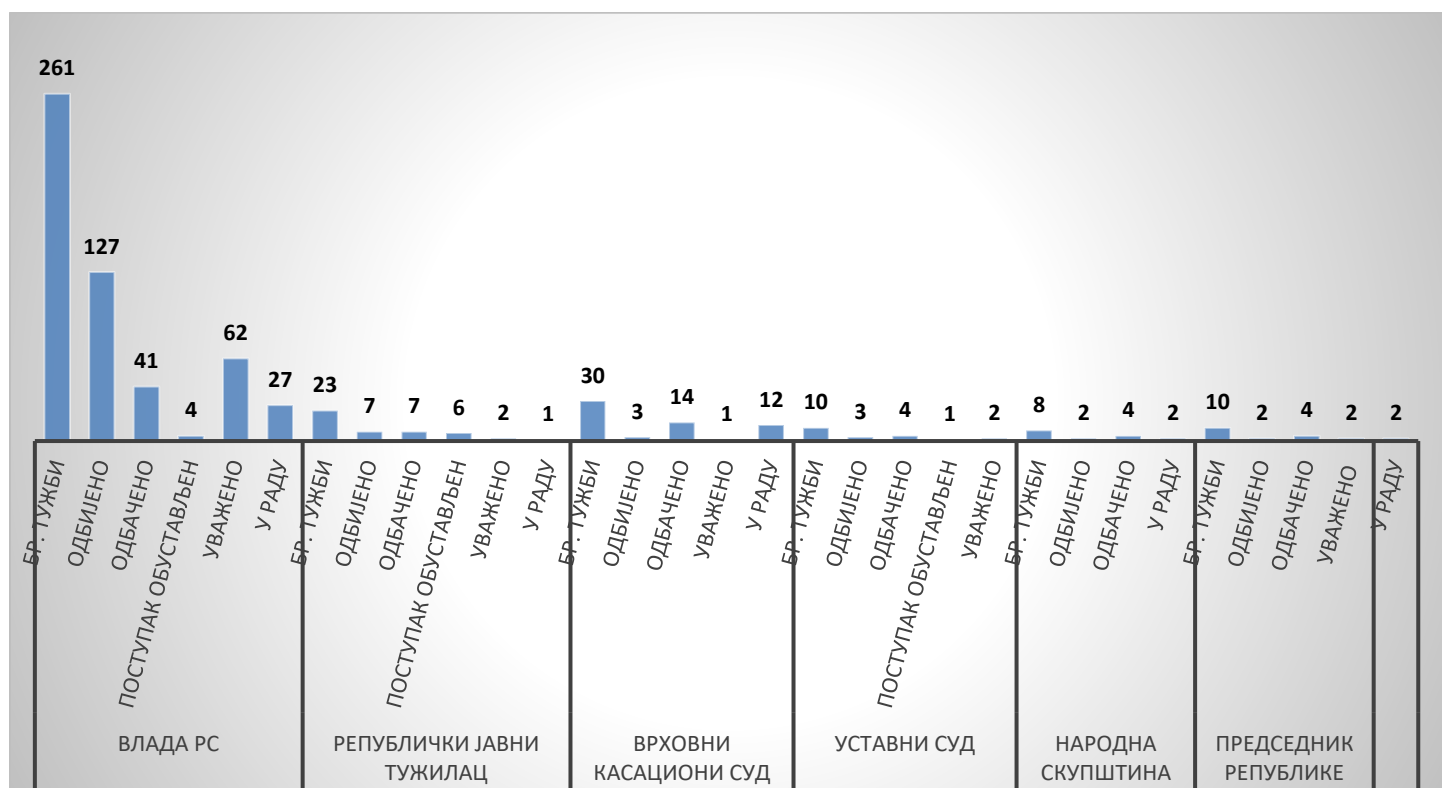

Управни суд је у току 2021. године укупно решио 5 тужби које су поднете од стране Републичког јавног тужиоца (све те тужбе поднете су у периоду пре извештајног периода) и то на следећи начин: 4 одлуке Повереника су преиначене, док је 1 тужба одбијена.

У 2021. години, као и током 2020. и 2019. године, преиначене одлуке Повереника које су поништене у највећој мери чине одлуке против којих је Републичко јавно тужилаштво поднело тужбе и односе се на предмете у којима је жалилац Фонд за хуманитарно право (ФХП) против Министарства одбране, у коме су претежно тражене информације о професионалном ангажовању појединих припадника Министарства одбране у Војсци Југославије током сукоба на Косову 1999. године, као и о њиховом статусу данас, односно кретању у служби у Војсци Србије (уколико су још активни). Детаљније о аргументима одлука Повереника, односно Управног суда, приказано је у Годишњем извештају Повереника за 2018. годину.

Повереник је у овим предметима поднео Врховном касационом суду захтеве за преиспитивање одлука Управног суда, од којих је Врховни касациони суд одбио 11, док су 4 још увек у раду.

Графикон 15 - Преглед и исход тужби поднетих Врховном суду, односно Управном суду против одлука или због непоступања шест највиших државних органа против којих није дозвољена жалба Поверенику, за период 2005 – 2021. година

Подаци показују да је у периоду од 2005. до 2021. године против шест највиших државних органа против чијих одлука није дозвољена жалба Поверенику поднета укупно 342 тужбе од којих је 298 решено, тако што су 144 тужбе одбијене, 74 је одбачено, 69 је уважено, а 11 поступака је обустављено.

Највећи број тужби је поднет против Владе Републике Србије и то 261, од којих је 234 решено, тако што је 127 тужби одбијено, 62 је уважено, 41 је одбачено, док су 4 поступка обустављена.

У 2021. години Управном суду Републике Србије је против највиших државних органа поднета 21 тужба, од којих је само 1 решена. Од тога 9 тужби је поднето против Владе Републике Србије (8 на ћутање управе), 10 против Врховног касационог суда (2 на ћутање управе), 1 против Народне скупштине (ћутање управе) и 1 против Председника Републике.

У току 2021. године Управни суд је решио 8 тужби поднетих против највиших државних органа (једна поднета у 2021. години, а осталих 7 су из ранијег периода) и то тако што је 2 тужбе уважио (обе поднете против Владе Републике Србије), 5 тужби је одбацио (четири против Владе и једну поднету против Врховног касационог суда), а 1 тужбу је одбио (против Врховног касационог суда).

Према информацијама којима располаже Повереник Уставни суд⁷⁰ је поступао по 8 уставних жалби из области слободе приступа информацијама.

У 3 случаја Уставни суд је одбацио уставне жалбе изјављене против односно у вези одлука Повереника донетих по изјављеним жалбама. У 2 случаја подносилац уставне жалбе је био орган власти, док је у 1 случају подносилац уставне жалбе био жалилац а уставну жалбу је поднео због повреде права на суђење у разумном року и непоступања органа власти по налогу Повереника.

У 5 случајева Уставни суд је одбацио уставне жалбе које су изјављене на пресуде Управног суда и пресуде Врховног касационог суда, поводом тужби због непоступања Генералног секретаријата Владе РС по поднетим захтевима за приступ информацијама од јавног значаја.

3.2.3. Извршавање законских обавеза органа власти, надзор и одговорност

Степен извршења законске обавезе у погледу спровођења обуке запослених у вези са применом Закона о приступу информацијама оних органа власти који имају законску обавезу достављања годишњег извештаја Поверенику, у 2021. години, побољшан је незнатно у односу на претходну годину, незнатно је повећан и степен спровођења обавезе објављивања информатора о раду као и степен спровођења обуке државних службеника. Достављање извештаја од стране органа власти је незнатно побољшано, иако је Повереник израдом посебног Портала за достављање извештаја у електронској форми олакшао тај поступак, па разлоге неизвршавања ове законске обавезе треба тражити у одсуству одговорности за њено вишегодишње игнорисање. Анализом података утврђено је да је број достављених извештаја органа из категорије **установа образовања** (школе) сличан као прошле године, док је примећено повећање броја достављених извештаја републичких органа и организација (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе итд.) и то за 34%, као и повећање броја извештаја органа локалне самоуправе (градови и општине).

⁷⁰ Допис Уставног суда Су бр. 42/1 од 14. 01. 2022. године

Табела 6. - Подаци из извештаја државних органа власти у ширем смислу (органи из члана 3. став 1. тач.1) ЗСПИЈЗ, о спровођењу законских обавеза органа власти⁷¹ (пресек 1.2.2022.)

Државни орган	Бр. држ. органа	Доставили извештај бр. и %	Објавили Информатор бр. и %	Израдили а нису објавили Информатор бр. и %	Спровели обуку бр. и %	Одржавају носаче информац. бр. и %
Органи из чл. 22. Закона (Н.скупштина, председник Републике, Врх. касациони суд, Уставни суд, Влада, Р.Ј. тужилац)	6	6 (100%)	6 (100%)	/	5 (83,3%)	6 (100%)
Министарства (без органа у саставу)	21	21 (100%)	20 (95,2%)	/	17 (80,1%)	21 (100%)
Други државни органи и организације (агенције, дирекције, заводи, фондови, коморе...)	303	207 (68,3%)	126 (41,6%)	61 (20,1%)	156 (51,5%)	195 (64,4%)
Судови	158	130 (82,3%)	109 (68,9%)	19 (12%)	109 (68,9%)	126 (79,7%)
Тужилаштва	89	60 (67,4%)	49 (55%)	9 (10%)	48 (53,9%)	55 (61,8%)
Органи и организац. АП Војводине	52	28 (53,8%)	28 (53,8%)	/	21 (40,4%)	28 (53,8%)
Локална самоуправа (градови и општине са органима и организацијама локалних самоуправа)	1047	478 (45,6%)	432 (41,2%)	28 (2,6%)	397 (37,9%)	451 (43,1%)
Јавна предузећа (реп. и покрајинска) у обавези дост. извештаја	28	24 (85,7%)	16 (57,1%)	1 (3,6%)	16 (57,1%)	22 (78,6%)
Други државни органи (установе образовања)	2113	694 (32,8%)	244 (11,5%)	263 (12,4%)	473 (22,4%)	632 (29,9%)
Укупно	3817	1648 (43,2%)	1030 (26,7%)	381 (9,9%)	1242 (32,5%)	1536 (40,2%)

⁷¹ Проценци у табели су исказани у односу на број државних органа који су у обавези достављања годишњих извештаја Поверенику.

Табела 7. - Подаци из извештаја органа државне управе о спровођењу обавеза

Државни орган	Бр. држ. органа	Доставили извештај бр. и %	Објавили Информатор бр. и %	Израдили а нису објавили Информатор бр. и %	Спровели обуку бр. и %	Одржавају носаче информац. бр. и %
Министарства (без органа у саставу)	21	21 (100%)	20 (95,2%)	/	17 (80,1%)	21 (100%)
Други држ. органи и организ. (агенције, дирекције, заводи, фондови...)	303	207 (68,3%)	126 (41,6%)	61 (20,1%)	156 (51,5%)	195 (64,4%)
Укупно	324	228 70,4 %	146 45,1%	61 18,8 %	173 53,4 %	216 66,6%

У извештају Управног инспектората⁷² се наводи да је „у поступку реализације Програма рада за 2021. годину Управна инспекција спровела 277 инспекцијских надзора који су се односили на примену прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Записницима о инспекцијском надзору надзираним органима предложено је извршење 103 мере и одређен рок за отклањање утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду, као и да је Управна инспекција поступала по 351 решењу које је Повереник донео у поступку по жалби тражиоца информација, а која су достављена овом органу“. Такође се наводи да је поступано по 136 представки подносилаца у вези са применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

⁷² Допис Управног инспектората број 038-00-518/2021-01 од 20.1.2022.

Табела 8. - Преглед захтева за покретање прекршајног поступка за прекршаје из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и исход пред првостепеним судовима за прекршаје из 2021. године

Прекршајни суд	Подносилац	Правна квалификација	Бр.поднетих захтева	Осуђујућа пресуда	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Решено на др.начин (спојено)
Београд ⁷³	Оштећени	Члан 46	88 9	274 ⁷⁴	16	31	5 4	110	320	165
		Члан 47	1							
		Члан 48	2	2 ⁷⁵				2	1	1
Пожега	Оштећени	Члан 46	14				2			
Прокупље	Оштећени	Члан 46	13 2	1 ⁷⁶	63	3	2 1	11		3
Ужице	Оштећени	Члан 46	16 4	7 ⁷⁷	2					119
Пожаревац	Оштећени	Члан 46	71	8 ⁷⁸	5	5		5		48
Горњи Милановац	Оштећени	Члан 46	25		5	2	1	4		4
Јагодина	Оштећени	Члан 46	70	10 ⁷⁹		3	1	5		18
Зајечар	Оштећени	Члан 46	11 9	5 ⁸⁰	4	1	2	17	3	
Сомбор	Оштећени	Члан 46	34	1 ⁸¹					3	
Ниш	Оштећени	Члан 46	28 4	21 ⁸²	19	6	7	1	8	64
Крагујевац	Оштећени	Члан 46	14 1	1 ⁸³			4		4	93

⁷³ Прекршајни суд у Београду збирно је исказао све одлуке које је донео током 2021. године односно и пресуде по захтевима за покретање прекршајних поступака који су покренути пре 2021 године а решени током 2021. године

⁷⁴ 211 у распону од 5.000 до 10.000 динара, 12 од 15.000 динара, 20 од 20.000 динара, 6 од 30.000 динара, 6 од 40.000 динара и 3 у распону од 40.000 до 80.000 динара (изречене новчане казне односе се на захтеве за покретање прекршајног поступка покренутих 2021. године)

⁷⁵ 1 од 10.000 динара и 1 од 30.000 динара

⁷⁶ 1 од 5.000 динара

⁷⁷ 3 од 5.000 динара, 2 од 10.000 динара и 3 од 20.000 динара

⁷⁸ 1 од 5.000 динара и 7 од 10.000 динара

⁷⁹ 10 од 5.000 динара од којих су 2 постале правоснажне

⁸⁰ 3 од 5.000 динара, 1 од 6.000 динара и 1 од 10.000 динара

⁸¹ 1 од 50.000 динара

⁸² 20 од 5.000 динара и 1 од 10.000 динара

⁸³ 1 од 10.000 динара

Прекршајни суд	Подносилац	Правна квалификација	Бр.поднетих захтева	Осуђујућа пресуда	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Решено на др.начин (спојено)
Прешево	Оштећени	Члан 46	45							
Бечеј	Оштећени	Члан 46	34			1	6	3		
Панчево	Оштећени	Члан 46	11	3 ⁸⁴	5	3	1		3	4
			6				1			
		Члан 48	1							
Неготин	Оштећени	Члан 46	38	4 ⁸⁵	6			1		11
Трстеник	Оштећени	Члан 46	75 ⁸⁶	13		1	2 8	24		
Шабац	Оштећени	Члан 46	22 0	1 ⁸⁷		11	1	2	2	132
Краљево	Оштећени	Члан 46	19	2 ⁸⁸	2			2	1	
Вршац	Оштећени	Члан 46	19			1	7			
	Управни инспекторат	Члан 46	4			1			2	
Суботица	Оштећени	Члан 46	15		1		2	1		
Параћин	Оштећени	Члан 46	15	1 ⁸⁹			1			3
Аранђеловац	Оштећени	Члан 46	41	2 ⁹⁰		1		3		14
Киkinda	Оштећени	Члан 46	4	2 ⁹¹				2		
Зрењанин	Оштећени	Члан 46	20	1 ⁹²	1	2		1		
Сента	Оштећени	Члан 46	13							
Нови Пазар	Оштећени	Члан 46	10	7 ⁹³				1		
Обреновац	Оштећени	Члан 46	14			1			1	4

⁸⁴ 3 од 5.000 динара

⁸⁵ 2 од 5.000 динара, 1 од 10.000 динара и 1 од 20.000 динара

⁸⁶ 9 од 5.000 динара, 3 од 10.000 динара и 1 од 15.000 динара

⁸⁷ 1 од 7.000 динара

⁸⁸ 2 од 5.000 динара

⁸⁹ 1 од 5.000 динара

⁹⁰ 1 од 5.000 динара и 1 од 10.000 динара

⁹¹ 2 од 5.000 динара

⁹² 1 од 5.000 динара

⁹³ 6 од 5.000 динара и 1 од 20.000 динара

Прекршајни суд	Подносилац	Правна квалификација	Бр.поднетих захтева	Осуђујућа пресуда	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Решено на др.начин (спојено)
Сјеница	Оштећени	Члан 46	11 0	1 ⁹⁴	2	1		4		97
Крушевац	Оштећени	Члан 46	20 5		5	5	5	11		46
Пирот	Оштећени	Члан 46	57	2 ⁹⁵	11	6	2	8		12
Врање ⁹⁶	Оштећени	Члан 46	42 4	11 ⁹⁷	190	20	2 87	59	18	
Лазаревац	Оштећени	Члан 46	4							
Смедерево	Оштећени	Члан 46	50	4 ⁹⁸		5		1		12
Ваљево	Оштећени	Члан 46	18 0	19 ⁹⁹	5	14	1 7	10		19
Пријеполје	Оштећени	Члан 46	61							
Рума	Оштећени	Члан 46	34		1		3	2	1	
Лесковац	Оштећени	Члан 46	70		12	6		12		18
Чачак	Оштећени	Члан 46	98	7 ¹⁰⁰		19		1		65
Сремска Митровица ¹⁰¹	Оштећени	Члан 46	11							
Нови Сад	Оштећени	Члан 46	48	3 ¹⁰²	1			5	1	
Младеновац	Оштећени	Члан 46	14		1			1		
Рашка	Оштећени	Члан 46	5 103		1			1		
Лозница	Оштећени	Члан 46	51	10 ¹⁰⁴				2		

⁹⁴ 1 од 5.000 динара

⁹⁵ 2 од 5.000 динара

⁹⁶ Прекршајни суд приказао је и захтеве за покретање прекршајног поступка који су поднети пре 2021. године а решени су у 2021 години

⁹⁷ 10 од 5.000 динара и 1 од 10.000 динара

⁹⁸ 4 од 5.000 динара

⁹⁹ 17 од 5.000 динара, 1 од 7.000 динара и 1 од 8.000 динара

¹⁰⁰ 2 од 5.000 динара, 1 од 7.000 динара, 1 од 10.000, 2 од 20.000 динара и 1 од 30.000 динара

¹⁰¹ Из претходног периода решено је укупно 64 предмета

¹⁰² 2 од 5.000 динара и 1 од 10.000 динара

¹⁰³ Из претходног периода решено је укупно 10 предмета – 9 ослобађајућих и 1 опомена

¹⁰⁴ 10 од 5.000 динара

Прекршајни суд	Подносилац	Правна квалификација	Бр.поднетих захтева	Осуђујућа пресуда	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Решено на др.начин (спојено)
Бачка Паланка	Оштећени	Члан 46	7	1 ¹⁰⁵			1	2		
Укупно Оштећени		Члан 46	4.074	422	358	149	463	314	368	952
		Члан 47	1							
		Члан 48	3	2						

Подаци из табеле показују да су прекршајни судови за прекршаје из Закона о слободном приступу информацијама изrekli највећи број изречених казни у висини законског минимума, односно ближи доњој граници казни из Закона о слободном приступу информацијама, прописаних у распону од 5.000 до 10.000 динара.

¹⁰⁵ 1 новчана казна од 10.000 динара

Табела 9. - Преглед захтева за покретање прекршајног поступка за прекршаје из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и исход пред Прекршајним апелационим судом у Београду из 2021. године

Осуђујућа пресуда ¹⁰⁶	Опомена	Обустава	Одбачај	Ослобађајућа пресуда	Обустава застарелост	Укинута одлука и враћано на поновно поступање	Решено на др. начин
596 – потврђена 3 осуђујуће преиначене у оштрију казну 4 ослобађајуће преиначене	13-преиначено у блажу казну 15 преиначено у погледу правне квалификације, окривљени преминули, подносилац одустао (од чега 12 осуђујућих, 1 ослобађајућа, 1 одбачај захтева, 1 обустава јер захтев није поднело овлашћено лице)	25 потврђено	224 одбачаја потврђено 2 ослобађајуће 1 обустава због застарелости 4 решења којим је захтев за покретање прекршајног поступка одбачен 14 осуђујућих 1 обустава из других разлога 2 обуставе због одустанка подносиоца	162 потврђене 17 осуђујућих преиначено	141 потврђена 24 ослобађајуће преиначене 71 осуђујућа преиначена 5 обустава из других разлога преиначено 6 одбачаја преиначено	47 одбачаја 85 ослобађајућих 160 осуђујућих 53 обуставе због застарелости 11 обустава из других разлога 2 обуставе због забране поновног суђења 2 обуставе јер је поступак вођен без захтева 5 обустава јер захтев није поднело овлашћено лице 1 обустава због смрти окривљеног	8
603	28	25	248	179	247	366	8

¹⁰⁶ Нисмо добили податак о висини изречених новчаних казни у осуђујућим пресудама, као ни то да ли су изречене опомене или новчане казне

Према подацима прекршајних судова у Србији који су доставили податке Поверенику, у 2021. години ови судови су примили укупно 4.078 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде права на приступ информацијама¹⁰⁷, с тим што су сви захтеви поднети од тражиоца информација у својству оштећених.

Према подацима Прекршајног апелационог суда у Београду¹⁰⁸, тај суд је у 2021. години одлучивао у 1704 предмета по жалбама на одлуке прекршајних судова у материји слободе приступа информацијама, а 161 предмет је остао у раду. Суд је по жалбама одлучио на следећи начин: потврђено је 1.148 одлука и то: 162 ослобађајуће пресуде, 596 осуђујућих пресуда, 224 о одбацивању захтева и 166 о обустави поступка од чега је 141 обустава због застарелости, 9 обустава из других разлога, 11 обустава због одустанка подносиоца захтева, 2 обуставе због забране поновног суђења јер је правноснажно одлучено и 3 обуставе због смрти окривљеног; преиначено је 158 одлука: у обуставу поступка због застарелости укупно 106 одлука (24 ослобађајућих, 71 осуђујућа, 6 о одбачају захтева и 5 обустава из других разлога), 17 осуђујућих преиначено је у ослобађајуће, 13 осуђујућих преиначено је на блажу казну – опомену, 3 осуђујуће преиначене у пооштрену казну, 4 ослобађајуће преиначене су у осуђујуће, 15 одлука је преиначено из других разлога (у погледу правне квалификације, окривљени у току прекршајног поступка преминуо, овлашћени подносилац одустао) и то 12 осуђујућих, 1 ослобађајућа, 1 одбачај захтева и 1 решење о обустави поступка јер захтев није поднело овлашћено лице; укинута је 366 одлука по жалби на одлуке прекршајних судова (47 одбачаја, 85 ослобађајућих, 160 осуђујућих и 74 обуставе – од чега је 53 обустава због застарелости, 11 обустава из других разлога, 2 обуставе због забране поновног суђења, 2 обуставе јер је поступак вођен без захтева, 5 обустава јер захтев није поднело овлашћено лице и 1 обустава због смрти окривљеног), одбачено је 24 и то: 2 ослобађајуће, 1 обустава због застарелости, 1 обустава из других разлога, 2 обуставе због одустанка подносиоца, 4 решења којим је одбачен захтев за покретање прекршајног поступка и 14 осуђујућих; и 8 предмета су решена на други начин.

Анализирајући достављене податке закључује се да је Прекршајни апелациони суд као и у 2020. години у већем броју случајева него претходних година потврдио осуђујуће пресуде прекршајних судова.

Управни инспекторат Министарства државне управе и локалне самоуправе, надлежан за надзор над спровођењем Закона о слободном приступу информацијама, обавестио је¹⁰⁹ Повереника да је управна инспекција спровела 277 инспекцијских надзора који су се односили на примену прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да су записницима о инспекцијском надзору надзираним органима предложили извршење 103 мере и одредили рок за отклањање утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду. У извештају наводе да је управна инспекција поступала по 351 решењу које је Повереник донео у поступку

¹⁰⁷ Обухваћени су и захтеви из претходног периода који нису решени

¹⁰⁸ Извештај Прекршајног апелационог суда у Београду Су III-19 6/21-1 од 25.01.2022. године

¹⁰⁹ Извештај Управног инспектората Министарства државне управе и локалне самоуправе бр. 038-00-518/2021-01 од 28.1.2022. године

по жалби, као и по 136 представки подносилаца у вези са применом прописа о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Управни инспекторат у 2021. години није поднео ниједан захтев за покретање прекршајног поступка због повреде права или због неизвршавања прописаних обавеза органа власти у вези са применом Закона о слободном приступу информацијама, из чега се закључује да непоштовање наведених законских обавеза остаје без одговорности.

3.2.4. Активности Повереника у вези са објављивањем информатора о раду

Објављивање информатора, уз обавезу редовног ажурирања података (најмање једном месечно) има за циљ да грађанима, медијима, органима власти и другим корисницима, учини доступним најважније информације о раду органа, кадровским и другим капацитетима органа, о његовој организацији, надлежностима, средствима рада, располагању јавним средствима, платама, државној помоћи, субвенцијама, донацијама, о међународним и другим пројектима и њиховој реализацији, јавним набавкама, врстама услуга које орган пружа и процедурама за остваривање права, о правним средствима у случају негативних исхода поступака пред органом, о врстама информација којима орган располаже и др.

Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС бр. 105 од 8.11.2021.) ступио је на снагу 16. новембра 2021. године, а његова примена почиње 17.02.2022. године. Наведеним законом прописано је да се информатор о раду израђује у електронском и машински читљивом облику, а објављује се путем јединственог информационог система информатора о раду, који води и одржава Повереник, у складу са упутством за израду и објављивање информатора о раду органа власти који доноси Повереник. С тим у вези Повереник је предузео активности потребне за благовремено доношење наведеног упутства и успостављања предметног информационог система. Објављивање информатора о раду на заједничкој дигиталној платформи требало би да доведе до већег степена транспарентности, упоредивости и веће корисности података као и лакшег праћења спровођења ове законске обавезе. Круг органа власти који имају обавезу израде информатора о раду је значајно проширен, а органи власти имају рок од годину дана од дана ступања на снагу закона да израде информаторе у информационом систему.

У 2021. години Повереник је приликом контролисања информатора о раду државних органа утврдио да се недостаци у информаторима у највећој мери огледају у следећем:

- подаци у информатору се **не ажурирају редовно, у складу са Упутством па не испуњавају услов поузданости;**
- најчешће **недостаје преглед података о пруженим услугама;**
- **подаци о приходима и расходима, у којима подаци о буџету или недостају или су некомплетни;**
- **подаци о спроведеним јавним набавкама;**

- подаци о исплаћеним платама, зарадама и другим примањима су приказани у врло малом броју случајева;
- недостају описи поступања у оквиру надлежности, овлашћења и обавеза;
- такође и услуге које орган пружа заинтересованим лицима, као и поступак ради пружања услуга.

Поводом Међународног дана права јавности да зна, који се сваке године обележава 28. септембра, Комисија за доделу признања за унапређење права на слободан приступ информацијама за 2021. годину, а чији је председник повереник, доделила је следећа признања:

1. Вишем суду у Крагујевцу – за најбољи информатор о раду;
2. Врховном касационом суду - за допринос афирмисању права јавности да зна у категорији највиших органа јавне власти;
3. Министарству државне управе и локалне самоуправе – за допринос афирмисању права јавности да зна у категорији републичких органа;
4. Апелационом суду Крагујевац – за допринос афирмисању права јавности да зна у категорији правосудних органа;
5. Граду Пожаревац за допринос афирмисању права јавности да зна у категорији локалних органа јавне власти;
6. Скупштини АП Војводина – за допринос афирмисању права јавности да зна у категорији покрајинских органа јавне власти;
7. У категорији посебног признања за највећи допринос афирмисању права јавности да зна (статуета) – УСАИД-у.

3.3. АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

3.3.1. Поступање Повереника у вршењу надзора

Повереник је у току 2021. године **окончао** укупно **303 надзора**¹¹⁰, од којих је 244 покренуто 2021. године, а 59 надзора је из претходног периода. Од укупног броја окончаних надзора 161 је редовних, а 142 ванредна надзора.

Надзори (303) су окончани на следећи начин: 257 предмета је окончано тако што је утврђено да је поступљено по претходно спроведеном надзору, 36 предмета је окончано службеном белешком јер је утврђено да није било повреда ЗЗПЛ односно елемената за вођење поступка инспекцијског надзора, 3 предмета је окончано подношењем захтева за покретање прекршајног поступка, 3 предмета су окончана подношењем кривичне пријаве,

¹¹⁰ Мањи је број окончаних и покренутих надзора у односу на период пре пандемије COVID-19. Главни разлог смањења овог броја јесте смањена активност у области надзора, условљена актуелном пандемијом. У периодима неповољне епидемиолошке ситуације, Повереник из објективних разлога није могао спровести све планиране надзоре.

3 предмета су уступљена Министарству унутрашњих послова и 1 предмет прослеђен је Вишем јавном тужилаштву у Београду на даље поступање.

У случајевима у којима је утврдио да су повређене одредбе ЗЗПЛ (72), Повереник је:

- поднео 3 захтева за покретање прекршајног поступка због повреде ЗЗПЛ,
- поднео 3 кривичне пријаве,
- донео 63 корективне мере у којима је у 60 случајева изрекао опомене руковооцима,

у 2 случаја привремено или трајно ограничио вршење радње обраде, укључујући и забрану обраде и у 1 случају наложио руковооцу и обрађивачу да ускладе радње обраде са одредбама ЗЗПЛ-а.

Повереник је током 2021. године **покренуо 362 поступка надзора**, од чега 211 редовних и 151 ванредни надзор.

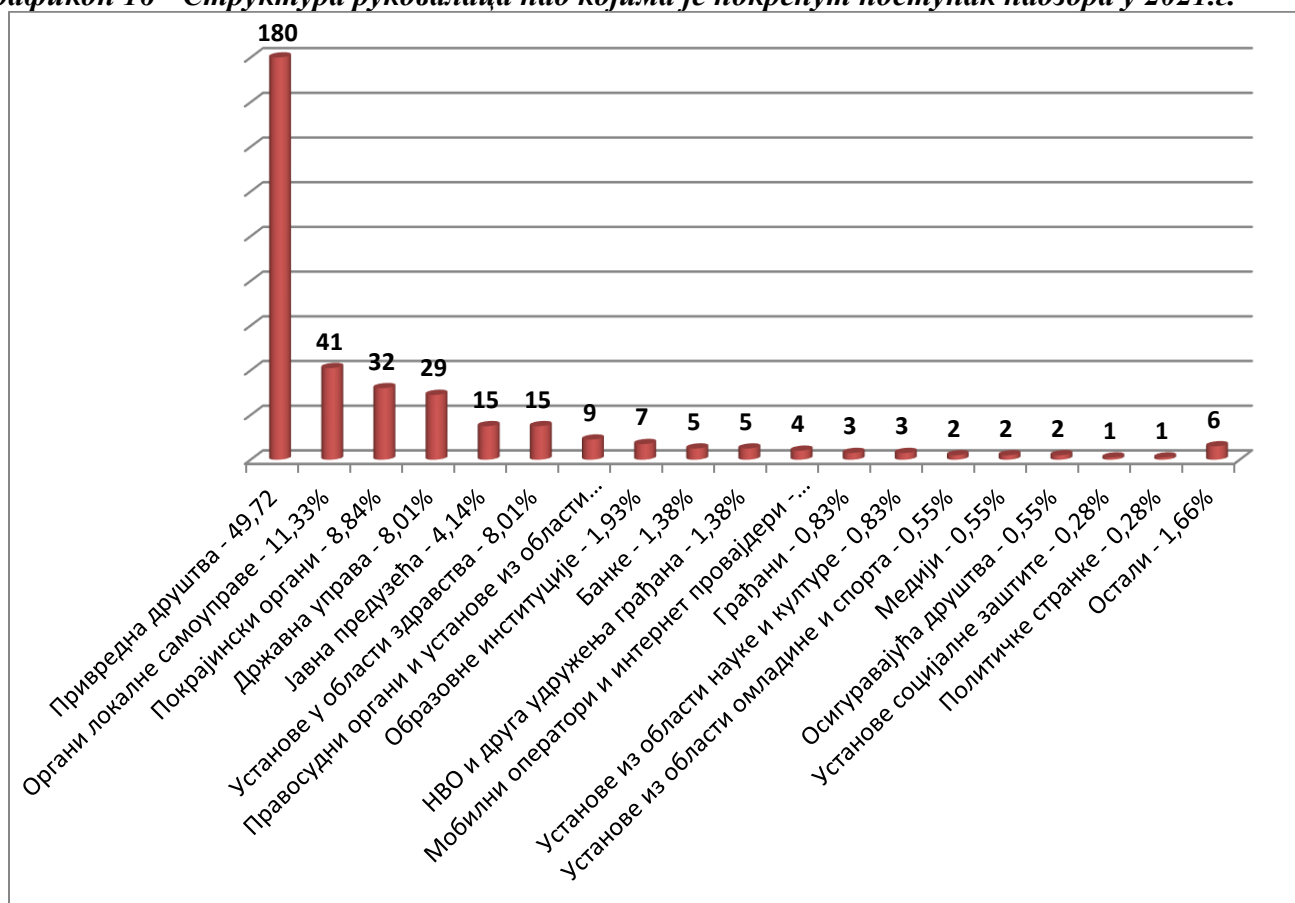
Од 151 ванредних надзора 116 је покренуто по представи, 17 након обавештавања Повереника о повреди података, 2 на основу упозорења надлежног органа и 16 по другом основу.

Имајући у виду руковооце над којима је Повереник покренуо поступак надзора током 2021. године, структура руковооца и разлози за вршење надзора битно су другачији у односу на претходну годину. Знатан број поступака надзора вршен је у привредним друштвима (приватне фирме и предузетници), и то највећи број оних који се баве онлине продајом.

Гледајући разлоге за вршење надзора повећан је удео безбедности података о личности као и претходне године, у односу на све прошле године, а неколико пута смањен проценат удела података о личности и личних докумената. Током 2021. године безбедност података о личности знатно је угрожена, посебно успостављањем нових информационих система, путем којих се обрађује велики број деликатних података о грађанима.

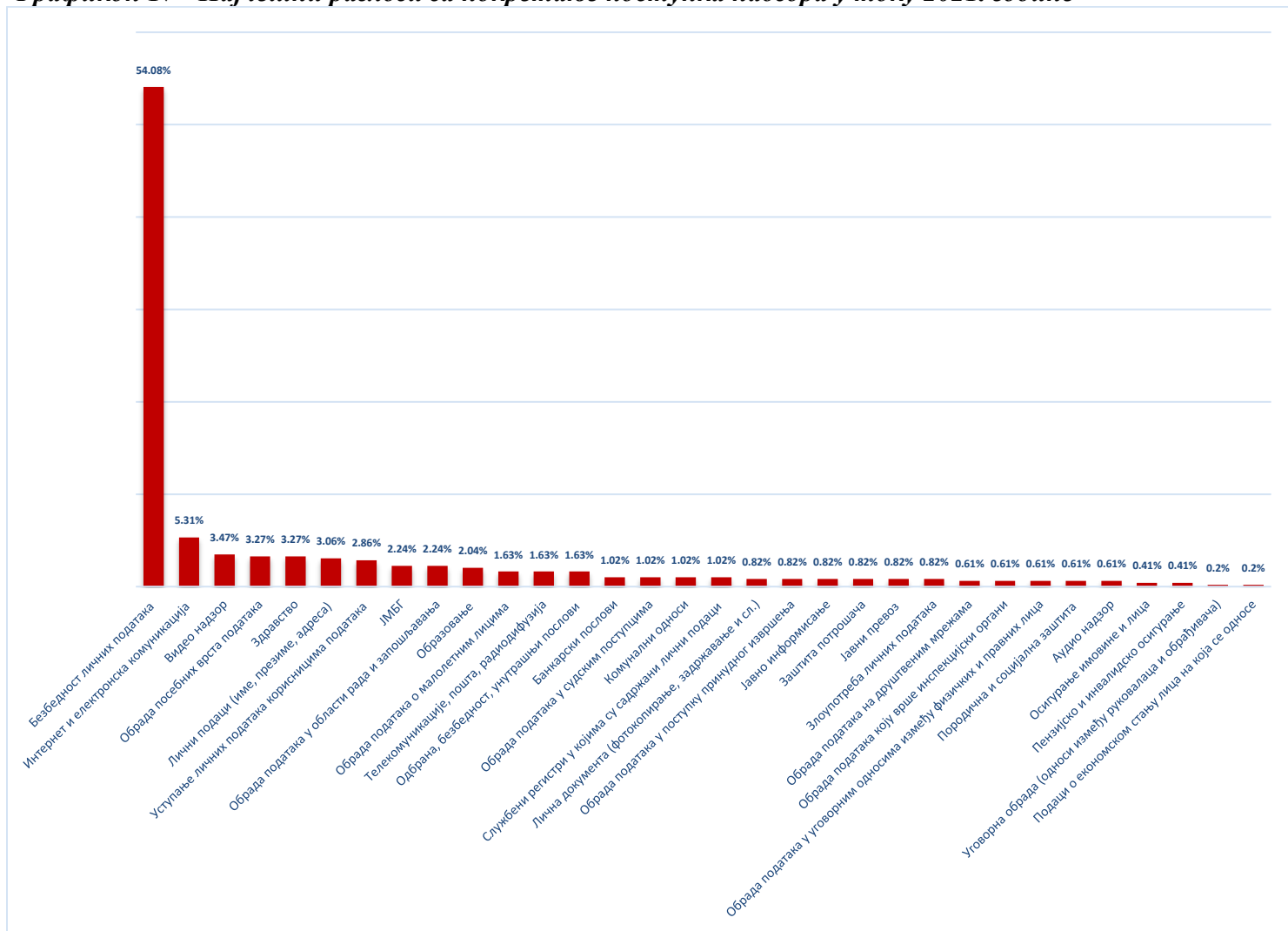
Тако, руковооци над којима је Повереник покренуо 362 поступака надзора (су најчешће: привредна друштва (приватне фирме и предузетници) - 180 (49,72%), органи локалне самоуправе 41 (11,33%), покрајински органи – 32 (8,84%), државна управа - 29 (8,01%), јавна предузећа - 15 (4,14%), установе у области здравства – 15 (4,14%), правосудни органи и установе из области правосуђа - 9 (2,49%), образовне институције - 7 (1,93%), банке 5 (1,38%), организације цивилног друштва и друга удружења грађана - 5 (1,38%), мобилни оператори и интернет провајдери - 4 (1,11%), грађани – 3 (0,83%), установе из области науке и културе - 3 (0,83%), установе из области омладине и спорта – 2 (0,55%), медији – 2 (0,55%), осигуравајућа друштва – 2 (0,55%), установе социјалне заштите - 1 (0,28%), политичке странке – 1 (0,28%) и остали 6 - (1,66%).

Графикон 16 - Структура руковалаца над којима је покренут поступак надзора у 2021.г.

Најчешћи разлози за покретање надзора су: безбедност података о личности (54,08%), Интернет и електронска комуникација (5,31%), видео надзор (3,47%), обрада посебних врста података (3,27%), здравство (3,27%), лични подаци (име, презиме, адреса) (3,06%), уступање личних података корисницима података (2,86%), ЈМБГ (2,24%), обрада података у области рада и запошљавања (2,24%), образовање (2,04%), обрада података о малолетним лицима (1,63%), телекомуникације, пошта, радиодифузија (1,63%), одбрана, безбедност, унутрашњи послови (1,63%), банкарски послови (1,02%), обрада података у судским поступцима (1,02%), комунални односи (1,02%), службени регистри у којима су садржани лични подаци (1,02%), лична документа (фотокопирање, задржавање и сл.) (0,82%), обрада података у поступку принудног извршења (0,82%), јавно информисање (0,82%), заштита потрошача (0,82%), јавни превоз (0,82%), злоупотреба личних података (0,82%), обрада података на друштвеним мрежама (0,61%), обрада података коју врше инспекцијски органи (0,61%), обрада података у уговорним односима између физичких и правних лица (0,61%), породична и социјална заштита (0,61%), аудио надзор (0,61%), осигурање имовине и лица (0,41%), пензијско и инвалидско осигурање (0,41%), уговорна обрада (односи између руковалаца и обрађивача) (0,2%), подаци о економском стању лица на које се односе (покретна и непокретна имовина) (0,2%).

Графикон 17 - Најчешћи разлози за покретање поступка надзора у току 2021. године

Повереник је изрекао 63 корективне мере, односно у 60 случаја Повереник је изрекао опомене руковаоцима (у 44 случаја руковалац је поступио по изреченој мери Повереника, док у 1 случају то није учинио, а у 15 случајева руковалац још увек није обавестио Повереника о поступању); у 2 случајева привремено или трајно ограничио вршење радње обраде, укључујући и забрану обраде (у 1 случају руковалац је поступио по изреченој мери, док у 1 случају није поступио); у 1 случају наложио руковаоцу и обрађивачу да ускладе радње обраде са одредбама ЗЗПЛ-а (руковалац није још увек обавестио Повереника о поступању по изреченој мери).

У случајевима у којима је изрекао опомене (60) Повереник је утврдио следеће (неправилности) повреде одредаба ЗЗПЛ:

- подаци се не обрађују законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе – чл.5 ст.1 тач.1. (38);

- подаци се не прикупљају у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се обрађују на начин који није у складу са тим сврхама – чл 5. ст.1. тач.2. (6);

- подаци нису примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде – чл.5. ст.1 тач.3. (14);

- подаци се не чувају у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде – чл.5. ст.1. тач.5. (2);

- подаци се не обрађују на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера – чл.5. ст.1. тач.6. (7);

- обрада у друге сврхе супротно чл. 6 и 7 (1)

- руковалац обрађује податке о личности без сагласности лица на које се подаци односе односно није у могућности да предочи да је лице на које се подаци односе дало пристанак на обраду својих података – чл. 15. и 16. (3);

- руковалац обрађује посебне врсте података о личности супротно чл. 17. и 18. (3);

- лицу на које се односе подаци који се прикупљају нису пружене информације у складу са чл. 23. (6);

- ако се подаци о личности не прикупљају од лица на које се односе у складу са чл. 24 (1);

- руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде не предузима одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере – чл. 42. (16);

- однос између заједничких руковалаца није уређен на начин прописан чл. 43. ст.2-4 (4);

- руковалац је поверио обраду података о личности обрађивачу супротно чл. 45. (4);

- руковалац или обрађивач не воде прописане евиденције о обради – чл. 47. (3);

- руковалац или обрађивач нису спровели одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик – чл. 50. (1);

- руковалац није обавестио Повереника о повреди безбедности података – чл. 52. (2);

- руковалац није благовремено обавестио лице на које се подаци односе о повреди, ако повреда података о личности може да произведе висок ризик по права и слободе физичких лица – чл. 53 (2);

- руковалац није извршио процену утицаја на заштиту безбедности података на начин предвиђен чл. 54. (1).

3.3.1.1. Контролне листе

У току 2021. године на адресе **992** руковалаца **упућена је контролна листа** од чега је у 929 случајева извршена процена ризика, с тим што је **913** руковалаца доставило Поверенику попуњену контролну листу на основу које је Повереник проценио ниво ризика обраде података о личности, док је **16** руковалаца самоиницијативно доставило попуњену контролну листу Поверенику, на основу које је Повереник такође проценио ниво ризика обраде података о личности. Попуњену контролну листу није доставило 79 руковалаца.

Структура руковалаца којима је послата контролна листа у 2021. години је следећа:

- јавни извршитељи и јавни бележници (431) од којих 10 није доставио попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа (421) ниво ризика је код ових руковалаца у 3 случаја процењен као критичан, у 6 као висок, у 5 као средњи, у 372 као низак и у 35 случаја као незнатан;

- предшколске установе (225) од којих 17 није доставило попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа (208) ниво ризика је код ових руковалаца у 6 случаја процењен као критичан, у 2 као висок, у 12 као средњи, у 150 као низак и у 38 случаја као незнатан;

- установе социјалне заштите (174) од којих 32 нису доставиле попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа (142) ниво ризика је код ових руковалаца у 1 случају процењен као критичан, у 3 као висок, у 7 као средњи, у 123 као низак и у 8 случаја као незнатан;

- приватне фирме (153) од којих 16 нису доставиле попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа (137) ниво ризика је код ових руковалаца у 2 случаја као висок, у 21 као средњи, у 106 као низак и у 8 случаја као незнатан;

- министарства (3) од којих су сва доставила попуњену контролну листу Поверенику на основу којих је у сва 3 случаја процењен ниво ризика као низак;

- орган локалне самоуправе (1) које је доставило попуњену контролну листу Поверенику на основу које је процењен ниво ризика као низак;

- јавно предузеће на локалном нивоу (1) које није доставило попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника;

- НВО и друга удружења грађана (1) које је доставило попуњену контролну листу Поверенику на основу које је процењен ниво ризика као низак;

- остали руковаоци (3) од којих 1 није доставио попуњену контролну листу Поверенику ни након ургенције Повереника. На основу достављених контролних листа (2) процењен је ниво ризика као средњи.

На основу свих добијених података Повереник ће донети план инспекцијског надзора за 2022. годину.

Од почетка примене новог ЗЗПЛ-а па до краја извештајног периода контролна листа упућена је на адресе **2.524 руковалаца**, листа од чега је у 2.278 случајева извршена процена ризика, с тим што је 2.236 руковалаца доставило Поверенику попуњену контролну листу на основу које је Повереник проценио ниво ризика обраде података о личности, док је 42 руковалаца самоиницијативно доставило попуњену контролну листу Поверенику, на основу које је Повереник такође проценио ниво ризика обраде података о личности. Укупно 288 руковалаца није доставило попуњену контролну листу.

3.3.1.2. Евиденције о лицима за заштиту података о личности

У току 2021. године евиденцију о лицу за заштиту података о личности доставило је **704** руковалаца.

Од почетка примене ЗЗПЛ укупно **3.895** руковалаца доставило је евиденцију о лицу за заштиту података о личности, од чега 2.531 орган власти, иако њих нешто преко 11.000 имају законску обавезу да то учине.

Табела 10. - Структура руковалаца који су доставили евиденцију о лицима за заштиту података о личности

Привредна друштва, компаније, банке и осигуравајућа друштва	1220
установе образовања	1022
органи власти на републичком, покрајинском и локалном нивоу	312
установе из области здравства	343
правосудни органи и установе из области правосуђа	367
установе социјалне заштите	169
јавна предузећа	170
установе из области науке и културе	137
организације цивилног друштва и друга удружења грађана, политичке странке и синдикати	108
интернет провајдери и мобилни оператори	21
спортске организације и установе из области омладине и спорта	10
медији	9
установе из области пољопривреде	1
адвокати	1
остали	5

С обзиром на претпостављени број субјеката на које се односи обавеза одређивања лица за заштиту података о личности, објављивања његових контакт података, и достављања истих Поверенику, наведени број руковалаца, односно обрађивача који су то до 31.12.2021. године учинили - несумњиво указује на оправданост повереникових залагања да се путем специјализованих обука подигне ниво свести обвезника ЗЗПЛ, те да се питању заштите података о личности у Републици Србији уреди на стратешки начин, што до сада никада није урађено.

У циљу олакшања испуњења наведене обавезе, као најмање захтевне од свих које прописује нови ЗЗПЛ, Повереник је на својој интернет презентацији, на адреси www.poverenik.rs/sr/zastita-podataka/liце-za-zastitu-podataka-o-lichnosti.html дао врло пријемчиво и једноставно упутство, како и на који начин је наведену обавезу најједноставније извршити. И поред тога, не само да није забележен значајнији тренд повећања броја достављених обавештења о контакт подацима лица одређених за заштиту података о личности, већ су у не малом броју случајева примећене бројне неправилности у

испуњавању ове законом прописане обавезе, као што су: достављање података, не за једно, већ за више лица одређених за заштиту података о личности; достављање приватних података лица одређених за заштиту података о личности (приватни контакт телефони, приватне имејл адресе, приватне адресе становања), достављање података за које не постоји прописана обавеза (ЈМБГ и сл.); достављање од стране органа власти приватних контакт имејл адреса, креираних на сервису електронске поште компаније Google, итд.

3.3.1.3. Обавештавање Повереника о повреди података

Како је новоуспостављеном организацијом послова у оквиру Службе Повереника, Сектору за информационе технологије поверено и вршење послова у погледу евидентирања обавештења руковођа о повредама података о личности које могу произвести ризик по права и слободе физичких лица, при чињеници да су периоду од почетка примене Закона до 31.12.2020. године пријављене само 32 такве повреде (и то у периоду значајно појачаних претњи по безбедност рачунарских мрежа од стране тзв. „крипто локера“ и других врста рансомвера), број предметних обавештења био је у току 2021. године од стране укупно још **34** (тридесетчетири) руковођа, и то:

- 6 органа власти;
- 8 установа из области здравства;
- 1 установа социјалне заштите;
- 1 средња школа;
- 1 осигуравајуће друштво;
- 3 банке;
- 10 приватних фирми.
- 1 предшколска установа и,
- 3 НВО и друга удружења грађана,

и даље наводи на закључак да бројни руковођи још увек нису упознати с постојањем наведене законске обавезе, или што је вероватније, уздржавају се од обавештавања Повереника како се не би изложили евентуалном инспекцијском надзору и/или репутационом ризику који би могао имати утицај на пословање и поверење клијената, односно прималаца њихових производа и/или услуга. Ово стога, што се према расположивим извештајима на дневном нивоу, у тзв. „сајбер простору“, одвија велики број напада на ИКТ инфраструктуру бројних руковођа, те чињеницу да ће 2021. година на глобалном нивоу бити упамћена по великом броју напада различитих врсти рансомвера који су као последицу оставили огромну материјалну штету широм света.

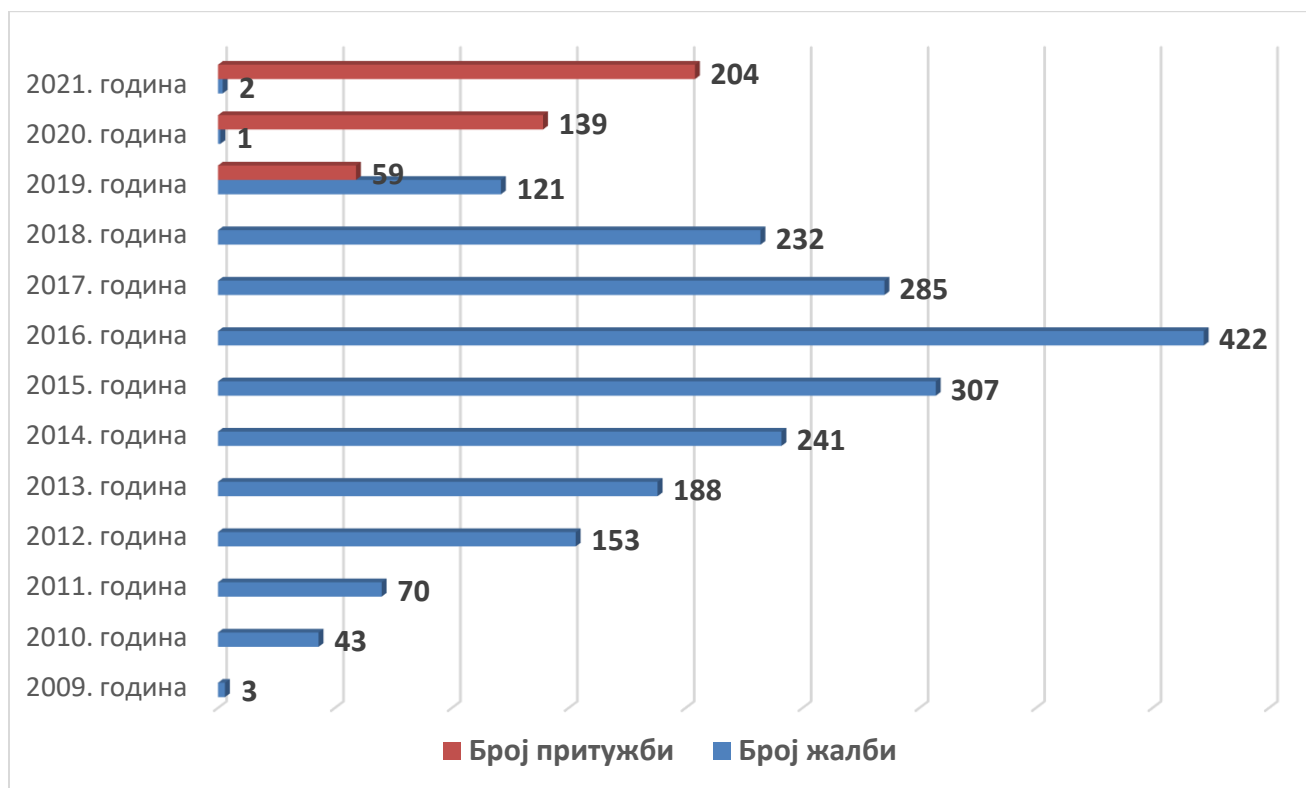
Запримљена обавештења се одмах по уношењу у електронску базу података прослеђују Сектору за надзор Службе Повереника у циљу евентуалног даљег поступања у виду вршења инспекцијског надзора.

3.3.2. Поступање Повереника по притужбама/ жалбама

Поверенику је током 2021. године изјављено **204 притужби и 2 жалбе**.¹¹¹

Повереник је током 2021. године поступао по 246 притужби и 2 жалбе, од чега су 204 притужбе и 2 жалбе примљене током 2021. године, док су 42 притужбе пренете из 2020. године.

Графикон. бр.18 - Притужбе/жалбе изјављене Поверенику по годинама

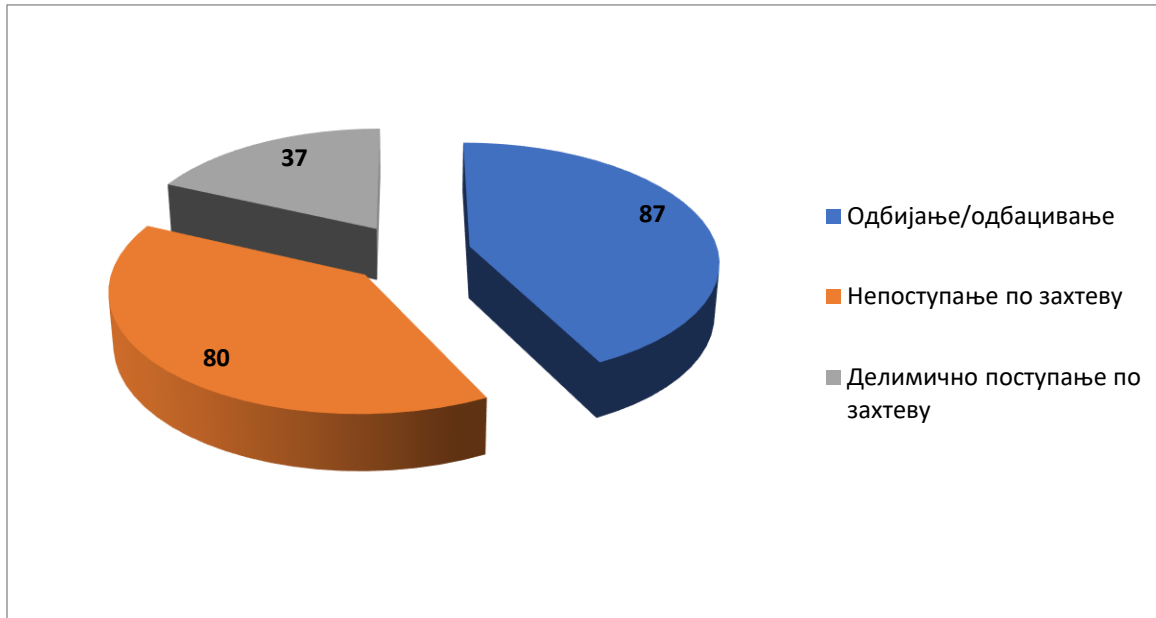
Притужбе поднете Поверенику односе се на податке које обрађују тужилаштва и судови, банке, МУП, републичка јавна предузећа, здравствене установе, политичке странке, центри за социјални рад, приватне фирме, осигуравајућа друштва, као и податке које обрађују интернет претраживачи, електронски медији, мобилни оператори и др.

¹¹¹ Формално нису поднете нове жалба већ су пресудама Управног суда поништена решења Повереника донета по жалбама и предмети враћени на поновни поступак

3.3.2.1. Разлози за подношење притужбе Поверенику

Најчешћи разлози за подношење притужбе Поверенику је одбијање односно одбацивање захтева од стране руковоаца (87), непоступање руковоаца по захтеву (80), и, делимично поступање руковоаца по захтеву (37).

Графикон бр. 19. - Разлози за подношење притужби у 2021. години

1) Одбијање/одбацивање захтева

Најчешћи разлог за подношење притужбе Поверенику је одбијање односно одбацивање захтева од стране руковоаца (87). У поређењу са 2020. годином, када је из овог разлога поднето 25,2% притужби, ове године тај проценат износи 42,7%.

Највећи број притужби је поднето против банака због одбијања захтева за добијање копије података, односно, уговора о кредиту и против Министарства унутрашњих послова због одбијања захтева за брисање података о личности који се обрађују у евиденцијама које то министарство води. У овој години је порастао и број притужби против јавних тужилаштава због одбијања или делимичног омогућавања приступа копијама података. Такође, у овој години је повећан и број притужби против судова у односу на податке које обрађују на основу њихових судских овлашћења, иако према члану 77. став 3. ЗЗПЛ-а Повереник није надлежан да врши надзор над овом обрадом.

2) Непоступање по захтеву

Следећи најчешћи разлог за подношење притужбе Поверенику током 2021. године је то што руковоаци нису поступали по захтеву у законом прописаном року од 30 дана (80). У поређењу са 2020. годином када је проценат поднетих притужби из наведеног разлога износио 51,1% у 2021. години прекинут је раст негативног тренда непоступања руковалаца и он износи 39,2% од укупно поднетих притужби Поверенику, што је и даље висок проценат

игнорисања захтева лица од стране руковоаца који обрађују податке. Ово се не може правдати чињеницом да је закон у примени од 22.8.2019. године јер је и према ранијем закону постојала законска обавеза руковоаца да поступа по захтевима лица за остваривање права у вези са обрадом података о личности.

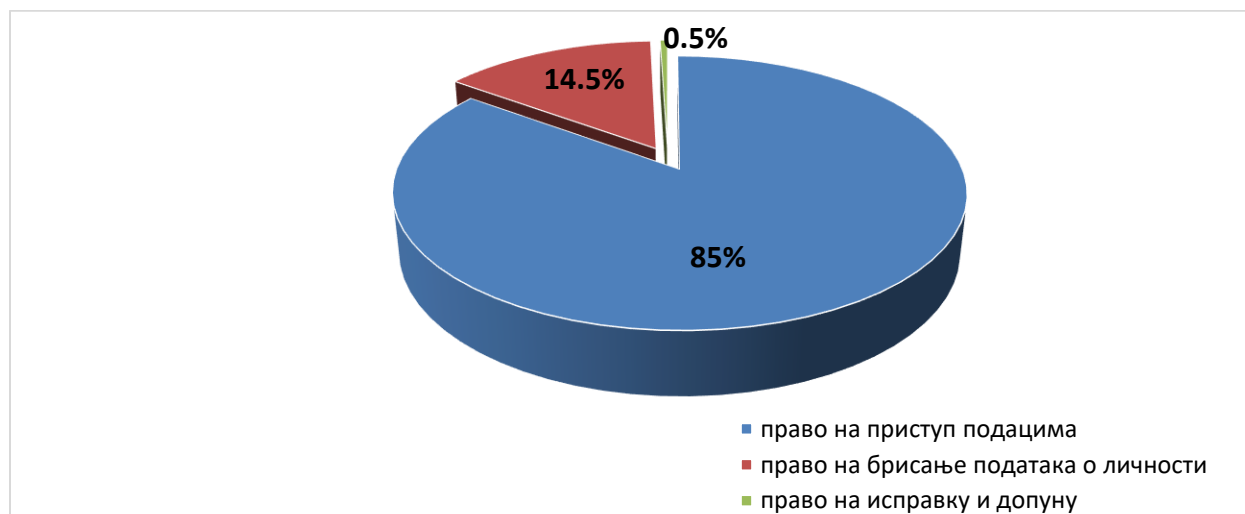
3) Делимично поступање по захтевима подносилаца

Поверенику је током 2021. године, поднето 37 притужби због делимичног поступања руковалаца по захтевима подносилаца. У поређењу са 2020. годином, када је из овог разлога изјављено 23%, од укупног броја поднетих притужби Поверенику, 2020. године из овог разлога изјављено 18,1 %.

3.3.2.2. Повређена права због којих су подношене притужбе Поверенику

Захтеви поводом којих су, због одговарајућег непоступања руковалаца, подношене притужбе Поверенику, односе се на остваривање: права на приступ подацима (85%), права на брисање података о личности (14,5%), права на исправку и допуну (0,5%).

Графикон бр. 20 – Захтеви поводом којих су подношене притужбе Поверенику у 2021.г.

3.3.2.3. Структура руковалаца против којих су изјављиване притужбе Поверенику

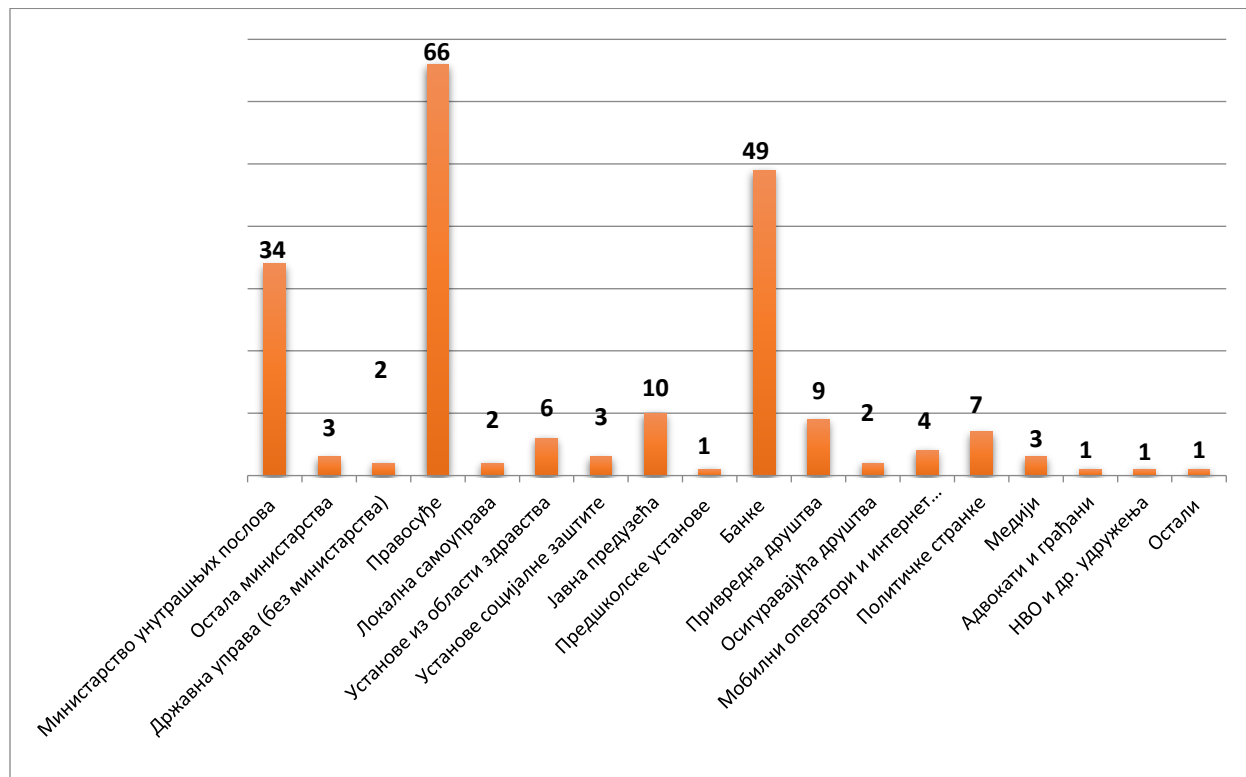
Највећи број притужби, чак 117, поднете су против органа власти на свим нивоима, односно органа и организација којима су поверена јавна овлашћена и јавних предузећа. Највећи број (66) је поднето против правосудних органа као руковалаца. Против министарстава поднето је 37 притужби, од чега само против Министарства унутрашњих послова 34 притужбе а против свих осталих министарстава заједно 3 притужбе.

У оквиру органа власти, највећи број притужби поднет је против Министарства унутрашњих послова. Највеће интересовање грађана се односи на брисање података о унетим кривичним пријавама које то министарство чува трајно, без обзира на протек

времена и исход поступка, што је, према ставу Повереника израженом у неким од решења, у супротности са ЗЗПЛ и међународним стандардима.

Велики број притужби поднет је против банака (49) услед недобијања копије података, односно, уговора о кредиту.

Графикон бр. 21 - Структура руковалаца на чије (не)поступање су подношене притужбе у 2021. години

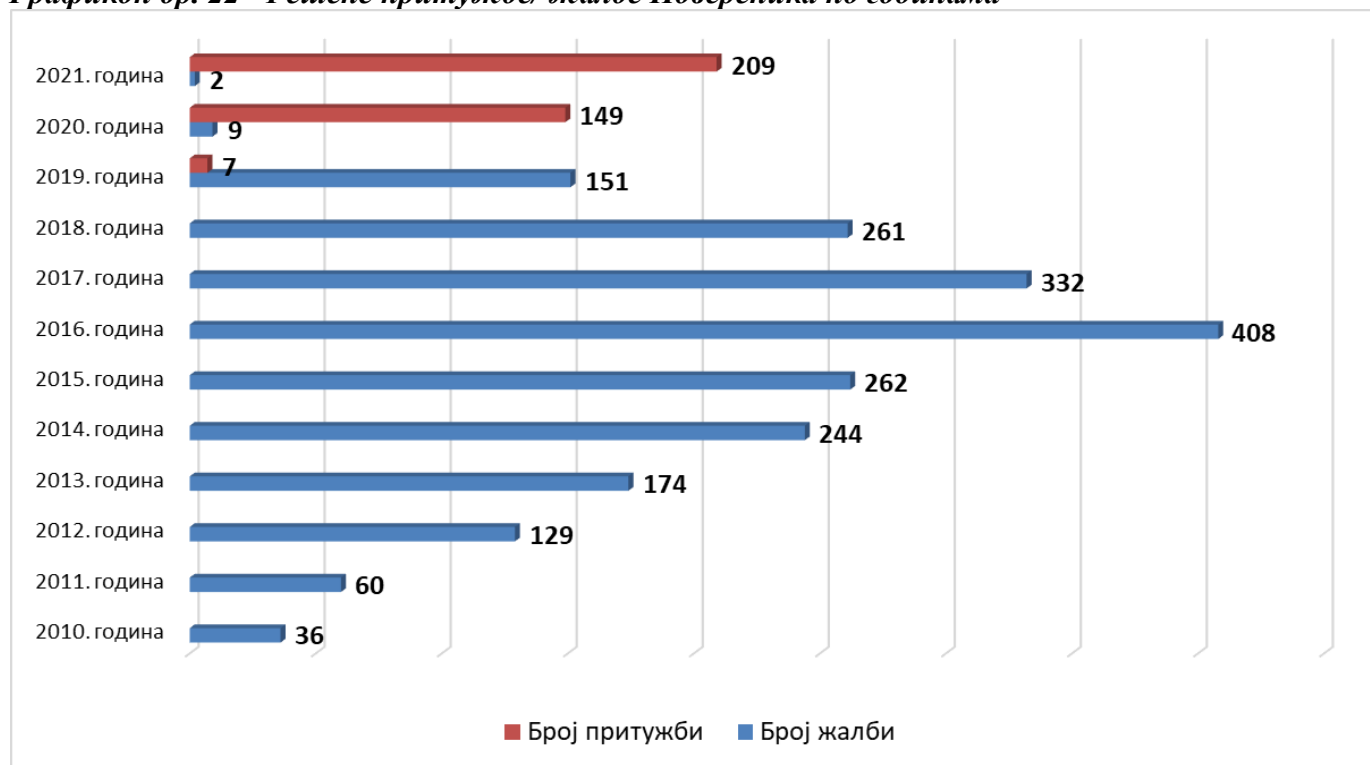

3.3.2.4. Решене притужбе/ жалбе Повереника

Од **246 притужби** Повереник је током 2021. године **решио 209** притужби (167 из 2021. године и 42 пренете из претходне године), а осталих 37 притужби су пренете на поступање у 2022. годину.

Повереник је током 2021. године окончао поступак по **2 жалбе** (жалбе су формиране због тога што је Управни суд поништио решење Повереника донето по тим жалбама и предмет вратио на поновно поступање).

Графикон бр. 22 - Решене притужбе/ жалбе Повереника по годинама

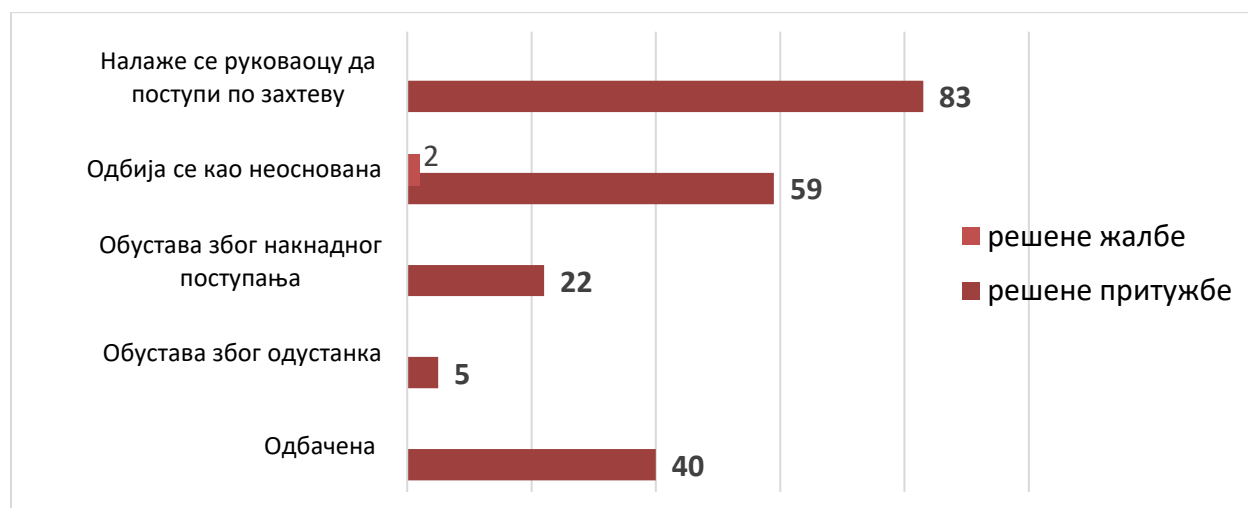
У одлукама донетим по изјављеним жалбама (2), Повереник је утврдио да је жалба била неоснована и решењем (2) их је одбио као неосноване.

У одлукама донетим по поднетим притужбама (209), Повереник је утврдио да је притужба била основана у 83 случаја, односно 39,71% и у свих 83 случаја је донето решење са налогом руковоацу да поступи по захтеву. Повереник је решењем обуставио поступак у 27 случајева, односно 12,92% јер је руководио, пре доношења одлуке Повереника по притужби, поступио по захтеву (22), односно подносилац притужбе је одустао од исте (5). Повереник је 40 притужби односно 19,14% одбацио из формалних разлога, док је 59 притужби, односно 28,23% решењем одбио као неосноване.

Анализом притужби за које је Повереник нашао да су неосноване може се, између осталог, закључити да грађани још увек немају довољно знања о садржини права која им по ЗЗПЛ припадају, јер захтевима траже податке о другим лицима, издавање потврда и уверења, податке о преминулим лицима и слично. Неретко, институцију Повереника препознају као орган за заштиту права генерално, а не права у вези са обрадом података о личности и права на приступ информацијама од јавног значаја.

Такође, према ЗЗПЛ Повереник није надлежан да врши надзор над обрадом од стране судова у вршењу њихових судских овлашћења, што је новина у односу на ранији закон, па лица и даље подносе захтеве судовима за приступ подацима који се обрађују у списима предмета услед чега притужба бива одбачена због ненадлежности.

Графикон бр. 23 - Одлуке Повереника донете по притужбама/жалбама у 2021. години

Током извештајног периода Повереник је донео укупно 83 обавезујућих и коначних решења (по поднетим притужбама) којим је дао налог руковоаоцу да поступи по захтеву или да тражени податак да подносиоцу захтева, као и да га руковалац обавести о извршењу решења. По решењу Повереника поступило је у потпуности 70 руковалаца, који су о томе обавестили Повереника, односно 83,3%, један руковалац је делимично поступио по налогу Повереника, односно 1,2%, док код два налога Повереника не постоји могућност извршења, односно 2,4%. Остали руковаоци нису обавестили Повереника о поступању или је поступање у току.

У оквиру налога (83) Повереника донетих у 2021. години по изјављеним притужбама, Повереник је у 64 случаја односно 77,1% наложио да се омогући приступ подацима, док је у 19 случајева односно 22,9 % наложио брисање података.

Графикон бр. 24 – Мере изречене одлукама Повереника у 2021. години.

3.3.3. Пренос података у друге државе или међународне организације

Сагласно ЗЗПЛ Повереник одобрава **обавезујућа пословна правила и одредбе уговора или споразума** када се подаци преносе на основу тих механизма из Републике

Србије у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом Владе Републике Србије није утврђено постојање примереног нивоа заштите.

У току 2021. године Поверенику поднето је **7 захтева** за одобрење обавезујућих пословних правила. У 3 случаја захтев је одобрен, док су у 1 случају од стране привредног друштва Поверенику достављена обавезујућа пословна правила на енглеском језику, те је лице за заштиту података овог привредног друштва након додатних појашњења Повереника обавестило Повереника да ће формално поднети захтев за одобрење обавезујућих пословних правила, као и да ће иста доставити Поверенику на српском језику. Остала 3 захтева су још увек у раду.

У току 2021. године поднета су 2 захтева за преносом података, од чега 1 захтев за преносом података у Сједињене Америчке Државе и 1 захтев за преносом података у Бразил, на основу уговорних одредби.

3.3.4. Поступање Управног суда по тужбама против одлука Повереника у заштити података о личности

Према информацијама којима располаже Повереник, током 2021. године Управном суду је поднета **51 тужба против Повереника**, од којих је 50 достављено Поверенику на изјашњење. Од поднетих тужби 1 је поднета због непокретања поступка инспекцијског надзора, 1 због непоступања по притужби у законском року тзв. ћутање управе, док је преосталих 49 поднето на одлуке донете по притужбама односно на акта донета у поступку инспекцијског надзора.

Ово је највећи број поднетих тужби на одлуке Повереника од почетка примене ЗЗПЛ-а, услед тога што је МУП поднео чак 22 тужбе због налога Повереника да се из евиденција које води МУП обришу подаци који се односе на подносиоца захтева, односно притужбе.

Од укупног броја поднетих тужби (51), од стране руковалаца изјављено је 24, и то 23 на донета решења по изјављеним притужбама и 1 тужба руковаоца на донету корективну меру у поступку инспекцијског надзора. Највише тужби поднето је од стране МУП-а (22), и то у највећем броју случајева због налога Повереника да се из евиденција које води МУП обришу подаци који се односе на подносиоца захтева, односно притужбе.

Од преосталих 27 тужби 4 су поднели подносиоци представке незадовољни поступањем Повереника у поступку инспекцијског надзора, док су 23 поднели подносиоци притужбе/жалбе незадовољни одлуком Повереника од чега 18 тужби против решења којима је одбијена притужба подносиоца као неоснована у целини или делимично, 2 тужбе против решења којим је одбачена притужба подносиоца, 1 тужба против решења о обустави поступка због накнадног поступања руковаоца по захтеву, 1 тужба због недоношења решења Повереника по изјављеној притужби у законском року тзв. ћутање управе и 1 тужба против решења Повереника којим се делимично одбија притужба подносиоца као неоснована.

Управни суд је у току 2021. године **решио 12 тужби** (од решених тужби 3 су поднете у 2021. години, а преосталих 9 су из претходног периода.), тако што је у 7 случајева одбио тужбу као неосновану, 3 тужбе је одбацио и 2 тужбе су уважене и предмети враћени на поновно одлучивање.

Два приговора на одлуку Управног суда којим је тужба руковооца (МУП-а) одбачена као недопуштена су усвојена.

3.3.5. Поступање Уставног суда по тужбама против одлука Повереника у заштити података о личности

Према информацијама којима располаже Повереник Уставни суд¹¹² је поступао по две уставне жалбе поднете против Повереника у области заштите података о личности.

У једном случају одбацио је уставну жалбу изјављену против акта Повереника, односно одговора на представку подносиоцу уставне жалбе донетог по поднетој представи. У другом случају одбацио је уставну жалбу изјављену на акт Повереника донете на тражена мишљења Повереника у сектору за надзор.

3.3.6. Поступање тужилаштва по кривичним пријавама Повереника

Повереник је током 2021. године поднео **три кривичне пријаве** од којих су све три због кривичног дела из члана 146. КЗ (неовлашћено прикупљање личних података).

У досадашњем периоду, од 2010. године до краја извештајног периода, Повереник је поднео укупно **48 кривичних пријава**, због кривичних дела из члана 143. (неовлашћено прислушкивање и снимање), 144. (неовлашћено фотографисање), 145. (неовлашћено објављивање и приказивање туђег списка, портрета и снимка), 146. (неовлашћено прикупљање личних података), 299. (рачунарска саботажа), 302. (неовлашћени приступ заштићеном рачунару, рачунарској мрежи и електронској обради података), 329. (лажно представљање), 355. (фалсификовање исправе) и 359. (злоупотреба службеног положаја) КЗ.

Према Поверенику расположивим подацима, на основу кривичних пријава које је Повереник до сада поднео, подигнута су само **2 оптужна предлога**. У вези са оптужним предлозима донета је једна правоснажна осуђујућа пресуда (лице је осуђено на 6 месеци условно) и 1 ослобађајућа пресуда. Одбачена је **21 кривична пријава** тако што је у 14 случајева одложено кривично гоњење из разлога опортунитета, у 2 случаја тужилаштво је оценило да пријављено дело није кривично дело које се гони по службеној дужности, док је **5 истрага обустављено** због наступања застарелости. **Поступак по другим кривичним пријавама и даље није окончан.**

Повереник сматра да је у кривичним пријавама које је поднео јавним тужилаштвима дао довољно елемената за њихово даље процесуирање, како би се починиоци кривичних дела открили и примерено санкционисали.

¹¹² Допис Уставног суда Су бр. 42/1 од 14 01 2022 године

3.3.7. Поступање прекршајних судова по захтевима Повереника за покретање прекршајног поступка

Повереник је током 2021. године поднео **3 захтева за покретање прекршајног поступка** због повреда одредби ЗЗПЛ.

Повереник је током 2021. године поднео 3 захтева за покретање прекршајног поступка због повреда одредби ЗЗПЛ, и то због тога што руковалац обрађује податке о личности супротно начелима из одредбе члана 5. ст. 1. ЗЗПЛ-а; приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде руковалац није предузео одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере у складу са чланом 42. и због тога што однос између заједничких руковалаца није уређен на начин прописан чланом 43. ст. 2 до 4.

У досадашњем периоду, од 2010. године до краја извештајног периода, Повереник је поднео **226 захтева за покретање прекршајних поступака**, од чега:

- 216 због кршења одредби старог ЗЗПЛ-а и то због:

- Није образована односно ажурирана евиденција (50)
- Обрада података без пристанка супротно условима из члана 12. (38)
- Обрада података супротно условима из члана 13. (13)
- Прикупљање података о личности од другог лица супротно члану 14. (1)
- Пре прикупљања података лица на које се подаци односе, односно друго лице није упознато са условима из члана 15. ст. 1 (3)
- Обрада нарочито осетљивих података супротно члану 16-18. (18)
- Није пружена тражена информација, односно приступ, односно копија података који се обрађују – члан 26 ст.1 и 2 и члан 27 (1)
- Нису обрисани подаци из збирке података у складу са чланом 36. (1)
- Није извршено решење Повереника донето по жалби – члан 41 ст. 1 (4)
- Поступано је супротно обавези предузимања мера из члана 47. ст. 2. (25)
- Повереник није обавештен о намери успостављања збирке података у прописаном року – члан 49. ст. 1. (20)
- Поверенику није достављена евиденција, односно промена у збирци података у прописаном року – члан 51. ст. 1. (62)
- Изношења података из Републике Србије супротно члану 53. (3)
- Овлашћено лицу Повереника није омогућено несметано вршење надзора и није му стављена на увид и располагање потребна документација – члан 55. (46)
- Није поступљено по налозима Повереника – члан 56. ст. 2 (11)
- Прекршаја из члана 57. ст.1 тач.14 у вези са ст. 3. (12)

и

- 12 због кршења одредби новог ЗЗПЛ-а и то због:

- Обраде података о личности супротно начелима обраде из члана 5 ст. 1 (7)
- Обраде податка о личности у друге сврхе супротно члану 6. и 7. (1)

- Приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде нису предузете неодговарајуће техничке, организационе и кадровске мере у складу са чланом 42. (4)
- Однос између заједничких руковалаца није уређен на начин прописан чланом 43. ст. 2 до 4. (1)

Поводом свих прекршајних захтева које је поднео до сада, Повереник је **током 2021. године** примио 17 одлука прекршајних судова (9 првостепених и 8 одлука другостепеног суда). Првостепени судови одлучили су на следећи начин: 6 осуђујућих пресуда, док је 3 поступка обустављено због наступања застарелости за вођење поступка.

Прекршајни судови су у осуђујућим пресудама (6) изrekli окривљенима у 1 случају изrekli опомену руковаоцу, а у осталих 5 изrekli су новчане казне, и то у износу од 272.000 динара. Казне за одговорна правна лица крећу од 50.000 до 100.000 динара (3 казне од 50.000 и 1 од 100.000) док се за одговорна физичка лица крећу од 5.000 до 7.000 динара, с тим што је највећи број (3) изречено у износу од 5.000 динара и 1 изречена казна у износу од 7.000.

Другостепени судови одлучили су на следећи начин: у 4 случаја потврђена је осуђујућа пресуда; у 2 случаја где су донете првостепене осуђујуће пресуде уважене су жалбе окривљених и предмет је враћен на поновно поступање првостепеном суду, док 2 осуђујуће пресуде су преиначене због наступања апсолутне застарелости за вођење прекршајног поступка.

Повереник је више пута до сада, као и у току поступка израде и усвајања Закона о прекршајима, безуспешно указивао да је рок од две године за наступање апсолутне застарелости исувише кратак.

4. САРАДЊА ПОВЕРЕНИКА

4.1. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА И ПОСЛОВНИМ УДРУЖЕЊИМА

4.1.1. Конференције

- У организацији Повереника 28.1.2021.године обележен је **Дан заштите података о личности**, у свечаној сали Клуба посланика у Београду уз поштовање прописаних превентивних мера, а због пандемије изазване вирусом SARS-CoV-2, присуствовали су само говорници и представници одређеног броја највиших државних институција, док су сви остали заинтересовани могли да прате догађај уживо путем званичног Youtube канала Повереника;
- Повереник је 10. 3. 2021. године учествовао на online конференцији у организацији ОЕБС, на тему резултата истраживања о ставовима грађана о заштити података о личности;
- Заменица Повереника је 14.5.2021. године присуствовала конференцији поводом представљања Посебног извештаја о дискриминацији старијих грађана, у организацији Народне скупштине и Повереника за заштиту равноправности;
- Саветница Повереника је од 12. до 16.5.2021. године учествовала на међународној конференцији коју је организовало Удружење за међународно кривично право на тему "Изазови међународног права" са посебним освртом на стање после пандемије корона вируса;
- Дана 27.5.2021. године одржана је конференција „Тромсо конвенција - Тренутна ситуација у Србији“ у организацији Повереника и Канцеларије Савета Европе у Београду. Конвенција је први обавезујући међународни правни инструмент којим се признаје опште право приступа званичним документима у поседу органа власти и коју је Република Србија потписала 18.6.2009. године;
- Дана 9.6.2021. године саветница Повереника учествовала је на online конференцији за новинаре коју је организовала Транспарентност Србија на тему „Јавна предузећа – в.д. стање, транспарентност и (не)стручност менаџмента“;
- У организацији Министарства за европске интеграције 15.7.2021. године одржана је online конференција о резултатима и могућностима ИПА фондова у Србији под називом “Србија и ЕУ: подршка развоју и преговорима о чланству” на којој је учествовао представник Повереника. Основни циљ конференције је представљање резултата ИПА 2, финансираних из финансијског оквира 2014-2020, као и подстицање дијалога о целокупном учинку овог финансијског инструмента за развој нашег друштва, уз осврт на појединачне секторе у којима су спровођени ИПА пројекти у Србији. Реч је областима енергетике, животне средине, конкурентности, пољопривреде и руралног развоја, локалног развоја, реформе јавне управе, правосуђа, образовања. Такође и најава ИПА 3 и нових могућности за развој, зелену и дигиталну транзицију и унапређење инфраструктуре у РС;

- Представник Повереника је 24.9.2021. године присуствовао конференцији „Уставне промене у Србији“ у организацији Друштва судија Србије, у сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији;
- Представник Повереника је 27.9.2021. године учествовао на конференцији „Одбрана права јавности да зна“ у организацији организације цивилног друштва „Партнери Србија“;
- Дана 28.9.2021. године институција Повереника обележила је Међународни дан права јавности да зна у ишчекивању усвајања Нацрта закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који би требало да доведе до лакшег, већег и ефикаснијег остваривања овог права. Поред повереника, у уводном излагању учествовали су и представници страних делегација: шеф Делегације ЕУ у Србији, шеф Мисије ОЕБС у Србији, шеф Мисије Савета Европе у Београду и вршилац дужности директора Мисије УСАИД у Србији;
- Саветница Повереника је 16. 11. 2021. године учествовала на конференцији поводом Међународног дана толеранције, у организацији Повереника за заштиту равноправности;
- Повереник и сарадници су 17.11.2021. године учествовали на Другој међународној конференцији о спровођењу ГДПР коју је организовала адвокатска канцеларија Јовановић-Поповић-Митић;
- Саветница Повереника је 18.11.2021. године учествовала на завршној конференцији пројекта „Јавно-приватни дијалог за развој“ у организацији НАЛЕД-а у сарадњи са Републичким секретаријатом за јавне политике, а уз подршку УСАИД-а;
- Представник Повереника је 30. 11. 2021 излагао на регионалној конференцији „Маратон јавних набавки – „Има ли напретка?“ у организацији ФОС;
- Представник Повереника је 9. и 10.12.2021. године учествовао на конференцији „Ефикасна примена Европске конвенције о људским правима са фокусом на извршавање пресуда Европског суда за људска права“ коју је организовао Савет Европе, Канцеларија у Београду;
- Представник Повереника учествовао је 9.12.2021. године на online конференцији у организацији Агенције за спречавање корупције „Родна политика као неопходност или прилика –политиком једнаких могућности ка ефикаснијем спречавању корупције“;

4.1.2. Састанци

- Повереник и Заменица Повереника су 22.1.2021. године и 20.5.2021. године имали састанке са градоначелницом Ниша поводом отварања ужих организационих јединица (канцеларија) ван седишта Повереника;
- Повереник и представници Повереника су 29.1.2021. године имали састанак са представницима Института за јавно здравље Србије „Батут“, а поводом израде Упутства за обавештење грађана о спровођењу имунизације против COVID 19;
- Представници Повереника су 29. 1. 2021. учествовали на online консултативном састанку „Извршавање пресуде Европског суда за људска права у предмету Зорица

Јовановић против Србије: успостављање ДНК базе података“, који је организовао Генерални директорат за људска права и владавину права Савета Европе;

- Повереник је дана 2.2.2021. године имао састанак са Регулаторним телом за електронске медије на коме је разговарано о предстојећим изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, истичући проблеме у раду и примени актуелног закона, као и о очекивању од новог закона;
- Дана 3.2.2021. године Повереник је примио у званичну посету Омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине. Током разговора највише је било речи о стању слободе приступа информацијама од јавног значаја у Србији и Босни и Херцеговини пошто је то област која је у надлежности ова два тела;
- Повереник је 22.2.2021. године одржао састанак са Ветеринарском комором на тему ветеринарских станица као органа власти;
- Повереник је 26.2.2021. године примио представнике Коалиције за приступ правди и Коалиције за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Тема састанка је била рад на изменама, допунама и уклањању недостатака у раду на изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Коалицију за приступ правди чине: Центар за унапређивање правних студија, *Civil Rights Defenders*, Независно удружење новинара Србије, Независно друштво новинара Војводине, *Praxis*, Фонд за хуманитарно право, Иницијатива младих за људска права, *Chris* мрежа одбора за људска права у Србији и Санџачки одбор за заштиту људских права и слобода. Коалицију за слободан приступ информацијама од јавног значаја чине: Београдски центар за безбедносну политику, Београдски центар за људска права, Комитет правника за људска права – *Yusom*, Транспарентност Србија, Фондација за отворено друштво, Иницијатива младих за људска права, Грађанске иницијативе, Топлички центар за демократију и људска права, *Praxis*, Удружење грађана Срећење, Пожега, Партнери за демократске промене, ЦРТА, *Share* Фондација, Одбор за људска права Ниш;
- Представници Повереника су 12.3.2021. године примили представнике Министарства трговине, туризма и телекомуникација у вези са правилним функционисањем сервиса е-Туриста, са аспекта заштите података о личности;
- Повереник је, 18.3.2021. године, са сарадницима примио представнике Привредне коморе у вези са применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и ситуацијама са којима већи број комуналних предузећа сусреће у примени истог;
- Представници Повереника су 23.3.2021. године примили представнике Министарства државне управе и локалне самоуправе и Удружења грађана ЦРТА, поводом утврђивања начина за примену Споразума о сарадњи између Министарства државне управе и локалне самоуправе и Удружења грађана ЦРТА и Методологије за верификацију бирачког списка, са аспекта заштите података о личности;
- Повереник и његови сарадници су 30.3.2021. године учествовали на online састанку са представницима SIGMA, у организацији Министарства државне управе и локалне самоуправе, на тему реформе јавне управе – област Одговорност;

- Представници Повереника учествовали су 6.4.2021.године на састанку са *UNDP* Србија у вези са предлогом пројекта „Унапређење приступа информацијама и заштите података о личности“;
- Повереник и Заменица Повереника су 6.4.2021. године имали састанак са градоначелником Крагујевца поводом отварања ужих организационих јединица (канцеларија) ван седишта Повереника;
- Састанак повереника и шефа Мисије Савета Европе поводом Конвенција о приступу службеним документима (*ТРОМСО конвенција*) и изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одржан је 7.4.2021. године;
- Повереник се 8.4.2021. године састао са делегацијом Европске комисије која је започела припрему Извештаја о Србији за 2021. годину. Тема састанка је била примена Акционог плана за Поглавље 23;
- Први састанак Координационог тела за спровођење Акционог плана за Поглавље 23. Правосуђе и основна права, одржан је 20.4.2021.године. На састанку је учествовао помоћница генералног секретара;
- Повереник и представник Повереника учествовали су 21.4.2021. године на састанку у Влади Републике Србије поводом Стратегије заштите података о личности;
- Повереник и Заменица Повереника су са представницима Повереника 23.4.2021. године били на састанку са представницима Јавнобележничке коморе. Тема састанка биле су контролне листе и одређивање лица за заштиту података о личности;
- Повереник и Заменица Повереника су 27.4.2021. године били на састанку у Скупштини града Новог Сада. Тема састанка је била Повереникова иницијатива да се изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја омогући Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности да образује своје организационе јединице и у градовима ван места свог седишта;
- Повереник је 26.5.2021. године учествовао на радном састанку у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, у циљу унапређења рада у области обраде и безбедности податка у оквиру Јединственог информационог система у просвети (ЈИСП);
- Повереник је са Заменицом Повереника 4.6.2021.године учествовао на састанку на Правном факултету у Крагујевцу са деканом, продеканом и секретаром Факултета. На састанку се разговарало о едукацији студената и професора на тему заштите података о личности, и покретању кратког програма студија на Факултету, а у вези са заштитом људских права из надлежности Повереника, као и о отварању канцеларије Повереника у Крагујевцу;
- Саветница Повереника је 14.6.2021. године учествовала на Шестом састанку НРГ за праћење РЈУ на тему Оснаживање цивилног друштва Западног Балкана за реформисану јавну управу у оквиру пројекта WeBER 2.0 за Србију у организацији Центра за европске политике
- Дана 6.7.2021. године одржан је *online* састанак са представницима мисије *OSCE* у Србији и изабране агенције *Communis* у вези са спровођењем кампање о заштити података о личности;

- Повереник и Заменица Повереника су 13.7.2021. године, учествовали на састанку у Привредној комори Србије у вези са израдом Стратегије заштите података о личности;
- Повереник је 16.7.2021. године присуствовао састанку Сектора за ванредне ситуације МУП-а у вези са поступањем по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја овог органа;
- Повереник и представница Повереника, присуствовали су 23.7.2021. године, *online* састанку тематске радне групе Светске банке на тему проактивне транспарентности;
- Други састанак Координационог тела за спровођење Акционог плана за поглавље 23: правосуђе и основна права одржан је 23.7.2022.године. На састанку је учествовала помоћница генералног секретара. На састанку се дискутовало о разлозима значајног кашњења у реализацији АП за поглавље 23, размотрене су активности које доспевају у III кварталу 2021. године и једногласно усвојене препоруке Координационог тела за спровођење АП 23;
- Повереник и Заменица Повереника су 28.7.2021. године имали састанак у Министарству просвете са министром и сарадницима на тему примене Закона о заштити података о личности у области просвете;
- Повереник је 29.7.2021. године имао састанак са амбасадором мисије *OEBS* у Србији;
- Дана 30.7.2021. године Повереник је имао *online* састанак у вези са уличним видео надзором у Србији и примене Закона о заштити података о личности у тој области;
- Повереник је са сарадницима 9.9.2021. године учествовао на састанку са представницима експертске мисије *GRECO*. Тема састанка је био нацрт Извештаја *GRECO* о борби против корупције у Србији;
- Представник Повереника је од 23-25.9. 2021. године похађао тродневну обуку за извештавање о спровођењу АП23 у организацији Министарства правде;
- Представник Повереника је 30.9.2021. године, учествовао на састанку Секретаријата МУП са организацијама цивилног друштва које су присуствовали на јавној расправи о Нацрту закона о унутрашњим пословима, а у циљу даљег разматрања одредби Нацрта закона;
- Представници Повереника су 6.10.2021. године учествовали у радионици под називом „Представљање Приручника о примени концепта људских права у планирању, изради и примени закона“, одржаној, путем видео *Zoom* платформе, у организацији Министарства за европске интеграције;
- Дана 27.10.2021. године одржан је састанак Повереника са стручним тимом НАЛЕД-а о статусу новог Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја као и Стратегије заштите података о личности, разговарало се и о одредбама закона које утичу на процес дигитализације поступака у здравству, финансијама и пољопривреди;
- Дана 5.11.2021. године повереник, Заменица Повереника и представник Повереника одржали су састанак са деканом и управом Правног факултета у Крагујевцу, на тему кратког програма студија из области приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности, тема је била и предстојеће отварање канцеларије Повереника у Крагујевцу;

- Трећи састанак Координационог тела за спровођење АП 23 је одржан 29.11.2021. године. На састанку је била помоћник генералног секретара. Кроз механизам раног упозоравања на састанку су разматране активности које касне и које доспевају у IV кварталу 2021. године;
- Дана 2.12.2021.године повереник и Заменица Повереника са сарадницима примили су представнике цивилног друштва, SHARE фондацију, Партнере Србије, АТИНА, Да се зна, А11 Иницијативу, поводом израде нове Стратегије заштите података о личности за период од 2022. до 2029. године. Повереник је упознао присутне са досадашњим радом на полазним основама и предузетим активностима Радне групе на изради Стратегије, у којој повереник и заменица учествују као чланови. Представници цивилног друштва су упознали повереника са својом праксом и проблемима са којима се суочавају у области заштите података о личности уз молбу да то буде узето приликом израде Стратегије;
- Представник Повереника је 2.12.2021. године учествовао на састанку који је одржан са представницима Удружења оболелих од лимфома „ЛИПА“ на тему геномског профилисања;
- Дана 8.12.2021.године повереник и Заменица Повереника са сарадницима примили су представнике Канцеларије ОЕБС за демократске институције и људска права (ODIHR), који спроводе процену потребе посматрања избора. Повереник је са аспекта својих надлежности указао да се у предизборним активностима повећава број захтева за слободан приступ информацијама упућених органима јавне власти и да се грађани чешће обраћају указујући на повреду њихових права у области заштите података о личности. Повереник у том периоду кроз саопштења и медијска гостовања указује на права и обавезе, изборних актера као и самих грађана, проистекле приликом обраде података о личности бирача;
- Повереник и Заменица Повереника су 13.12.2021. године имали састанак са градоначелником Ваљева поводом представљања рада Повереника и подизања свести грађана о правима које штити Повереник;
- Повереник и Заменица Повереника су 15.12.2021. године са сарадницима учествовали на скупу Програма Нова писменост који партнерски спроводе Америчка агенција за међународни развој (USAID) и фондација Propulsion и Удружење за усклађеност у пословању (Corporate Compliance Association);
- Повереник је 17.12.2021.године примио представнике Министарства здравља поводом рада на апликацији Е-здравље, која ће садржати осетљиве податке о личности;
- Представници Повереника су од 20. до 21.12.2021. године учествовали на 54. састанку Бироа Саветодавног комитета Конвенције 108 која је одржана путем видео конференције. На седници су, између осталог, разматрани нацрти следећих докумената: Механизам евалуације и праћења према Конвенцији 108+; Смернице о дигиталном идентитету; Смернице о импликацијама Механизма за размену података за спречавање прања новца/сузбијање финансирања тероризма и пореске сврхе на заштиту података. У вези са уговорним клаузулама у контексту прекограничног протока података и сарадње, предложена је израда нацрта модела уговора који ће бити разматран на следећем састанку;

- Повереник и Заменица Повереника су 30.12.2021. године имали састанак са директором Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на тему обраде личних података.

4.1.3. Пројектна сарадња

- Служба Повереника је 6.4.2021. године одржала online састанак са представницима Мисије ОЕБС у Србији. Циљ састанка било је дефинисање задатака и временског оквира организовања кампање за унапређење свести грађана о заштити података о личности, односно реализација активности из пете фазе пројекта „Консолидовање процеса демократизације у сектору безбедности у Републици Србији” који спроводи Мисија ОЕБС-а у Србији уз финансијску подршку Владе Шведске;
- Служба Повереника је 9.4.2021. године одржала online састанак са представницима Пројекта за одговорну власт Агенције САД за међународни развој (USAID GAI) на тему наставка сарадње поводом даљег одржавања обука из области заштите података о личности и области слободног приступа информацијама од јавног значаја;
- Служба Повереника је 12.4.2021. године одржала online састанак са представницима UNDP. На састанку се разматрао концепт пројекта који је UNDP припремио на основу претходно идентификованих потреба Повереника, а у оквиру кога би UNDP потраживао ресурсе за подршку Службе Повереника. Након изнетих опсервација представника Службе Повереника, представници УНДП су нотирали сугестије како би их инкорпорирали у финалну верзију пројекта;
- Служба Повереника је 22.4.2021. године одржала је online састанак представницима Пројекта за одговорну власт (USAID GAI) и њиховим графичким дизајнерима. Састанак је био подељен у две фазе: прва фаза- одабир ликова за даљу израду видео анимације, друга фаза-одабир логоа Повереника;
- Мисија ОЕБС у Србији је 12.5.2021. године одржала online први координациони састанак о спровођењу активности у оквиру пројекта „**Консолидовање процеса демократизације у сектору безбедности у Републици Србији**“ - пета фаза. Један од главних циљева пројекта је допринос демократизацији односа између грађана и власти у домену безбедности у Републици Србији. Из Службе Повереника ефекте пројектних активности је представио начелник Одељења за извештавање и подршку;
- Служба Повереника је 20.5.2021. године одржала online састанак са представницима **Пројекта за одговорну власт Агенције САД за међународни развој (USAID GAI).** На састанку су размотрене четири теме заједничке сарадње: видео анимација; лого Повереника ; обуке које ће до краја године бити организоване на тему заштите података о личности и форум на тему „*Приступ информацијама у односу на заштиту животне средине*“ који је планиран у другој половини јуна. Постигнути су договори за предстојеће активности;
- Служба Повереника је 25.5.2021. године одржала, online састанак са представницима UNDP-а и Канцеларије за ИТ и еУправу. Главна тема састанка била је потенцијална сарадња и пружање услуга дизајнирања и постављања нове интернет странице Повереника;

- Дана 2.6.2021. године, у оквиру **Пројекта за одговорну власт Агенције САД за међународни развој (USAID GAI)** одржан је online састанак са представницима Фармацеутске коморе Београд. Циљ састанка био је договор око одржавања планиране обуке на тему заштите података о личности;
- Дана 4. јуна 2021. године са представницима УНДП-а је одржан састанак у вези са предлогом израде интернет странце Повереника;
- У оквиру **Пројекта за одговорну власт Агенције САД за међународни развој (USAID GAI)** 11.6.2021. године одржан је састанак у вези са израдом предстојеће анализе интернет странице Повереника;
- У оквиру **Пројекта за одговорну власт Агенције САД за међународни развој (USAID GAI)** 25.6.2021. године одржан је online Форум о слободном приступу информацијама од јавног значаја „Информације о заштити животне средине – колико је тешко доћи до њих“. Циљ Форума је да се укаже на значај и права на слободан приступ информацијама од јавног значаја у области заштите животне средине;
- У оквиру реализације ОЕБС пројекта „Консолидовање процеса демократизације у сектору безбедности“ 6.7.2021. године одржан је састанак са представницима Мисије ОЕБС-а у Србији и представницима агенције „Communis“ на тему истраживања јавног мњења о ставовима грађана о приватности. Циљ састанка било је упознавање свих лица која ће бити ангажовани на овом пројекту и размена првих идеја које се тичу медијске кампање. Дана 23. јула 2021. године агенција „Communis“ доставила Поверенику предлог Креативног концепта кампање (кровна идеја, поруке, реализација);
- У оквиру **Пројекта за одговорну власт Агенције САД за међународни развој (USAID GAI)** 27.7.2021. године представљена је Анализа интернет странице Повереника (Процена сајта Повереника: резултати анализе и препоруке);
- Дана 30.9.2021. године Пројекат за одговорну власт Америчке агенције за међународни развој (USAID GAI) и Повереник организовали су Форум о слободном приступу информацијама од јавног значаја „Доступност информација из јавнотужилачких и судских поступака“ са циљем да се ближе објасни јавности које информације грађани на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја могу добити у судским поступцима;
- У оквиру Пројекта за одговорну власт Америчке агенције за међународни развој (USAID GAI) у циљу промовисања Повереника финализирана су два анимирана видеа у вези са правом на приступ информацијама од јавног значаја и правом на заштиту података о личности;
- У оквиру Пројекта за одговорну власт Америчке агенције за међународни развој (USAID GAI) у циљу промовисања Повереника спроведена је од 7. до 21.12.2021. године кампања промовисања два анимирана филма у вези са правом на приступ информацијама од јавног значаја и правом на заштиту података о личности;
- Меморандум о сарадњи између Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и фондације Propulsion фонд о сарадњи у спровођењу пројектних активности усмерених ка развоју и унапређењу медијске и

информационе писмености у Републици Србији за 2021-2024. годину потписан је 15.12.2021. године;

4.1.4. Догађаји

- У оквиру Недеље приватности, од 25. до 29.1.2021. године која је организована у оквиру заједничког пројекта више организација цивилног друштва **„Сачувај приватност – одупри се притиску“** представници службе Повереника учествовали су у следећим online панелима“: судска заштита приватности грађана Србије; обрада података о личности за време пандемије и у сусрет новом Закону о социјалној карти. У средишту дискусија била су актуелна питања и проблеми у вези са приватношћу грађана Србије, пре свега у односу на примену правног оквира заштите података о личности;
- Повереник је 8.2.2021. године посетио Скупштину Аутономне покрајине Војводине и састао се са генералним секретаром Скупштине АП Војводине и помоћником генералног секретара Скупштине АП Војводине. Тема разговора биле су предстојеће измене и допуне Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Посебан акценат у разговору стављен је на предлог да се изменама Закона омогући формирање организационих јединица Службе Повереника ван седишта, од којих би једна таква организациона јединица била оформљена и у Новом Саду;
- Повереник је 15.2.2021. године говорио о изради нацрта измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, нагласивши да су основне промене које се очекују од предстојећих законских измена значајно унапређење права грађана на обавештеност и лакше долажење до информација;
- Повереник и његови сарадници су 1.3.2021. године присуствовали представљању презентације софтверског решења „ЗПЛ Алат“ који су развили представници Привредне коморе Србије у сарадњи са партнерима. „ЗПЛ Алат“ је платформа за заштиту података о личности намењена континуираном управљању подацима о личности, процесима у којима се подаци о личности обрађују унутар организације, као и праћењу и усаглашавању са Законом о заштити података о личности;
- Повереник је 16.3.2021. године са сарадницима присуствовао седници Одбора за културу и информисање Народне скупштине РС, на чијем дневном реду је било разматрање Предлога одлуке о избору заменика Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности - за заштиту података о личности, као и разговор са кандидатом за заменика Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности;
- Представници Повереника су 16.3.2021. године присуствовали презентацији пилот пројекта који спроводи Канцеларија за информационе технологије и електронску управу у сарадњи са Удружењем банака Србије. Овај пилот пројекат има за циљ да омогући е-услугу којом ће се подаци који се налазе у базама државних органа ставити на располагање грађанима;
- Повереник је са сарадницима присуствовао Четвртој седници Првог редовног заседања Народне скупштине у Дванаестом сазиву, а на дневном реду је био избор заменика Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о

личности – за заштиту података о личности. За заменика повереника изабрана је Сања Унковић, дана 25.3.2021. године;

- Дана 7.4.2021. године Повереник је присуствовао обележавању 50. годишњице Светског конгреса Рома;
- Дана 8.4.2021. године Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности свечано су уручени сертификати стандарда ISO/IEC 27001:2013 (Information Security Management System) и ISO/IEC 27701:2019 (Privacy Information Management System, скр.PIMS), од стране директора „*Quality Austria Center*“;
- Саветница Повереника је 14.4.2021. године присуствовала вебинару који је организовао Комитет правника за људска права–ЈУКОМ и Београдски центар за људска права на тему дискусије о Нацрту закона о Заштитнику грађана;
- Представник Повереника је 23.4.2021. године присуствовао догађају који је организовало Министарство културе и информисања Републике Србије заједно са УНЕСКО-ом, уз партнерску подршку Европске комисије и Шведске: „Медијски и информационо писмени грађани: Размишљајте критички, кликните мудро“;
- Дана 27.4.2021. године Повереник је гласао за чланове ICIC извршног комитета;
- Саветница Повереника је 27.4.2021. године присуствовала догађају који је организовало Удружење осигураваача Србије на тему Годину дана пандемије – нови ризици у осигурању;
- Повереник је 29.4.2021. године присуствовао јавном слушању „Промене устава Републике Србије у области правосуђа“ на позив Председнице Одбора за уставна питања и законодавство;
- Дана 3.5.2021. године Повереник је честитао Светски дан слободе медија и позвао све органе власти да поштују слободу медија и изражавања и њихово право на приступ информацијама од јавног значаја. Повереник указује да органи власти морају да транспарентно и благовремено објављују информације којима располажу;
- Повереник је 7.5.2021. године присуствовао догађају поводом обележавања десете годишњице Конвенције Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици - Истамбулске конвенције;
- Повереник је на позив шефа Делегације Европске уније у Републици Србији, Дана 8.5.2021. године присуствовао свечаном пријему поводом прославе Дана Европе;
- Саветница Повереника је 18.5.2021. године присуствовала догађају у организацији Коалиције ПрЕУговор на тему Online представљања ПрЕУговор Аларм извештаја о стању владавине права у Србији;
- Повереник и декан Факултета безбедности Универзитета у Београду су 24.5.2021. године уручили сертификате првој генерацији студената, који су завршили кратак програм студија „Обука менаџера за заштиту података о личности“. Кратак програм студија је јединствен образовни програм у Србији који омогућава стручно оспособљавање лица за заштиту података о личности, у складу са прописима и међународним и домаћим стандардима, након чега студенти добијају звање менаџера заштите података о личности;
- Дана 10.6.2021.године Повереник је изабран за члана организационог комитета иницијативе Светске банке за унапређење транспарентности и одговорност у Србији,

а помоћница генералног секретара за приступ информацијама од јавног значаја за његовог заменика;

- Саветница Повереника присуствовала је 28.6.2021. године Округлом столу на тему – Стогодишњица усвајања Видовданског Устава у организацији Правног факултета УНИОН- Универзитета Унион;
- Повереник и Заменица Повереника су 6.7.2021. године примили у посету новоименованог амбасадора Краљевине Холандије, и вишег саветника за владавину права у амбасади Краљевине Холандије. На састанку је повереник упознао амбасадора са организацијом и радом Службе Повереника са посебним освртом на два људска права из области деловања Повереника и акцентом на нормативне промене у овим областима, а нарочито у области слободног приступа информацијама од јавног значаја;
- Повереник и Генерални секретар су 15.7.2021. године посетили Факултет политичких наука Универзитета у Београду где су са деканом разговарали о успостављању сарадње посебно у области слободног приступа информацијама од јавног значаја;
- Саветница Повереника је 15.7.2021. године присуствовала Десетој седници Савета за праћење примене препорука УН за људска права у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог
- Повереник је 4.8.2021. године присуствовао обележавању Дана сећања на страдале и избегле Србе у хрватској акцији Олуја, Бусије;
- Повереник је 15.9.2021. године присуствовао обележавању Дана српског јединства, слободе и националне заставе;
- Представник Повереника је 17.9.2021. године присуствовао једанаестом јавном слушању „Промене Устава Републике Србије у области правосуђа“, које се одржало у Дому Народне скупштине Републике Србије;
- Представник Повереника присуствовао је 22.9.2021. године програму Културног центра Београда, у организацији удружења Лицеј и Музеја одбране река Старе планине (неформални савез уметника, научника, хуманиста и активиста) Конференција за медије, Пројекција филма „Реке жедне слободе“, ауторке Драгане Божиновић и Трибина „Људи који чине разлику“;
- Представник Повереника присуствовао је 29.9.2021. године Седници Савета за праћење примене препорука УН за људска права у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог;
- Представници Повереника 6.10.2021. године пратили су, преко *Zoom* апликације, представљање приручника о примени концепта људских права у планирању и изради и примени закона у организацији Министарства за европске интеграције;
- Дана 15.10.2021. године одржано је званично потписивање Споразума о сарадњи у пружању подршке јавне управе високошколским установама у образовном процесу Повереника са Правним факултетом у Београду преко *Zoom* платформе;
- Повереник је 4.11.2021. године учествовао на отварању Првог сајма студентске стручне праксе у јавној управи 2021/2022. године, који се одржава онлајн, на посебно дизајнираној дигиталној платформи, у виртуелном простору Палате Србија. Повереник је представио рад своје институције и позвао све студенте,

заинтересоване за рад у јавној управи, да обаве стручну праксу код Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података личности. Он је истакао да је студентска стручна пракса у Служби Повереника јединствена прилика да се студенти упознају са радом једног независног државног органа који се бави заштитом људских права на обавештеност, односно приступ информацијама од јавног значаја у поседу органа власти и права на заштиту података о личности;

- Представник Повереника је 18.11.2021. године учествовао на представљању најновијег Аларм - независни полугодишњи извештај о напретку Србије у кластеру 1 (Основе), са фокусом на политичким критеријумима и поглављима 23 (Правосуђе и основна права) и 24 (Правда, слобода и безбедност) приступних преговора са Европском унијом у организацији Коалиције прЕУговор;
- Представник Повереника је 9. 12. 2021. године учествовао на онлајн панел дискусији у организацији Универзитета Пасау из Немачке под називом „Закони о заштити података о личности на Западном Балкану: Причајмо о адекватности“. На дискусији су, поред представника овог универзитета учествовали представник Share фондације и Немачке привредне коморе;
- Дана 9.12.2021. године Саветница Повереника присуствовала је уручењу награда „Витез позива“ у организацији Удружења лиге експерата „LEX“;
- Представник Повереника је 10.12.2021. године учествовао на online радионици у организацији ICIC: „The Right of Access to Information and its use by Vulnerable Groups“;
- Саветница Повереника је 15.12.2021. године присуствовала јавној трибини „Да ли лично познајемо неку особу која је жртва породичног насиља и да ли бисмо се лично умешали и предузели кораке да помогнемо“ у организацији Удружења жртава насиља ХАЈ’Р и Центра за унапређење друштва уз подршку Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог;
- Дана 15.12.2021.године на скупу под називом „Лидери одговорног и часног пословања“ потписан је Меморандум о сарадњи између повереник и организације *Propulsion* у оквиру програма „Нова писменост“, који спроводе у партнерству са Америчком организацијом за међународни развој (*USAID*). Организацију скупа подржало је и Удружење за усклађеност у пословању (*Corporate Compliance Association*). Циљ сарадње је развој и унапређење медијске и дигиталне писмености, као и одговорности привредних субјеката у креирању сигурнијег пословног амбијента, како за привреду тако и за грађане. Повереник је поводом израде нове Стратегије заштите података о личности за период од 2022. до 2029. године нагласио да ће се са овим документом уредити права и одговорности свих актера у заштити података о личности и тиме унапредити остваривање овог права, како у реалном тако и у онлајн окружењу;
- Представник Повереника учествовао је 16.12.2021. године на вебинару „From Slovenia to France: Vouloir, c’est pouvoir“ у организацији Центра за Европске политике;
- Дана 20. и 21.12.2021. године вишечлана делегација Повереника, на челу са повереником и замеником повереника учествовали су на другој радионици Радне групе за припрему Стратегије заштите података о личности на Палићу. На овој

радионици разматрани су визија, општи и посебни циљеви и мере које треба да обухвати Стратегија;

- Представник Повереника присуствовао је панел дискусији “Јавне тајне о јавном здрављу”, 21. децембар 2021. године у организацији Партнера за демократске промене Србија;
- Представник Повереника је 21.12.2021. године учествовао на Округлом столу на тему увођења Амбер алерт система за потрагу за несталом децом у Србији у организацији Амбасада САД;
- Дана 23.12.2021. године повереник је у библиотеци Дома Народне скупштине на 31. седници Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу Скупштине присуствовао разматрању извештаја Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности;
- Дана 29.12.2021. године на Шеснаестој седници Другог редовног заседања Народне скупштине у 2021.години у Дванаестом сазиву, повереник и Заменица Повереника присуствовали су усвајању Извештаја о раду Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2020. годину;
- Народна скупштина Републике Србије је на Деветој посебној седници у Дванаестом сазиву, одржаној 29.12.2021. године, усвојила Закључак поводом разматрања [Извештаја о раду Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2020. годину](#), који је Повереник поднео Народној скупштини Републике Србије 22.03.2021. године.

4.1.5. Именовање представника иностраних компанија

Током 2020. године, Повереник је примио писмене одлуке о именовању представника у складу за ЗЗПЛ од следећих компанија:

Табела 11. - Представници руковооца/обрађивача који немају седиште у Републици Србији

Oath Inc (компанија у саставу <i>Verizon Communications</i> групе) са седиштем у САД, чије пословање укључује портфолио дигиталних платформи производа и услуга под брендом <i>Yahoo</i>	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија <i>Karanović & Partners</i> , са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Oath Inc.</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Yandex LLC , са седиштем у Русији	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Живковић Самарџић, са седиштем у Македонској 30, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Yandex LLC</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом

	података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
AiCure LLC , са седиштем у Њујорку, САД	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија СОГ/Самарцић Орешки Грабовић, са седиштем у Кондиној 13, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>AiCure LLC</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Spotify AB , са седиштем у Стокхолму, Шведска	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Karanović & Partners, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Spotify AB</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
CORVUS INFO д.о.о. , са седиштем у Загребу, Хрватска	Представник ове компаније за Републику Србију је адвокат Наташа Пепић, zastitnik@kimtec.rs . У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>CORVUS INFO д.о.о.</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Proxima Beta Pte. LTD , са седиштем у Сингапуру	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Karanović & Partners са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Proxima Beta Pte. LTD</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
WeChat International Pte. LTD , са седиштем у Сингапуру	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Karanović & Partners са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>WeChat International Pte. LTD</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Acer Sales International SA , са седиштем у Швајцарској	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Моравчевић, Војновић партнери са седиштем у Булевару војводе Бојовића 6-8, Београд. У складу са законом, овом

	представнику се, уз компанију <i>Acer Sales International SA</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Wizz Air Hungary Airlines Limited , са седиштем у Будимпешти, Мађарска	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је адвокат Игор В. Денчић са седиштем на Теразије 8, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Wizz Air Hungary Airlines Limited</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Upwork Inc , са седиштем у Сједињеним Америчким Државама	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Адвокатска канцеларија <i>Karanović & Partners</i> са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Upwork Inc</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
SA Coca-Cola Services N.V (компанија је чланица групе The Coca-Cola Company и руковалац је подацима који се у Републици Србији обрађују путем апликације за паметне уређаје Coca-Cola App, која корисницима нуди различите забавне садржаје) са седиштем у Бриселу	Представник ове компаније за Републику Србију је адвокат Ивана Ружичић из Адвокатске канцеларије <i>PR Legal</i> , са седиштем у Београду, Студентски трг 10/4. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>SA Coca-Cola Services N.V.</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Sharkmob AB , са седиштем у Шведској,	Представник ове компаније за Републику Србију је Адвокатска канцеларија <i>Karanović&Partners</i> , са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Sharkmob AB</i> , односно уместо ње, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Ariston Thermo Croatia doo , са седиштем у Загребу, Република Хрватска	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Адвокатско ортачко друштво Јанковић Поповић Митић, са седиштем у улици Палмотићева 16а, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Ariston Thermo Croatia doo</i> , односно уместо њега, Повереник или друго лице може обратити у

	погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Stunlock Studios AB , са седиштем у Шведској	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Karanović & Partners, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Stunlock Studios AB</i> , односно уместо њега, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
La Prairie Group AG , са седиштем у Швајцарској	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Адвокатска канцеларија Karanović & Partners, са седиштем у Ул. Ресавска 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>La Prairie Group AG</i> , односно уместо њега, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Orsay GmbH , са седиштем у Немачкој	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је Ордисер д.о.о. са седиштем у Јурија Гагарина 16, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Orsay GmbH</i> , односно уместо њега, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.
Pirelli Tyre S.p.A. , са седиштем у Италији	Представник овог привредног друштва за Републику Србију је адвокатска канцеларија Karanović & Partners, са седиштем у улици Ресавска број 23, Београд. У складу са законом, овом представнику се, уз компанију <i>Pirelli Tyre S.p.A.</i> , односно уместо њега, Повереник или друго лице може обратити у погледу свих питања у вези са обрадом података о личности, а у циљу обезбеђивања поштовања одредби овог закона.

4.1.6. Активности Повереника на афирмисању права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности

Повереник је током 2021. године организовао и реализовао велики број обука из области заштите података о личности и из области слободног приступа информацијама од јавног значаја. Поред обука које је организовао и реализовао Повереник, било самостално било у суорганизацији са другим институцијама, обуке из права које штити Повереник спроводе се у континуитету и у организацији Националне академије за јавну управу, за

потребе јавних службеника. На овим обукама, у улози предавача, поред других предавача, учествују и представници Повереника.

Осим ових обука, као вид континуиране едукације, Повереник је током 2020/2021. године реализовао кратки програм студија под називом „Обука менаџера за заштиту података о личности“ са циљем стручног оспособљавања и обуке лица за обављање послова заштите података о личности. Овај програм реализује се на основу Споразума Повереника и Факултета безбедности Универзитета у Београду о дуготрајној образовној, научној, техничкој и пословној сарадњи у области школовања кадрова задужених за обраду и заштиту података о личности. Као предавачи на предметима у оквиру овог програма учествовали су и повереник, генерални секретар службе Повереника и помоћник генералног секретара сектора за надзор.

У жељи да прошири и унапреди знања из права које Повереник штити, током 2021. године преговарано је и са Факултетом политичких наука Универзитета у Београду и Правним факултетом Универзитета у Крагујевцу о успостављању сличних кратких програма студија у наредним годинама. Такође, у организацији Министарства државне управе и локалне самоуправе иницирано је потписивање споразума између високошколских установа и одабраних органа јавне власти ради реализације студентске стручне праксе. Повереник је, у оквиру овог пројекта, потписао споразум са Правним факултетом Универзитета у Београду те се у школској 2021/2022. години очекује реализација овог споразума.

Обуке које је одржао Повереник су:

- Представник Повереника је одржао обуку 18.2.2021. године на тему: „Упознавање са регулативом о заштити података о личности, практични савети у контексту процеса истраживања људских права“, обука је одржана у сарадњи са Иницијативом младих за људска права;
- Представница Повереника је одржала обуку 19.2.2021. године на тему: „Развој механизма приступа информацијама од јавног значаја“, обука је одржана у сарадњи са Иницијативом младих за људска права;
- Представница Повереника је одржала обуку 26.2.2021. године на тему: „Заштита података о личности – Злоупотреба друштвених мрежа“, обука је одржана у сарадњи са Студентским центром за регионалну сарадњу;
- Служба Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности одржала је 7. и 8. априла 2021. године *online* обуку на тему „Примена Закона о заштити података о личности“, путем *Zoom* апликације. Обуци су присуствовали представници јавних предузећа, других органа и институција, као и судије, адвокати, и представници привредног сектора;
- На стручној пракси код Повереника, присуствовала је седма генерација студената Правног факултета Универзитета у Београду, у периоду од 19.4 до 29.4.2021. године. Студенти су током двонедељне праксе, која је због епидемиолошке ситуације одржана у виду вебинара, били у прилици да се ближе упознају са радом Повереника, његовим надлежностима, прописима и праксом поступања, у областима слободног приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности;

- Дана 22.4.2021. године, помоћник генералног секретара одржао вебинар Удружењу финансијских директора Србије на тему „Примена Закона о заштити података о личности“;
- Дана 26.4.2021. године, представник Повереника одржао *online* вебинар Студентском клубу Правног факултета у Београду;
- Дана 1., 8., 15., 22. и 29.6.2021. године помоћник генералног секретара одржао *online* вебинар новинарима у организацији – ОЕБС-а и Share фондације;
- Дана 7.6.2021. године, помоћник генералног секретара одржао је вебинар – Повереник и УСАИД;
- Дана 10.6.2021. године, представник Службе Повереника одржао је *online* обуку Удружењу професионалних управника Београда на тему „Примена Закона о заштити података о личности“;
- Дана 16. и 17.6.2021. године представници Службе Повереника одржали су *online* вебинар на тему „Заштите података о личности“ обука је била намењена лицима за заштиту података о личности, која ће те послове и обављати;
- Дана 3., 10. и 17.6.2021. године представник Службе Повереника је одржао три једнодневне обуке на тему „Организовање права о доступности информација од јавног значаја“. Обуке су реализоване као вид сарадње Повереника и Сталне конференције градова и општина (СКГО) у оквиру пројекта СКГО „Унапређење доброг управљања на локалном нивоу“ који се спроводи кроз Програм „Подршка Владе Швајцарске развоју општина кроз унапређење доброг управљање и социјалне укључености – SwissPRO у реализацији Канцеларије UN за пројектне услуге (UNOPS.);
- Дана 21.6.2021. године помоћник генералног секретара одржао је вебинар намењен државним службеницима Министарства просвете на тему „Примена Закона о заштити података о личности“;
- Дана 25.6.2021. године представник Службе Повереника је одржао обуку на тему „Како до информација од јавног значаја?“ у оквиру пројекта „Дивилно друштво за приступање Србије Европској унији“ који реализује Београдска отворена школа, уз подршку амбасаде Шведске у Београду;
- Дана 29.6.2021. године Повереник и помоћница генералног секретара угостили су групу младих, у оквиру програма „Како да истражујем и извештавам о стању људских права“, испред Иницијативе младих за људска права, трећу годину заредом.
- Дана 13.7.2021. године Повереник је организовао је обуку за лица овлашћена за поступање по захтевима за приступ информацијама у организационим јединицама Министарства здравља. Обука је имала за циљ да запослени у Министарству стекну, односно надограде постојећа знања о примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и да се ближе упознају са радом институције Повереника;
- Дана 1.9.2021. године Служба Повереника је одржала завршну обуку полазницима програма Иницијативе младих за људска права у оквиру програма „Како да истражујем и извештавам о стању људских права“;
- Дана 12.10.2021. године Пројекат за одговорну власт Америчке агенције за међународни развој (USAID GAI) и Повереник организовали су, у сарадњи са

Фармацеутском комором Србије, организовали виртуелну обуку за примену Закона о заштити података о личности (ЗЗПЛ). Циљ те обуке је био да учесници (представници апотекарских установа и самосталних приватних апотека) стекну нова и дограде постојећа знања о праву на заштиту података о личности и да се ближе упознају са обавезама које у складу са ЗЗПЛ имају руковооци и обрађивачи података о личности;

- Дана 15.10.2021. године Служба Повереника је одржала обуку из области слободног приступа информацијама од јавног значаја за запослене у оранима покрајинске управе. Циљ Форума је да се ближе објасни јавности која су то њихова права код ове врсте поступака. На обуци је посебно указано на најчешће грешке органа приликом поступања по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, као и на новине предвиђене Предлогом закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који се налази у скупштинској процедури. Посебна пажња посвећена је условима за ограничење права на приступ информацијама због повреде права на приватност и заштиту података о личности, уз предочавање карактеристичних примера из праксе Повереника;
- Дана 19.10.2021. године помоћник генералног секретара одржао обуку на тему „Примена Закона о заштити података о личности представницима Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на семинару одржаном на Старој планини;
- Дана 21.10.2021. године помоћник генералног секретара одржао обуку на тему „Примена Закона о заштити података о личности представницима Покрајинске владе на семинару одржаном у Новом Саду;
- Дана 24.11.2021. године Служба Повереника одржала је онлајн предавање студентским организацијама са Правног факултета Универзитета у Београду, Студентској организацији за међународну сарадњу и Клубу за друштвене односе, како би им представили рад самосталног и независног државног органа и два права које он штити;
- Дана 30.11.2021. године помоћница генералног секретара одржала је *online* вебинар на тему „Измене и допуне Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја“ у организацији Националне академије за јавну управу, за потребе јавних службеника;
- 8. и 9.12.2021. године Служба Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности одржала је онлајн обуку на тему „Примена Закона о заштити података о личности“ свим заинтересованим лицима која су се обратила са захтевом.

4.2. МЕЂУНАРОДНА И РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

Повереник је у 2021. години наставио да остварује успешну сарадњу са међународним организацијама и форумима (Савет Европе, пре свега Саветодавни Комитет

Конвенције 108, Међународна конференција повереника за информације (ICIC)¹¹³ Глобална скупштина приватности (GPA)¹¹⁴, Европски одбора за заштиту података (EDPB)¹¹⁵; Међународна радна група за заштиту података у технологији (IWGDPT)¹¹⁶; УНЕСКО, са представницима међународних институција, као што је посланик Европског парламента, Повереник за заштиту података о личности у Евроцаст-у, као и са представништвима међународних или транснационалних организација у Србији (ОЕБС, Делегација Европске уније у Републици Србији, Канцеларија Савета Европе у Београду, USAID Пројекат за одговорну власт).

Повереник је посебно сарађивао и са надлежним институцијама из региона и са простора бивше Југославије, у области заштите података о личности и у области слободног приступа информацијама од јавног значаја, као што су Initiative 2017¹¹⁷; и Иницијатива 2020¹¹⁸.

Представници Повереника су учествовали на следећим међународним и регионалним скуповима, као и састанцима, посвећеним слободном приступу информацијама и заштити података о личности, и то:

- У оквиру међународне сарадње Савету Европе, 19.1.2021. године послата информација о начину обележавања Дана заштите података о личности у 2021. години у Републици Србији;
- Саветодавном комитету Конвенције 108 21.1.2021. године је послата сагласност на нацрт Декларације Комитета министара о потреби интензивирања напора у циљу поштовања и заштите приватности деце у дигиталном окружењу (*Declaration of the Committee of Ministers on the need to intensify efforts to respect and protect children's privacy in the digital environment*) који је заједнички припремљен са Извршним комитетом за права детета (CDENF);
- Саветодавном комитету Конвенције 108 25.1.2021. године је послата сагласност на нацрт Водича о препознавању лица (*Guidelines on Facial Recognition*);
- Дана 28.1.2021. године пропраћене активности Савета Европе у оквиру обележавања Дана заштите података о личности и 40 - годишњице Конвенције 108 (*European Data protection Day 2021 – Transborder Transfers – 40th Anniversary Convention 108*);
- 25. састанак Управне радне групе Међународне конференције повереника за информације – *ICIC Governance Working Group (GWG)* путем видео конференцијске везе је одржан 10. 2.2021. године;
- Повереник је одржао састанак, 11. 2.2021. године са Viola von Cramon, послаником у Европском парламенту;

¹¹³ International Conference of Information Commissioners

¹¹⁴ Global Privacy Assembly и

¹¹⁵ European Data Protection Board

¹¹⁶ International Working Group on Data Protection in Technology

¹¹⁷ Групу „Иницијатива 2017“ чине надзорни органи за заштиту података о личности Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Косова, Северне Македоније, Словеније и Србије

¹¹⁸ Регионална Конференција Иницијативе 2020, окупља независне органе из земаља региона које се баве заштитом права на приступ информацијама

- Повереник је 17.2.2021. године обавестио Секретаријат да је сагласан са Нацртом меморандума о разумевању између ICIC-а и IOI (Међународног института омбудсмана);
- Повереник је путем видео конференцијске везе 22. 2. 2021. године одржао састанак са повереником за заштиту података о личности у Евроцаст-у, *Dian-om Alonso Blas*;
- Повереник је 25.2.2021. године одржао састанак са амбасадором Савезне Републике Немачке *Thomas-ом Schieb-ом*;
- Представница Повереника пратила је 46. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података (EDPB) која је одржана путем видео конференције 9.3.2021. године;
- Представници Повереника учествовали на 67. састанку Међународне радне група за заштиту података у технологији (IWGDPT) који је одржан путем видео конференције 24.3.2021. године;
- Представница Повереника је учествовала на 52. састанку Бироа Комитета Конвенције 108 који је одржан путем видео конференције од 24-26.3.2021. године;
- Представница Повереника пратила је ванредну 47. пленарну седницу Европског одбора за заштиту података (EDPB) која је одржана путем видео конференције 30-31.3.2021. године;
- Дана 19.4.2021. године UNESCO је одржао online сесију „Клиника за Анкету о приступу јавности информацијама за 2021. годину“;
- На 42. конференцији Глобалне скупштине приватности (GPA) усвојена је Резолуција о технологији препознавања лица (FRT). У циљу промовисања принципа за употребу података о личности у технологији препознавања лица припремљен је упитник и послат свим члановима GPA. Повереник је доставио одговоре 22.4.2021. године;
- Дана 29.4.2021. године достављена UNESCO-у попуњена Анкета о приступу јавности информацијама за 2021. годину“;
- Дана 10.5.2021. године одржан је 26. састанак Управне радне групе Међународне конференције повереника за информације -ICIC (Governance Working Group - GWG) путем видео конференције. Састанку је присуствовала, помоћник генералног секретара. На састанку су објављени резултати избора нових чланова Извршног комитета ICIC-а (Мексико- председавајући, Чиле, Албанија, Јужна Африка, Кенија, Сједињене Америчке Државе и Бермуда);
- Европски одбор за заштиту података (EDPB) је 19.5.2021. године одржао 49. пленарну седницу коју је у одобреним сегментима за посматраче пратила помоћник генералног секретара Повереника;
- Дана 26.5.2021. године, у оквиру отворене сесије 12. међународне конференције ICIC 2021.године, одржан је први вебинар на тему „Транспарентност и поверење у време пандемије. Вебинар је пратила помоћник генералног секретара;
- Повереник је у организацији Повереника Републике Словеније учествовао на састанку „Initiative 2017 on-line meeting “ на тему заштите података о личности у доба COVID-19 28.5.2021. године;
- Дана 9. јуна 2021. године одржан је 27. састанак Управне радне групе Међународне конференције повереника за информације -ICIC (Governance Working Group - GWG)

путем видео конференције. Састанку је присуствовала помоћник генералног секретара;

- Европски одбор за заштиту података (EDPB) је 18.6. 2021. године одржао 50. пленарну седницу коју је у одобреним сегментима за посматраче пратила помоћник генералног секретара Повереника. EDPB и EDPS (Европски супервизор за заштиту података о личности) усвојили су заједничко мишљење о Предлогу уредбе Европске комисије којом се утврђују усклађена правила о вештачкој интелигенцији позивајући на општу забрану сваке употребе вештачке интелигенције за аутоматизовано препознавање људских својстава у јавно доступним просторима;
- У периоду од 23-24. јуна 2021. године одржана је 12. Међународна конференција - ICIC 2021 – затворена сесија за чланове и посматраче ICIC-а на којој су учествовали, повереник и два помоћника генералног секретара. На конференцији је инаугурисан Извршни комитет ICIC; извршен пренос надлежности ICIC секретаријата са секретаријата Канцеларије Комесара за информисање Велике Британије (ICO) на Секретаријат Националног института за транспарентност, приступ информацијама и заштити података о личности Мексика (INAI), односно председавајућег Извршног комитета;
- У периоду од 28-30. јуна 2021. године одржана је 41. пленарна седница Комитета Конвенције 108 на којој је учествовала помоћница генералног секретара;
- Дана 30. 6. 2021. године у оквиру отворених сесија 12. Међународне конференције - ICIC 2021 одржан је други вебинар на тему „Нејасне границе у приступу информацијама: унутрашњи послови и управљање јавним евиденцијама“. Вебинар је пратила помоћница генералног секретара;
- Одржани су онлајн састанци 1. и 8. јула 2021. године са представницима EUROJUST и представницима органа за заштиту података о личности Црне Горе, Албаније, Северне Македоније и Србије;
- Европски одбор за заштиту података (EDPB) је 7.7.2021. године одржао on line 51. пленарну седницу коју је у одобреним сегментима за посматраче пратила, помоћник генералног секретара;
- Дана 28.7.2021. године у оквиру отворених сесија 12. Међународне конференције - ICIC 2021 одржан је трећи вебинар на тему „Приватност и транспарентност у здравственим питањима“. Вебинар је пратила помоћница генералног секретара;
- Дана 19.8.2021 именовани су заменик и саветник представнице Републике Србије у Саветодавном комитету Конвенције Савета Европе за заштиту лица у односу на аутоматску обраду личних података;
- Представник Повереника је учествовао на 53. састанку Бироа Саветодавног комитета Конвенције 108 који је одржан путем видео конференције од 28-30.9.2021. године;
- У периоду од 3.-5. октобра 2021. године на Бледу, повереник и Заменица Повереника су учествовали на другој регионалној конференцији „Иницијатива 2020“, удружења које окупља независне органе из земаља региона које се баве заштитом права на приступ информацијама од јавног значаја;
- Представница Повереника је 13.10.2021. године учествовала на виртуелној 56. пленарној седници Европског одбора за заштиту података (EDPB) на којој је, између

осталог, EDPB усвојио коначну верзију Смерница о ограничењима права лица на које се подаци односе из члана 23. GDPR;

- Представница Повереника је учествовала на виртуелној 43. Конференцији Глобалне скупштине приватности (GPA) која је одржана од 18-21. октобра 2021. године. Домаћин Конференције је био Национални институт за транспарентност, приступ информацијама и заштити података о личности (INAI), Мексика;
- Представници Повереника су учествовали на виртуелној 42. Пленарној седници Саветодавног комитета Конвенције 108 која је одржана од 17-19. новембра 2021. године;
- Представници Повереника су 14.12.2021. године учествовали на виртуелној 58. пленарној седници Европског одбора за заштиту података (EDPB) на којој је, између осталог, EDPB усвојио коначну верзију Смерница о примерима у вези са обавештењима о повреди података.

4.3. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА И ПРИКАЗ АКТИВНОСТИ ПОВЕРЕНИКА У МЕДИЈИМА

Током 2021. године, као и претходних година, Повереник је интензивно сарађивао са медијима и удружењима новинара.

Од Повереника су изјаве тражили новинари агенција Танјуг, Бета и Фонет, дневних листова Данас, Политика, Блиц, Курир, Вечерње новости, *Financial Times*, Информер, недељника НИН, Време, Нови Магазин, Илустрована политика, *Diplomacy&Commerce*, француски часопис и портал *Usbek et Rica*, те других бројних медија попут: РТС, ЦИНС, КРИК, ТВ Н1, ТВ Нова С, ТВ Прва, ТВ Пинк, Истиномер, ТВ Студио Б, АЛ Џазира, РТВ Војводина, ТВ Хепи, ТВ *Euronews Srbija*, 24 седам, ТВ Вести, ТВ К1, РТВ Бор, ТВ Јефимија, *Financial Times*, Шведска телевизија, француска TV ARTE, BBC на српском језику, Телеграф, Е-капија, Радио Београду 1 и 2, Радио Београд 202, Радио 021, Радио Нови Сад, Радио Златоусти Српске православне епархије шумадијске у Крагујевцу као и других портала. Повереник је гостовао на следећим телевизијама са националном фреквенцијом: РТС, ТВ Пинк, ТВ Прва, ТВ Хепи, као и на РТВ и Радио Београду.

- Повереник је дана 2.1.2021. године за Бету говорио о увођењу камера са софтвером за препознавање лица у Београду и истакао да је потребно прво да се донесе закон о обради биометријских података или закон о видео надзору, којим би се систематизовали сви видови видео-надзора укључујући и биометријски;
- Представник Повереника је дана 12.1.2021.године дао изјаву за ТВ Нова С и емисију „Међу нама“, главна тема је била да су из базе "*Medigroup*" у јавност изашли здравствени картони пацијената, као и то да је канцеларија Повереника тим поводом покренула поступак надзора;
- Повереник је 20 и 21.1.2021. године за ТВ Јефимију и РТВ Бор, рекао да је у току рад на изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, као и да број жалби у области приступа информацијама од јавног значаја расте сваке године, што је пренешено и на другим регионалним телевизијама;

- Повереник је дана 21.1.2021. године за Бету и Данас говорио о најављеним изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; истичући и да је један од циљева нове Стратегије реформе јавне управе већа транспарентност рада органа власти, нагласио је да жели да ова институција у будућности омогући свима који траже информације да брже и лакше до њих дођу;
- У циљу промоције обележавања Дана заштите података о личности Повереник је гостовао 27.1.2021. године на телевизији Студио Б, Јутарњи програм, истог дана имао је гостовање на кабловској телевизији Нова С, у емисији Преглед дана, као и на Радио Београду 1. На сам дан догађаја повереник је гостовао у Јутарњем програму РТС 1, и имао уживо укључење у Јутарњи програм на телевизији N1. Помоћник генералног секретара, је, такође, имао медијска гостовања и то: на регионалној ТВ станици Ал Цазира, ТВ Хепи, Радио Београд 1 и 2, Радио 021, Информер, ТВ Прва у емисији 150 минута и за Инсајдер. На самом обележавању Дана био је присутан велики број новинарских редакција;
- Повереник је на Н1 истакао да је канцеларији Повереника одобрено повећање броја запослених и најавио ускоро конкурс, дана 28.1.2021. године;
- Представник Повереника је за РТС „Дневник“ говорио о безбедности података на друштвеним мрежама, а поводом опасних игара на друштвеним мрежама као и о могућим видовима контроле, дана 29.1.2021. године;
- Представник Повереника је за РТВ Војводина у емисији „Разгледница“ говорио о изазовима са којим се сусреће институција Повереника у примени Закона о заштити података о личности током пандемије, дана 1.2.2021. године;
- Повереник је дана 1.2.2021. године за „Данас“ говорио о обради здравствених података о личности у време пандемије и о изазовима у примени Закона о заштити података о личности;
- Представник Повереника је дана 4.2.2021. године дао изјаву за ТВ Пинк и емисију „Ново јутро“. Говорио је о приватности на интернету, као и о обавези глобалних и домаћих компанија да именују лице за заштиту података о личности, какве су санкције уколико то не ураде, каква је процедура уколико се грађанин осети оштећеним и жели да поднесе пријаву;
- Представник Повереника је 4.2.2021. године за „Телеграф“ говорио о раду службе Повереника током пандемије, великом броју захтева и питања којима су се обраћали грађани Служби Повереника у протеклом периоду, најчешће питања су била о обради података о личности које се тичу здравственог стања, као и правима и обавезама послодавца;
- Повереник је дана 6.2.2021. године за „Фонет“ говорио о ценама вакцина као информацији од јавног значаја, као и о томе да ли грађани по закону могу да знају цену вакцина;
- Представник Повереника је 9.2.2021. године за РТС „Београдска хроника“ говорио о издавању ковид пасоша, као и да ли је то у складу са Законом о заштити података о личности;
- Повереник је 9.2.2021. године за *Novosti.rs* говорио о томе да ли ветеринарске станице као органи јавне власти имају обавезу да поступају по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја;

- Повереник је 10.2.2021. године за ЦИНС - Центар за истраживачко новинарство Србије говорио о предстојећим изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, истичући проблеме у раду и примени актуелног закона, као и о очекивању од новог закона;
- Повереник је дана 10.2.2021. године за ТВ „Прва“ и емисију „150 минута“ говорио о приватности на интернету, прислушкивању телефона, као и да ли је надзор запослених путем апликација дозвољен или не, на основу Закона о заштити података о личности током епидемије;
- Повереник је 12.2.2021. године за *PTC1 Дневник* и портал *Nova.rs* и, говорио о покренутим прекршајним пријавама против више ветеринарских станица у Србији зато што нису одговорили на постављено питање тј. дали тражену информацију. Проблем је настао зато што власници ветеринарских станица нису знали да су органи власти које обухвата Закон о приступу информацијама од јавног значаја, те да су због тога дужни да одговоре и дају тражену информацију;
- Представник Повереника је 19.2.2021. године за РТС „Београдска хроника“ говорио о крађи личних података, као и о издавању ковид пасоша и да ли је то у складу са Законом о заштити података о личности;
- Повереник је у току марта 2021. године дао више изјава медијима са аспекта слободног приступа информацијама и заштите података о личности. Изјава за N1 5.3.2021. у виду деманта након објављене информације у једном дневном листу да је изрекао новчану казну градоначелнику Зорану Радојичићу због тога што није доставио информацију од јавног значаја, о цени споменика Стефана Немање у Београду, као и изјава 9.3.2021. поводом објављивања експлицитних садржаја на апликацији једне дневне новине. За Радио Београд је 12.3. говорио о томе зашто и ветеринарске станице као орган јавне власти имају обавезу да одговарају на представке грађана, на основу Закона о слободном приступу информацијама о јавном значају и да ли би изменама закона, могло да се промени та ставка за носиоце јавних овлашћења. Повереник је такође за РТС1 дао изјаву како да на основу Закона о заштити података о личности грађани спрече све учесталије позиве трговаца који нуде одређене здравствене услуге.
- Дана 5.4.2021. године представник Повереника је за ТВ Пинк и емисију „Ново јутро“, говорио о актуелној теми повреде података о личности на Фејсбуку, коме се обратити за помоћ и како се заштитити у тим ситуацијама, на исту тему је 8.4.2021. говорио за Куир;
- Дана 13.4.2021. године представник Повереника је за *PTC1 Дневник*, одговарао на питања да ли послодавац има правни основ да води евиденцију о вакцинацији запослених против корона вируса;
- Дана 15.4.2021. године Повереник је за ТВ Вести и емисију „Вести“ говорио о изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одговарајући и на актуелна питања у вези са епидемијом и вакцинацијом против ковида;
- Дана 17.4.2021. године представник Повереника је за K1 и емисију „Јутарњи програм“ говорио о евентуалној евиденцији педофила и регистру педофила на основу Закона о заштити података о личности;

- Дана 20.4.2021. године представник Повереника је за *РТС1 Трећи дневник*, говорио о томе да ли банке у Србији имају законски основ да личне податке корисника дају агенцијама за наплату потраживања;
- Дана 21.4.2021. године представник Повереника је за *Шведску националну телевизију*, говорио на тему постављених полицијских камера за видео надзор у Београду, као и о томе који је законски основ за постављање камера, и која је њихова намена;
- Дана 22.4.2021. године, Повереник је у *podcast-u* - Савеза студената Београда дао интервју на тему Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности;
- Дана 27.4.2021. године, представник Повереника је Financial Times-у дао интервју поводом иницијативе Smart Cities/Safe Cities;
- Дана 28.4.2021. године, представник Повереника је у *podcast-u* Cyberama 2 – на Youtube kanalu-Share foundation дао интервју на тему: „Цурења личних података у дигиталном простору“ - како долази до инцидента, ко све и како може да приступи овим базама, како се подаци могу злоупотребити, и како преузети контролу над сопственим подацима;
- Дана 29. и 30.4.2021. године Повереник је за *nedeljnik.rs* и ТВ Хепи у емисији „Телемастер“ представио Заменицу Повереника, годишњи извештај, препреке за остваривање два права, као и мера за отклањање препрека приказаних у извештају поднетом Народној скупштини;
- Дана 11.5.2021. године Повереник је за Радио „Златоусти“ Српске православне епархије шумадијске у Крагујевцу на тему паметних градова и видео надзора;
- У периоду 24-28.5.2021. године Повереник је говорио за РТС1, ТВ Хепи, N1, Нова С, ТВ Војводина, ТВ Студио Б, ТВ Курир, Радио Београд 1, 021.rs и 24sedam.rs у емисијама информативног карактера о додели сертификата за заштиту података о личности, првој генерацији студената Факултета безбедности;
- Дана 1.6.2021. године Повереник је говорио за ТВ Пинк у емисији „Вести“ и за *pink.rs* о додели сертификата за заштиту података о личности, првој генерацији студената Факултета безбедности и циљевима Повереника поводом едукације младих у овој области;
- Дана 3.6.2021.године Повереник и Заменица Повереника говорили су за ТВ Курир о изменама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, о почетку рада на Стратегији заштите података о личности, о избору Заменице Повереника за заштиту података о личности, као и о идеји увођења заштите података о личности у наставне програме основних и средњих школа;
- Дана 3.6.2021. године представник Повереника је за *ТВ Прва* и емисију „Јутарњи програм“ говорио о покренутом поступку надзора након медијске вести о кршењу приватности видео надзором у једном тржном центру;
- Дана 7.6.2021.године Повереник је говорио за *telegraf.rs* о првој генерацији студената који су добили звање менаџер за заштиту податка о личности, као и зашто су они важни за сваког грађанина;

- Дана 8.6.2021. године представник Повереника је за K1 у емисији „Уранак“ говорио о томе ко и зашто користи биткоин, о тржишту криптовалута и примени Закона о заштити података о личности;
- Дана 9.6.2021. године представник Повереника је за *Financial times* у емисији „Вести“ говорио о постављеним надзорним камерама у Београду и о примени Закона о заштити података о личности;
- Дана 9.6.2021. године Повереник је за *Diplomacy&Commerce* говорио о Закону о заштити података о личности у условима *COVID* пандемије, као и о додели сертификата првој генерацији менаџера за заштиту података о личности и едукацији младих у тој области;
- Дана 14.6.2021. године Повереник је за Данас, одговарао на изнете критике у медијима, поводом измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Дана 16.6.2021. године Повереник је за Радио Београд1, N1 и nova.rs, у емисијама „У средишту пажње“ и „Дан уживо“ говорио о томе шта смо научили током две године примене Закона о заштити података о личности, о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, као и о тома да ли се крши закон када уживо гледате камере за видео-надзор у стамбеним зградама и сл.;
- Дана 17.6.2021. године Повереник је за РТВ Војводина у емисији „Прави угао“ говорио о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Дана 24.6.2021. године Повереник је за РТВ Војводина, Нови Магазин, у емисији „Јутарњи програм“ говорио о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, такође је најавио Форум о слободном приступу информацијама од јавног значаја „Информација о заштити животне средине – колико је тешко доћи до њих?“, који организује Повереник у сарадњи са *USAID* Пројектом за одговорну власт;
- Дана 29. и 30.6.2021.године Повереник и представник Повереника је за N1 и *Euronews Srbija*, у емисији „Euronews веће“ говорио о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, такође је најавио Форум о слободном приступу информацијама од јавног значаја „Информација о заштити животне средине – колико је тешко доћи до њих?“, који организује Повереник у сарадњи са *USAID* Пројектом за одговорну власт;
- Дана 1.7.2021. године Повереник је за Време говорио о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Дана 2.7.2021. године Повереник је за РТВ Војводина у емисији „Добро јутро Војводино“, говорио о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Дана 6.7.2021. године представник Повереника је за *Блиц* и Политику, говорио о томе да ли лиценцирано обезбеђење може да легитимише путнике у градском превозу;
- Дана 12.7.2021. године представник Повереника је за Радио слободна Европа, одговарао на питања слободне Европе, интересовало их је да ли ће Повереник извршити контролу над подацима које Србија дели са Кином, као и да ли дели

податке прикупљене у лабораторији „Ватрено око“ о присуству корона вируса у Србији;

- Дана 16.7.2021. године представник Повереника је за Политику говорио о томе колико смо до сад имали притужби корисника банкарских услуга по питању одавања података о личности;
- Дана 20. и 25.7.2021. године Повереник је за РТС1 и РТВ Војводина у емисијама „Јутарњи програм“ и „Дневник“ говорио о одржаном Форуму о слободном приступу информацијама од јавног значаја „Информација о заштити животне средине – колико је тешко доћи до њих?“, на тему екологије и слободног приступа информацијама од јавног значаја;
- Дана 27.7.2021. године представник Повереника је за Истиномер говорио о заштити приватности и заштити података о личности жртава насиља и трговине људима;
- Дана 27.8.2021. године Повереник је за Blic.rs говорио на тему увођења ковид пропусница у Србији као и да ли би тиме била угрожена основна људска права;
- Дана 10.9.2021. године Повереник је за РТС у емисији „Јутарњи програм“ говорио на тему новог Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите, односно да ли шифра болести представља задирање у приватност појединца на основу ЗЗПЛ-а, као и да ли је тај Правилник у складу са законом;
- Дана 13.9.2021. године Повереник је за *ТВ Пинк Вести* у емисији „Вести“ говорио на тему новог Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите, којим Министарство здравља налаже здравственим установама да више не пишу шифру болести у дознакама о боловању пацијената;
- Дана 14.9.2021. године Повереник је за *Портал Н1* одговорио на питање да ли увођење ковид пропусница представља кршење Уставом зајамчених права, како спречити злоупотребу података и ко ће и на који начин проверавати тачност података;
- Дана 15.9.2021. године Повереник је за *telegraf.rs* одговарао на питање у вези са новим Правилником о обрасцима у систему здравствене заштите, којим Министарство здравља налаже здравственим установама да више не пишу шифру болести у дознакама о боловању пацијената;
- Дана 16.9.2021. године Повереник је за Нова С у емисији „Преглед дана“ говорио на тему новог Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите, односно да ли шифра болести представља задирање у приватност појединца на основу ЗЗПЛ-а, као и да ли је тај Правилник у складу са законом;
- Дана 23.9.2021. године Повереник је за *Радио Нови Сад* и *Blic.rs* говорио о доношењу новог Закона о унутрашњим пословима;
- Дана 23.9.2021. године Повереник је за *НИН* говорио о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја;
- Дана 23.9.2021. године представник Повереника је за *Радио Београд 202*, говорио о томе ко, кад и како сме да нас снима, кога смемо да снимамо, које информације не би требало да делимо и колико лако можемо да „изгубимо“ поверљиве информације;
- Уочи Међународног дана права јавности да зна, Повереник је гостовао у следећим медијима у циљу промоције и у ишчекивању усвајања Нацрта закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, и то на:

РТС1, ТВ Пинк вести; ТВ Хепи, Нова С, ТВ Студио Б, Танјуг, Радио Београд, Политика, Телеграф, Илустрована политика, Е-капија;

- Дана 29.9.2021. године Повереник је за *ТВ Прва* у емисији „150 минута“ говорио на тему новог Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите, којим Министарство здравља налаже здравственим установама да више не пишу шифру болести у дознакама о боловању пацијената и заштити података о личности пацијената и запослених;
- Дана 30.9.2021. године Повереник је за *К1* у емисији „Уранак“ најавио одржавање online Форума о слободном приступу информацијама од јавног значаја под називом "Доступност информација из јавнотужилачких и судских поступака", у сарадњи са USAID;
- Дана 2.10 и 7.10.2021. године Повереник је дао изјаве поводом актуелне вести о преузимању "*Pošte Net*" од стране *Телекома*, да ли је у конкретном случају било злоупотребе података о личности по ЗЗПЛ, као и да ли је контактирана Служба Повереника захтевом за мишљење поводом предметног преузимања за следеће медије: за *danas.rs* и за *novu.rs*;
- Дана 7.10.2021. године Повереник је за *Нова С* у емисији „Међу нама“ дао коментар на извештај Европске комисије у коме се препоручује забрана биометријског надзора као методе којом се крши демократија, као и то како ће овај извештај који није обавезујући утицати на одлуку о увођењу биометријског надзора у Србији;
- Дана 8.10.2021. године Повереник је за *Илустровану Политику* говорио о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, о праву на приступ информацијама, искуствима повереника и циљевима институције Повереника;
- Дана 12.10.2021. године Повереник је у интервјуу за *Nova.rs* говорио о томе како заштити податке о личности од страначких активиста;
- Дана 16.10.2021. године Повереник је за *Нови магазин* говорио о примени ЗЗПЛ и потешкоћама са којима се суочава у раду Служба Повереника а самим тим и грађани, а поводом одржане обуке чланова Фармацеутске коморе, такође и броју одржаних обука од стране Службе Повереника до сад и о циљевима институције Повереника;
- Дана 18.10, 20.10, 21.10 и 22.10.2021. године Повереник је дао изјаве поводом најављених мера Кризног штаба за сузбијање заразне болести COVID-19, о издавању ковид пропусница за боравак у затвореним просторијама, да ли је тај поступак у складу са ЗЗПЛ за следеће медије: *Novu S*, *РТС*, *Euronews*, за дневне новине *Вечерње новости* за *Пинк ТВ*;
- Дана 18.10, 19.10, 20.10 и 21.10.2021. године Повереник је одговарао на питања да ли су туристичке агенције у обавези да доставе податке Пореској управи, клијената који су у току једне године аранжман платили више од 5 хиљада евра, и да ли у том случају Пореска управа поступа у складу са одредбама ЗЗПЛ и Закона о пореклу имовине, за следеће медије: *РТС1*, *N1 dnevnik*, *ТВ Курир*, за дневне новине *Данас*, *Информер*, портал *nova.rs*, портал *biznisifinansijske.rs* за *ТВ Прву*;
- Дана 22.10.2021. године представник Повереника је поводом повереникове изјаве да захтев Пореске управе да прикупља податке о личности од стране туристичких

агенција није у складу са ЗЗПЈ за *rts.rs*, дао изјаву да ли ће Служба Повереника покренути поступак надзора тим поводом;

- Дана 22.10.2021. године представник Повереника је поводом повереникове изјаве дате за *Rts.rs* потврдио да захтев Пореске управе да прикупља податке о личности од стране туристичких агенција није у складу са ЗЗПЈ;
- Дана 6.11.2021. године Повереник је за ТВ К1 у емисији „Уранак“ говорио о ковид пропусницама, као мери Кризног штаба за сузбијању заразне болести COVID-19, да ли су ковид пропуснице у складу са Законом о заштити података о личности или су противуставне;
- Дана 13.11.2021. године Повереник је дао изјаву за *Danas* и за портал *Nova S* поводом извршеног инспекцијског надзора у једној приватној фирми;
- Дана 18.11.2021. године Повереник је дао интервју за француски часопис и портал *Usbek et Rica*, а поводом могућег увођења камера за надзор компаније *Huawei* у Београду;
- Дана 25.11.2021. године Повереник је за *Danas* дао интервју поводом Међународног дана детета о дечијим правима и заштити младих у дигиталном свету;
- Дана 26.11.2021. године Повереник је за француску телевизију *TV ARTE* дао интервју на тему могућег увођења камера за надзор, у погледу заштите личних података;
- Дана 10.12.2021. године Повереник је поводом обележавања међународног дана борбе против корупције, дао интервју за портал *Nova S* у коме је говорио о праву на слободан приступ информацијама као важном антикоруптивном алату, жалбама у вези са антикоруптивним телима и раду институције Повереника;
- Дана 10.12.2021. године представник Повереника је за *Курир* дао изјаву поводом видео надзора у XIV београдској гимназији;
- Дана 20.12.2021. године Повереник је за *BBC* на српском одговарао на питања у вези са сумњом о јавно доступним подацима грађана на сајту *eUprava*;
- Дана 20.12.2021. године Повереник је гостујући на *Novosti YouTube* у емисији *FT1P* говорио о надлежностима и раду институције Повереника;
- Дана 22.12.2021. године представник Повереника је за БИРН говорио на тему „цурења“ информација из датотека појединих државних органа
- Дана 24.12.2021. године Повереник је за *BBC* на српском говорио о заштити података на дигиталним зеленим сертификатима и учешћу Службе Повереника у процесу израде сертификата и успостављања система ковид пропусница;
- Дана 30.12.2021. године представник Повереника је за БИРН говорио на тему угрожавања права на приватност и дигиталне слободе.

Велики број медија пренео је информације о обележавању Дана заштите података о личности 28.1.2021 године и Међународног дана права јавности да зна 28.9.2021 године. Сарадња Повереника са новинарским удружењима се огледа и у чињеници да су представници УНС и НУНС традиционално чланови Комисије за доделу признања за унапређење права на слободан приступ информацијама које се додељује 28.септембра.

Повереник је током године на својој интернет страници објавио **70** саопштења за јавност. Оно чиме је Повереник допринео отвореном и транспарентном раду, а што медијима помаже да брже и лакше дођу до информација које се тичу рада Повереника, јесу Портал отворених података и службени Твитер налог Повереника.

5. СЛУЖБА ПОВЕРЕНИКА И СРЕДСТВА ЗА РАД

5.1. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА

Чланом 58. Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Служби Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 110-00-3/2019-04 од 31.7.2019. године (у даљем тексту: Правилник), на који је Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања Народне скупштине дао сагласност актом 21 број 02-2143/19 од 2.3.2020. године у Служби Повереника систематизовано је 100 радних места са укупно 129 извршилаца, од чега су: 8 државни службеници на положају, 116 државни службеници на извршилачким радним местима, 3 намештеника и 2 саветника повереника. Од тога положаје чине: један државни службеник у првој групи положаја и седам државних службеника у другој групи положаја. За обављање послова државних службеника на извршилачким радним местима из надлежности Повереника, одређено је 57 радних места у звању виши саветник са укупно 78 извршилаца, 15 радних места у звању самостални саветник са укупно 17 извршилаца, 9 радних места у звању саветник са укупно 10 извршилаца, 4 радна места у звању млађи саветник са укупно 4 извршиоца, 4 радна места у звању референт са укупно 7 извршилаца. За обављање пратећих помоћно-техничких послова у Служби Повереника, одређена су 2 радна места намештеника-четврте врсте са укупно 3 извршиоца.

Предлогом кадровског плана за 2021. годину 119-01-7/2020-04/1 од 24.2.2021. године, Повереник је утврдио да су за извршавање надлежности Повереника потребна 3 изабрана лица, 8 државних службеника на положају и 2 саветника Повереника, укупно 108 запослених и то: 105 запослених на извршилачким местима и 3 намештеника и исти упутио Министарству финансија ради прибављања сагласности. Такође је планирано 6 запослених на одређено време.

Министарство финансија је актом број 112-01-00355/2020-03 од 24.2.2021. године дало сагласност на Кадровски план Повереника за 2021. годину којим је предвиђено да Служба Повереника у 2021. години поред 3 изабрана лица (повереник и 2 заменика повереника) до краја године ангажује 8 државних службеника на положају и 2 саветника Повереника, укупно 108 запослених и то: 105 запослених на извршилачким местима и 3 намештеника и исти упутио Министарству финансија ради прибављања сагласности. Такође је планирано 6 запослених на одређено време.

Утврђену динамику попуњавања упражњених радних места (образац 1ђ достављен уз Предлог Кадровског плана за 2021.) без обезбеђивања потребних финансијских средстава (обезбеђена у октобру 2021.).

Стицајем објективних околности (обезбеђивање финансијских средстава) Повереник није могао у 2021. години да спроведе зацртану политику динамике попуњавања радних места код Повереника у 2021. години и није извршен пријем потребног броја извршилаца, а према сагласности добијеној од Министарства финансија на Предлог кадровског плана Повереника за 2021. годину.

Током 2021. године, примљено је и 6 (шест) лица у радни однос на неодређено време, преузимањем из других органа. Пет запослених је напустило Службу Повереника од тога 2 (два) државна службеника по основу споразумног раскида радног односа, а троје (3) због одласка у пензију.

Током године, укупно 10 лица је било ангажовано, у различитим периодима, на одређено време, и то 3 лица ради замене привремено одсутног и 7 лица због привремено повећаног обима посла. Закључно са 31.12.2021. године у Служби Повереника запослена су 104 лица (98 на неодређено и 6 на одређено). Такође четири лица ангажована су по основу уговора о привременим и повременим пословима.

Крајем 2021. године спроведена су два јавна конкурса за попуњавање упражњених радних места у Служби Повереника, за укупно 13 (тринаест) радних места. За једно радно место конкурс није успео, а за 12 радних места су урађена решења о пријему у радни однос на неодређено време, с тим што је 10 запослених ступило на рад у јануару месецу 2022. године, а 2 запослена у фебруару 2022. године, тако да је на почетку 2022. године, служба Повереника закључно са 28.02.2022. године имала 107 запослених лица у радном односу на неодређено време, 3 лица на одређено време и два уговора о привременим и повременим пословима.

5.2. РАЗВОЈ СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА

Током целе 2021. године Повереник је организовао бројне активности на унапређењу рада службе и знања и вештина запослених.

Настављене су активности на јачању система менаџмента за безбедност информација који према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 27001:2013 Повереник примењује у свом раду, што је од значаја не само са аспекта безбедности информација којима Повереник располаже, већ и са аспекта његове надзорне функције и инспекцијског надзора у односу на руковооце који су за наведени стандард сертификовани.

Повереник је у фебруару 2021. прошао поступак ресертификације **SRPS ISO/IEC 27001:2013** након истека његовог трогодишњег важења, када је истовремено успешно извршена и сертификација за **SRPS ISO/IEC 27701:2019 (PIMS)** што представља логичан след у процесу подизања на квалитативно виши ниво информационе безбедности Повереника и одговор на захтеве новог ЗЗЗПЛ, односно захтеве Опште уредбе ЕУ о заштити података као међународног акта из којег је исти и проистекао. Извршена ресертификација, односно сертификација **SRPS ISO/IEC 27701:2019** имала је за циљ побољшање постојећег система управљања безбедношћу информација (ISMS) са додатним захтевима како би се успоставио, имплементирао, одржавао и континуирано побољшавао систем управљања приватношћу информација (PIMS).

Дана 8.4.2021. године од стране водећег одитора, фирме CIS - Certification & Information Security Services GmbH / Quality Austria Center д.о.о, Београд, поверенику за

информације од јавног значаја и заштиту података о личности Милану Мариновићу свечано су уручени сертификати наведених стандарда.

Имајући у виду захтеве које је пред државне органе поставила нова регулатива која се тиче електронског пословања и процеса дигитализације јавне управе (Закон о електронској управи, Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању, као и други бројни подзаконски акти), Повереник је током 2021. године наставио активности на јачању инфраструктуру своје рачунарске мреже и то, како извођењем радова на уређењу, монтажи и замени дотрајалих мрежних уређаја, тако и обезбеђивањем редундантности целокупног информационог система, обезбеђивањем додатних капацитета за складиштење електронских података.

Велики допринос афирмацији права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и на заштиту података о личности постигнут је одржавањем и унапређењем постојећих софтвера.

Током 2021. године Повереник је наставио да одржава Портал отворених података, на адреси <https://data.poverenik.rs>, путем којег бројне податке проистекле из његовог рада, у машински читљивом формату и путем визуелизација, чини доступним целокупној јавности преко интернета.

Такође, Повереник је наставио да одржава и Портал за достављање годишњих извештаја органа власти са циљем олакшавања достављања годишњих извештаја органа власти који су се у периоду до набавке овог софтвера достављали у папирној форми.

Током 2021. године продужене су лиценце за употребу софтвера који има за циљ да употребу и коришћење званичне веб презентације Повереника прилагоди, односно учини доступним слепим и слабовидим лицима.

И поред успешно окончаног тестирања веб портала "**еУправа Повереника**", из објективних разлога исти није ушао у продукциону фазу у 2021. години, што се очекује у првом кварталу 2022".

Новим ЗЗПЛ Поверенику је прописана и обавеза вођења тачне и ажурне евиденције о лицима за заштиту података о личности која се води у делокругу послова Сектор за информационе технологије. Запослени у овом Сектору на дневном нивоу уносе у модул поверениковог система за управљање документима (Document Management System) достављене податке лица за заштиту података о личности ближе прописане Правилником о обрасцу и начину вођења евиденције лица за заштиту података о личности.

5.3. ОБЕЗБЕЂЕНА СРЕДСТВА И ИЗДАЦИ ЗА РАД СЛУЖБЕ ПОВЕРЕНИКА

Рад Повереника и његове службе се по закону финансира из буџета Републике Србије.

Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину^[1] Поверенику су **одобрена средства за извор финансирања 01 – приходи из буџета у износу од 263.572.000,00 динара, што је за 17,16 % мање у односу на Предлог финансијског плана Повереника за 2021. годину.**

^[1]Закон о буџету РС за 2021. год. („Службени гласник РС”, бр. 149/2020, 40/2021 и 100/2021).

Буџетом Републике Србије за 2021. годину Поверенику су опредељена средства за плате која нису довољна да Повереник на крају 2021. године има 118 извршилаца на неодређено време и 3 изабрана лица (повереник и два заменика повереника), према акту број 112-01-00355/2020-03 од 24.02.2021. године, којим се Министарство финансија изјаснило на Кадровски план Повереника за 2021. годину.

Служба Повереника је у децембру 2021. године имала 98 државна службеника и намештеника на неодређено време, што је око 77 % од броја извршилаца предвиђених Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Служби Повереника. Поред напред изнетог Повереник је имао и два изабрана лица и шест државних службеника на одређено време. Повереник је поштујући одобрен Кадровски план за 2021. годину и утврђену динамику из обрасца 1ђ Прилога 1 – Планирана средства за плате Повереника у 2021. години, предузео све потребне активности на пријему одређеног броја извршилаца. У децембру месецу 2021. године завршене су све активности на спровођењу активности на јавним конкурсима за пријем 13 нових извршилаца и почели да теку ожалбени рокови.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Служби Повереника број 110-00-3/2019-04 од 31.7.2019. године (у даљем тексту: Правилник), на који је Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања Народне скупштине Републике Србије дао сагласност актом 21 број 02-2143/19 од 02. марта 2020. године систематизовано је 100 радних места са укупно 129 извршилаца (127 државна службеника и намештеника и два саветника повереника), без лица која бира Народна скупштина (повереник и два заменика повереника). Правилник је ступио на снагу 11. марта 2020. године, а донет је због почетка примене новог Закона о заштити података о личности¹¹⁹ који је у примени од 22. августа 2019. године и који предвиђа значајна нова овлашћења Повереника и потребу за јачањем капацитета Повереника, као неопходног услова за доследну и пуну примену наведеног закона.

Приликом планирања финансијских средстава за 2021. годину Повереник је имао у виду делокруг послова Повереника, преузете међународне обавезе Републике Србије, одредбе закључака Народне скупштине¹²⁰, одређена стратегијска документа којима је предвиђено јачање капацитета Повереника¹²¹, повећан прилив предмета из области слободног приступа информацијама и области заштите података о личности, као и чињеницу да је новим Законом о заштити података о личности Повереник проширен делокруг рада Повереника у делу међународне размене података о личности, надзора над применом Закона о заштити података о личности и у делу давања мишљења на прописе других државних органа.

¹¹⁹Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС”, број 87/18).

¹²⁰Закључак поводом разматрања Извештаја о раду Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2020. годину, РС број 103 („Службени гласник РС“ број 130/2021).

¹²¹Закон о потврђивању споразума о стабилизацији и придруживању између европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије са друге стране ("Службени гласник РС"-Међународни уговори број 83/2008); Ревидирани Акциони план за преговарачко Поглавље 23 – Правосуђе и основна права, у оквиру приступних преговора Републике Србије са Европском унијом усвојен 10.07.2020. године на седници Владе РС.

У обзир се узео и почетак примене Закона о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилице у Републици Србији¹²², који је ступио на снагу 11. марта 2020. године, а почео је да се примењује 12. јуна 2020. године. Чланом 29. став 4. наведеног закона утврђена је нова надлежности Повереника, да Комисија за прикупљање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилице у Републици Србији може обрађивати податке о личности само по добијеној сагласности Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, који је дужан да по захтеву Комисије одлучи у року од пет дана од дана пријема захтева. Имајући у виду садржај закона може се очекивати обимно поступање Повереника по захтевима Владине комисије уз краatak рок за поступање, а како је у питању врло осетљива и сложена материја неопходно је ангажовање државних службеника са највише искуства односно у највишем звању. Влада Републике Србије је дана 10. јула 2020. године донела Одлуку о образовању комисије за прикупљање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилице у Републици Србији¹²³, чиме су се стекли услови за примену овог закона.

Да Министарство финансија није уважило Предлог финансијског плана Повереника за 2021. годину говори и чињеница да је Повереник већ у јануару 2021. године доставио Министарству финансија захтев за преусмеравање апропријација¹²⁴ утврђених чланом 8. Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС“ број 149/2020) ради обезбеђивања недостајућих средстава потребних за исплату јубиларних новчаних награда запосленима, у складу са чланом 46. Посебног колективног уговора за државне органе¹²⁵, а на уштрб средстава намењених за трошкове путовања. Министарство финансија је на основу наведеног захтева Повереника, а у складу са чланом 61. став 7. Закона о буџетском систему¹²⁶ одобрило преусмеравање вредности апропријације Решењем 03 Број 401-00-279/2021 од 16.03.2021. године.

Народна скупштина Републике Србије је у априлу 2021. године усвојила Закон о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину – Први ребаланс буџета за 2021. годину, објављен у Службеном гласнику РС, број 40/2021, којим су **обезбеђена средства за трећи пакет економских мера помоћи грађанима и привреди у циљу ублажавања економских последица проузрокованих пандемијом вируса COVID-19. Овим ребалансом буџета за 2021. годину укупно одобрена средства у разделу 11 – Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, програм 1001, функција 160, програмска активност 0011, извор финансирања 01, остала су на истом нивоу, само је извршена прерасподела средстава, тако што су увећана средства на класи економских класификација 41 - расходи за запослене, а умањена су средства на класи економских класификација 42 – коришћење услуга и роба и 51 – основна средства.**

¹²²Закона о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилице у Републици Србији¹²², („Службени гласник РС”, број 18/20).

¹²³Одлука о образовању комисије за прикупљање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилице у Републици Србији 05 број 02-5587/2020-1 („Службени гласник РС“, број 98/2020 и 100/2020).

¹²⁴Захтев за преусмеравање апропријација број 401-00-2/3/2021-04 од 12.01.2021. године.

¹²⁵Посебан колективни уговор за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 38/2019 и 55/2020).

¹²⁶Закон о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 и 149/20).

У априлу 2021. године Влада Републике Србије је усвојила Стратегију реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021.-2030. године са Акционим планом за период од 2021.-2025. године за њено спровођење¹²⁷, којом је Повереник у оквиру посебног циља 6. Унапређен ниво одговорности и транспарентности на свим нивоима власти одговоран за спровођење мере 6.5. Унапређење реактивне транспарентности, поступања по прописима из делокруга рада независних државних органа, односно по препорукама независних државних органа, за активност 3 – Јачање капацитета Повереника кроз запошљавање додатног броја запослених за послове над применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у делу који врши Повереник, као и обезбеђивање финансијских средстава ради потребних обука за друге органе који врше надзор над применом Закона.

Да средства за плате запослених нису била довољна говори и чињеница да је Повереник у јулу 2021. године Министарству финансија поднео захтев за коришћење средстава текуће буџетске резерве ради обезбеђивања средстава за плате за тренутан број запослених код Повереника и још један број извршилаца који је планиран за пријем у Службу Повереника поштујући акт број 112-01-00355/2020-03 од 24.02.2021. године, којим се Министарство финансија сагласило на Кадровски план Повереника за 2021. годину.

Народна скупштина Републике Србије је крајем октобра 2021. године усвојила Закон о измена и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину – Други Ребаланс буџета за 2021. годину, који је објављен у Службеном гласнику РС, број 100/2021 и којим је узет у обзир захтев Повереника за коришћење средстава текуће буџетске резерве¹²⁸.

У Закључку број 72 од 26. децембара 2020. године Народна скупштина Републике Србије је поводом разматрања Извештаја о спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности за 2019. годину, између осталог, подржала Владу Републике Србије да интензивира активности на одговарајућим нормативним изменама, посебно изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, као и у погледу побољшања стратешког оквира у области заштите података о личности.

Народна скупштина је дана 3. новембра 2021. године усвојила Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја¹²⁹ који је ступио на снагу 16. новембра 2021. године.

Изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја Поверенику су значајно повећане надлежности у области приступа информацијама од јавног значаја: Повереник може образовати канцеларије и ван свог седишта; успоставља се јединствени информациони систем који би водио и одржавао Повереник и путем којег би се објављивали сви информатори о раду. Успостављање овог информационог система треба да доведе до веће транспарентности и лакшег праћења спровођења законске обавезе

¹²⁷Стратегија реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021.-2030. године са Акционим планом за период од 2021.-2025. године за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021.-2030. године („Службени гласник РС“, број 42/2021).

¹²⁸Захтев Повереника за коришћење средстава текуће буџетске резерве број 401-00-2/18/2021-04 од 27.07.2021. године.

¹²⁹Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС" бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21).

органа јавне власти да израђују информаторе о свом раду, али и да доведе до јачања кадровских капацитета Повереника.

Са почетком примене Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Повереник ће донети нови акт о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у служби Повереника, којим ће се организовати и систематизовати нови послови. О напред изнетом Повереник ће у предвиђеној форми обавестити Министарство финансија.

Када је реч о финансијским средствима која су потребна за спровођење надлежности утврђене Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Законом о заштити података о личности, Законом о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији, као и на међународном плану због преузетих међународно – правних обавеза, биће потребно обезбедити додатна средства у Буџету Републике Србије у наредним годинама.

Одобрена средства из буџета и текући расходи и издаци Повереника приказани су у следећим табелама:

Табела 12. – Одобрен буџет Поверенику за 2021. годину

Раздео	Програм	Функција	Програмска активност/Пројекат	Економска класификација	ОПИС	Укупна средства
11					Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности	263.572.000,00
	1001			01	Извори финансирања за раздео 11	
					Приходи из буџета	263.572.000,00
					Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода	263.572.000,00
		160			Опште јавне услуге које нису класификоване на другом месту	263.572.000,00
			0011		Доступност информација од јавног значаја и заштита података о личности	263.572.000,00
				411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	178.330.000,00
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	29.696.000,00
				413	Накнаде у натури	400.000,00
				414	Социјална давања запосленима	2.200.000,00
				415	Накнаде трошкова за запослене	3.090.000,00
				416	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.460.000,00
				421	Стални трошкови	5.200.000,00
				422	Трошкови путовања	1.940.000,00
				423	Услуге по уговору	21.386.000,00
				425	Текуће поправке и одржавање	4.300.000,00
				426	Материјал	5.200.000,00
				482	Порези, обавезне таксе и казне	1.370.000,00
				512	Машине и опрема	5.400.000,00
				515	Нематеријална имовина	3.600.000,00

Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС“, број 149/2020) Поверенику су одобрена средства за извор финансирања 01 – приходи из буџета у износу од 249.019.000,00 динара.

Првим ребалансом буџета Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС“ број 40/2021) одобрена средства Поверенику остала су на истом нивоу, само је извршена прерасподела средстава.

Другим ребалансом буџета Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС“, број 100/2021) увећана су укупно одобрена средства Поверенику за износ од 14.553.000,00 динара, тако што су увећана средства на апропријације економске класификације: 411 – Плате, додаци и накнаде запослених (зараде) за износ од 13.754.000,00 динара, 412 – Социјални доприноси на терет послодавца за износ од 1.969.000,00 динара и 415 – Накнаде трошкова за запослене за износ од 90.000,00 динара, а умањена су средства апропријација економске класификације 422 – Трошкови путовања за износ од 1.260.000,00 динара, па укупно одобрен буџет Повереника за 2021. годину износи 263.572.000,00 динара.

За рад службе Повереника у 2021. години потрошено је 245.782.995,68 динара или 93,25% одобрених буџетских средстава, руководећи се начелима одговорног фискалног управљања, рационалности, функционалности и ефикасности.

Табела 13.- Извршење буџета Повереника за 2021. годину

Функција	Извор финансирања	Програм	Пројекат	Екон. класификација	Опис конта	Усвојено Законом о буџету РС („Сл. гласник РС“ бр. 149/2020, 40/2021 и 100/2021)	Реализација	% Реализације
160	01	1001	0011	411	Плате и додаци запослених	178.330.000,00	174.538.931,38	97,87
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	29.696.000,00	29.060.731,82	97,86
				413	Накнаде у натури	400.000,00	400.000,00	100,00
				414	Социјална давања	2.200.000,00	1.590.988,79	72,32
				415	Накнаде за запослене	3.090.000,00	2.969.652,19	96,11
				416	Награде и бонуси	1.460.000,00	1.167.914,30	79,99
				421	Стални трошкови	5.200.000,00	4.931.339,15	94,83
				422	Трошкови путовања	1.940.000,00	324.685,78	16,74
				423	Услуге по уговору	21.386.000,00	20.125.153,58	94,10
				425	Поправке и одржавање	4.300.000,00	1.605.943,64	37,35
				426	Материјал	5.200.000,00	3.030.318,37	58,28
				482	Порези, таксе и казне	1.370.000,00	423.880,00	30,94
				512	Машине и опрема	5.400.000,00	4.136.226,98	76,60
				515	Нематеријална имовина	3.600.000,00	1.477.229,70	41,03
УКУПНО 01:						263.572.000,00	245.782.995,68	93,25
УКУПНО ЗА ФУНКЦИЈУ 160:						263.572.000,00	245.782.995,68	93,25

Највећи део текућих расхода и издатака Повереника у 2021. години са извора финансирања 01 – приходи из буџета, не рачунајући лична примања запослених тј, плате, доприносе и накнаде по основу рада, односе се на компјутерске услуге (услуге одржавања рачунара и софтвера), административне услуге (привремени и повремени послови и услуге превоза), услуге комуникација (поште, телефона и интернета), затим на административну опрему (рачунарску и електронску опрему), стручне услуге, материјале за саобраћај, текуће поправке и одржавање опреме у служби Повереника, услуге образовања и усавршавања запослених, услуге информисања, као и за обнову лиценци неопходних за рад службе Повереника.

Табела 14. - Приказ највећих расхода и издатака

Опис	Утрошена средства - извор фин. 01
Стални трошкови	
Услуге комуникација (пошта, трошкови телефона и, интернета)	4.193.607,09
Услуге по уговору	
Административне услуге (услуге превозиња, привремени и поверени послови)	4.744.465,14
Компјутерске услуге (услуге одржавања рачунара и софтвера)	8.378.760,00
Услуге образовања и усавршавања запослених	1.033.182,67
Услуге информисања	1.079.855,95
Стручне услуге (ресертификација успостављеног система безбедност информација SRPS ISO/IEC 27001:2013, сертификација за стандард SRPS ISO/IEC 27701:2019, услуге безбедности и здравља на раду, уговор о делу-саветник повереника)	3.977.350,86
Текуће поправке и одржавање	
Текуће поправке и одржавање опреме (опреме за саобраћај и административне опреме)	1.233.259,80
Материјал	
Материјали за саобраћај (бензин и остали материјали за превозна средства)	1.333.231,95
Машине и опрема	
Административна опрема (рачунарска опрема, електронска опрема, уградна, телефони, намештај)	4.136.226,98
Нематеријална имовина	
Нематеријална имовина (лиценце)	1.477.229,70

У циљу стварања оптималних услова за рад запослених на примени оба закона из делокруга рада Повереника, у 2021. години служба Повереника је из извора финансирања 01 – приходи из буџета, набавила административну опрему и то претежно рачунарску опрему и штампаче у износу од 2.814.079,20 динара, електронску опрему у износу од 621.267,20 динара, док је остали део средстава утрошен на набавку фиксних телефона у износу од 397.800,00 динара, уградну опрему у износу од 218.622,00 динара и канцеларијског намештаја у износу 84.458,58 динара, потребних за рад службе Повереника.

Табела 15. – Набављена опрема и нематеријална имовина

Ек. Класиф.	Кonto	Опис конта	Извор финансирања	Реализовано
512	512211	Намештај	1	84.458,58
	512212	Уградна опрема	1	218.622,00
	512221	Рачунарска опрема	1	2.760.571,20
	512222	Штампачи	1	53.508,00
	512232	Телефони	1	397.800,00
	512241	Електронска опрема	1	621.267,20
Укупно 512:		Машине и опрема	1	4.136.226,98
515	515192	Лиценце	1	1.477.229,70
Укупно 515:		Нематеријална имовина	1	1.477.229,70

Табела 16. - Приказ набављене опреме

Редни број	Назив основног средства	Извор финансирања	Количина	Цена по комаду са ПДВ-ом	Укупно
1	Сбох подни носач ТВ FS224	01	1	21.999,60	21.999,60
2	Радни сто KARUP 40X100	01	1	3.500,00	3.500,00
3	Полице	01	3	9.653,99	28.961,98
4	Комода HAUGA 70x84 siva	01	3	9.999,00	29.997,00
5	Плафонски носач камере CE-150	01	1	30.000,00	30.000,00
6	Клима уређај HOKKAIDO 263	01	3	14.928,00	44.784,00
7	Спољна јединица климе HOKKAIDO 269	01	1	143.838,00	143.838,00
8	Рачунар десктоп I5 WIN 10 PRO	01	18	46.968,00	845.424,00
9	Lenovo notebook ipad5	01	5	87.818,4	439.092,00
10	Monitor LG 21.5``	01	19	12.348,00	234.612,00
11	Скенер EPSON DS 1630 3 kolor	01	1	36.592,80	36.592,80
12	Штампач EPSON INKJET wf 100w	01	2	26.754,00	53.508,00
13	MICROTIK CUDY	01	2	42.084,00	84.168,00
14	S+85DLC03D MIKROTIK	01	2	7.014,00	14.028,00
15	X3+31LC10D MIKROTIK	01	3	17.361,6	52.084,80
16	TL SG3428X JETSTREAM TP LINK	01	2	26.344,80	52.689,60
17	22`` VGA/HDMI PHILIPS MONITOR 21.5``	01	10	11.400,00	114.000,00
18	SSD A400240GB KINGSTON 240GB	01	10	3.660,00	36.600,00
19	RAM 4G DDR3 KINGSTON	01	10	2.700,00	27.000,00
20	STELLA TV+NOSAC	01	1	16.800,00	16.800,00
21	3TB SATA 6GB	01	6	14.280,00	85.680,00
22	SEAGATE SATA 6GB /10TB	01	12	59.400,00	712.800,00
23	NAS DOD RAIL B02 QNAP SINE ZA MODEL TS 432XU	01	1	9.000,00	9.000,00
24	Телефон YEALINK SIP T31G	01	39	10.200,00	397.800,00
25	NVR снимач NVR5216-4ks2	01	1	37.700,00	37.700,00
26	Image grabber HDMI na USB 4k	01	1	7.200,00	7.200,00
27	LIVE 802 миксета	01	1	28.200,00	28.200,00
28	TS-212W звучник	01	2	38.940,50	77.881,00
29	Каблови за микрофон BMCXX - 10BK	01	2	1.550,00	3.100,00
30	Сталак за звучнике SPST-SET80-BK	01	1	8.610,00	8.610,00
31	Микрофон SV 200WA	01	1	4.950,00	4.950,00
32	Стони сталак за микрофон ST-105 MIC	01	2	1.950,00	3.900,00
33	Сталак за микрофон 210/2	01	2	6.000,00	12.000,00
34	Микрофон WS - 100	01	2	11.680,00	23.360,00
35	Држач за микрофон WA - 371	01	2	1.230,00	2.460,00
36	Кутија за опрему Hardcase CA2	01	1	7.080,00	7.080,00
37	Контролер са екраном за руковање мултифун. принтерима и читачем картица	01	3	103.200,00	309.600,00
38	Расхладни уређај AER DOMUS	01	1	19.799,00	19.799,00
39	Шредер Fellowes	01	1	75.427,20	75.427,20
Укупно					4.136.226,98

Табела 17. - Приказ набављен е нематеријалне имовине

Редни број	Назив основног средства	Извор финансирања	Количина	Цена по комаду са ПДВ-ом	Укупно
1	Годишња лиценца ZOOM	01	1	61.089,18	61.089,18
2	Лиценца Developer express	01	1	101.277,72	101.277,72
3	Basic support VMware лиценца	01	1	124.653,60	124.653,60
4	MDeamon renewal лиценца	01	1	47.143,20	47.143,20
5	MDeamon antivirus лиценца	01	1	48.176,40	48.176,40
6	MDeamon connector for outlook лиценца	01	1	29.149,20	29.149,20
7	Archive svr for MDeamon лиценца	01	1	43.459,20	43.459,20
8	Endpoint protection standard лиценца 250 корисника	01	1	246.000,00	246.000,00
9	Annual basic maintenance renewal backup лиценца 3 корисника	01	1	181.371,60	181.371,60
10	Право на коришћење ТТС сервера-лиценца	01	1	89.402,40	89.402,40
11	Право на кориш-год.лиценце за озвуча web portala-лиценца	01	1	89.402,40	89.402,40
12	Право на кориш-год.лиценце за озвуча док word, пдф, хтмл-лиценца	01	1	59.601,60	59.601,60
13	Право на кориш.лиценце са озвуч web портала-лиценца	01	1	119.203,20	119.203,20
14	Microsoft софтвер лиценца Windows pro 10	01	1	237.300,00	237.300,00
Укупно					1.477.229,70

Служба Повереника је набавила нематеријалну имовину у укупном износу 1.477.229,70 динара која се претежно односи на обнову лиценци за повећање сигурности рачунарске мреже Повереника у складу са стандардом ISO/IEC 27001 и обнову лиценци софтвера за прилагођавање доступности веб портала Повереника слепим и слабовидим лицима, као и за набавку осталих софтвера у циљу унапређење рада службе.

6. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА

У циљу унапређивања постојећег стања у области слободног приступа информацијама од јавног значаја и заштите података о личности у Србији, све на основу и у складу са наводима у овом извештају, Повереник упућује следеће предлоге Народној скупштини Републике Србије и Влади Републике Србије.

6.1. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Да надлежни одбори Народне скупштине размотре Извештај Повереника за 2021. годину и да на основу препорука садржаних у овом извештају утврде предлоге закључака са препорукама и мерама за унапређење стања и упуте их на разматрање Народној скупштини;

2. Да донесе измене и допуне Закона о заштити података о личности у циљу његове ефикасније примене и остварења веће заштите података о личности.

3. Да обезбеди стални надзор над спровођењем својих закључака расположивим механизмима контроле над радом Владе, инсистирајући на одговорности за пропусте у раду органа власти;

4. Да надлежни одбори и стручне службе Народне скупштине у поступку усвајања закона с дужном пажњом разматрају мишљења и ставове Повереника у погледу могућих ефеката тих закона на остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности;

5. Да до краја 2022. године усвоји законе чије су одредбе које се односе на обраду података о личности, усклађене са Законом о заштити података о личности;

6. Да благовремено пружи пуну подршку Поверенику као независном државном органу у вршењу његове надлежности;

7. Да усвоји Закон о ратификацији Конвенције Савета Европе о приступу званичним документима која је ступила на снагу 1.12.2020. године.

6.2. ПРЕДЛОЗИ ПОВЕРЕНИКА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Да донесе нову Стратегију заштите података о личности, усклађену са актуелним стањем у области заштите података о личности, као и Акциони план за њено спровођење, све у сарадњи и у складу са сугестијама Повереника;

2. Да припреми предлог измена и допуна Закона о заштити података о личности;

3. Да благовремено утврди предлоге закона о изменама и допунама закона чије су одредбе које се односе на обраду података о личности усклађене са Законом о заштити података о личности, како би Народна скупштина могла да усвоји ове законе до краја 2022. године;

4. Да приликом утврђивања предлога закона и других прописа с дужном пажњом размотри мишљења и ставове Повереника у погледу могућих ефеката тих прописа на остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности;

5. Да у складу са сопственим обавезама прописаним Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, успостави адекватан механизам обезбеђења извршења коначних, извршних и обавезујућих решења Повереника;

6. Да обезбеди адекватне услове и финансијска средства за несметан рад Повереника као самосталног државног органа, независног у вршењу своје надлежности, посебно у односу на: проширење надлежности Повереника утврђене новим Законом о заштити података о личности и изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; вршење функције надзора; спровођење другостепеног поступка, као и растући обим послова чије неблаговремено извршење производи трошкове судског спора на терет буџета;

7. Да предузме мере за утврђивање одговорности надлежних, посебно функционера, који нису извршавали обавезе у складу са законом;

8. Да у сарадњи са Повереником обезбеди да надлежна министарства, као и други органи власти, унапреде знања у областима права на приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности, како би се унапредио ниво остваривања ових права у Републици Србији;

9. Да припреми Предлог закона о ратификацији Конвенције Савета Европе о приступу званичним документима која је ступила на снагу 1.12.2020. године.

ПОВЕРЕНИК

Милан Мариновић

Београд, 22. март 2022. године

Број: 073-10-3176/2021-01